

RAPORT EXPORT MORNING REPUBLICA INDIA

Chișinău, septembrie 2023

EXPORT MORNING

REPUBLICA INDIA

Prezentul raport a fost elaborat de Agenția de Investiții, cu sprijinul analitic al companiei de consultanță CIVITTA, în cadrul Proiectului "Competitivitatea Întreprinderilor Micro, Mici și Mijlocii", derulat în Republica Moldova cu suportul Băncii Mondiale.

ABREVIERI

AALCO	Organizația Consultativă Legală Asiatico-Africană (Asian-African Legal Consultative Organization)
ADB	Banca Asiatică de Dezvoltare (Asian Development Bank)
AfDB	Banca Africană de Dezvoltare (membrii non-regionali) (African Development Bank)
AG	Grupul Australiei (Australia Group)
AIMS	Assets and Infrastructure Management System
ALS	Acordul de liber schimb
ASEAN	The Association of Southeast Asian Nations
ASEAN Regional Forum	Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (The Association of Southeast Asian Nations)
AWB	Air Waybill
BCD	Taxa vamala de bază
BIMSTEC	Organizația pentru Cooperare Economică și Comerț în Bazinul Bengal
BIMSTEC	Inițiativa pentru Cooperare Tehnică și Economică Multisectorială în Bazinul Bengal (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation)
BIS	Banca pentru Acorduri Internaționale (Bank for International Settlements)
BM	Banca Mondială
BPO	Business process outsourcing
BRICS	BRICS (Brazilia, Rusia, India, China și Africa de Sud)
CECA	Comprehensive Economic Cooperation Agreement
CECPA	Comprehensive Economic Cooperation and Partnership Agreement
CEPA	Comprehensive Economic partnership Agreement
CERN	Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară (European Organization for Nuclear Research)
CoN	Commonwealth-ul Națiunilor (Commonwealth of Nations)
CPI	Consumer price index
CVD	Taxa compensatorie
DGFT	Directoratul General pentru Comerțul Extern
EAS	Summitul Asiei de Est (East Asia Summit)
EAU	Emiratele Arabe Unite
EFTA	Asociația Europeană de Liber Schimb
EOU	Unitate Orientată spre Export
EPCG	Export Promotion Capital Goods
EPZ	Zona de Procesare a Exporturilor
EXIM	Export and Import Bank of India
FAO	Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (Food and Agriculture Organization of the United Nations)
FICS	Sistemul de Eliberare a Importurilor Alimentare
FMI	Fondul Monetar Internațional
FMI	Fondul Monetar Internațional
FSSAI	Autoritate pentru Siguranța Alimentară și Standarde Alimentare din India
FTA	Free Trade Agreement
FTP	Politica de comerț exterior

FTWZ	Free Trade Warehousing Zone
G-15	Grupul celor 15 (Group of 15)
G-20	Grupul celor 20 (Group of 20)
G-24	Grupul celor Douăzeci și Patru de Guverne pe Probleme Monetare Internaționale și Dezvoltare (Intergovernmental Group of Twenty-Four on International Monetary Affairs and Development)
G-77	Grupul celor 77 (Group of 77)
GATT	Acordul General privind Tarifele și Comerțul
GDP	Gross domestic product
GIFT	Gujarat International Finance Tec-City
GST	Goods and Services Tax
GSTP	Sistemul Global de Preferințe Comerciale
HSN	Sistemul Armonizat de Nomenclatură
IAEA	Agenția Internațională pentru Energie Atomică (International Atomic Energy Agency)
ICAO	Organizația Internațională a Aviației Civile (International Civil Aviation Organization)
ICC	Camera de Comerț Internațională (International Chamber of Commerce)
IDA	Asociația pentru Dezvoltare Internațională (International Development Association)
IEC	Cod de importator/exportator
IFAD	Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (International Fund for Agricultural Development)
IFSC	Centrul Internațional de Servicii Financiare
IGST	Taxa integrată pe bunuri și servicii
IHO	Organizația Hidrografică Internațională (International Hydrographic Organisation)
ILO	Organizația Internațională a Muncii (International Labour Organization)
IMF	Fondul Monetar Internațional (International Monetary Fund)
IMM	Întreprinderilor Mici și Mijlocii
IMO	Organizația Maritimă Internațională (International Maritime Organization)
IOM	Organizația Internațională pentru Migrație (observator) (International Organization for Migration - observer)
IPEEC	Parteneriatul Internațional pentru Eficiență Energetică (International Partnership for Energy Efficiency Cooperation)
ISD	Investiții straine directe
ISO	Organizația Internațională pentru Standardizare (International Organization for Standardization)
ISO	Organizația Internațională de Standardizare
IT	Information Technology
ITC	Sistemul de codificare/armonizare
ITES	Information technology-enabled services
ITSO	Organizația Internațională a Sateliților pentru Telecomunicații (International Telecommunications Satellite Organization)
ITU	Uniunea Internațională de Telecomunicații (International Telecommunication Union)

ITUC	Confederația Internațională a Sindicatelor (succesoarea ICFTU - Confederația Internațională a Sindicatelor Libere și WCL - Confederația Internațională a Muncii) (International Trade Union Confederation)
LAS	Liga Statelor Arabe (observator) (League of Arab States - observer)
MGNREGA	Mahatma Gandhi National Rural Employment Gurantee Act
MONUSCO	Misiunea Organizației Națiunilor Unite în Republica Democrată Congo (United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo)
MRP	Prețul maxim de vânzare cu amănuntul
MRP	Prețul maxim de vânzare cu amănuntul
MTCR	Regimul de Control asupra Tehnologiilor cu Destinație Specifică (Missile Technology Control Regime)
NOC	No Objection Certificate
NSWS	The National Single Window System
OAS	Organizația Statelor Americane (observator) (Organization of American States - observer)
OGL	Open General License
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
ONDC	Rețeaua Deschisă pentru Comerțul Digital
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OPCW	Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons)
PAN	Numărul de cont permanent
PCA	Curtea Permanentă de Arbitraj (Permanent Court of Arbitration)
PE	Private Equity
PIB	Produs intern brut
PIF	Forumul Insulelor din Pacific (partener) (Pacific Islands Forum - partner)
PLI	Production Linked Incentive
PPP	Paritatea puterii de cumpărare
PTA	Preferential Trade Agreement
RBI	Reserve Bank of India
RPC	People's Republic of China
Rs/ IRN	Rupie indiană
SAARC	Asociația pentru Cooperarea Regională în Asia de Sud
SAARC	Asociația pentru Cooperare Regională în Asia de Sud (South Asian Association for Regional Cooperation)
SACEP	Programul pentru Mediu al Asiei de Sud (South Asia Co-operative Environment Programme)
SAD	Taxă suplimentară specială
SAFTA	The South Asian Free Trade Area
SAPTA	SAARC Preferential Trading Agreement
SCO	Organizația pentru Cooperare de la Shanghai (membru) (Shanghai Cooperation Organisation - member)
SCOMET	Special Chemicals, Organism, Materials, Equipment and Technologies
SEZ	Zona Economică Specială
STC	State Trading Corporation

SUA	Statele Unite Americii
SWS	Supliment pentru asistență socială
TIC	Testing, Inspection and Certification sector
UE	Uniunea Europeană
UK	The United Kingdom
UN	Organizația Națiunilor Unite (United Nations)
UNWTO	Organizația Mondială a Turismului (World Tourism Organization)
UPI	Unified Payments Interface
UPU	Uniunea Poștală Universală (Universal Postal Union)
USD	United States dollar
UTC	Coordinated Universal Time
VC	Venture Capital
WA	Acordul Wassenaar (Wassenaar Arrangement)
WB	Banca Mondială (World Bank)
WCL	Confederația Internațională a Muncii (World Confederation of Labour)
WCO	Organizația Mondială a Vămilelor (World Customs Organization)
WFTU	Federația Mondială a Sindicatelor (World Federation of Trade Unions)
WHO	Organizația Mondială a Sănătății (World Health Organization)
WIPO	Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (World Intellectual Property Organization)
WMO	Organizația Meteorologică Mondială (World Meteorological Organization)
WTO	Organizația Mondială a Comerțului (World Trade Organization)

CUPRINS

1. PROFIL DE ȚARĂ	8
1.1. Economie	9
1.2. Climat de afaceri	14
1.3. Participarea Indiei în cadrul organizațiilor internaționale	15
1.4. Parteneriate strategice	16
1.4.1. Acorduri comerciale bilaterale și multilaterale	16
1.5. Clasamente internaționale: India vs Republica Moldova	20
2. COMERȚUL INTERNAȚIONAL AL INDIEI	22
2.1. Exporturile Indiei.....	22
2.2. Importurile Indiei	25
3. COMERȚUL EXTERIOR AL REPUBLICII MOLDOVA CU INDIA	28
3.1. Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu India	28
3.2. Exporturile Republicii Moldova spre India.....	29
3.3. Importurile Republicii Moldova din India	33
4. ACCESSAREA PIEȚEI DIN INDIA DE CĂTRE PRODUCĂTORII EXTERNI	37
4.1. Etapele aferente procedurilor de export în India	37
4.2. Obținerea licenței de import	38
4.3. Standarde, certificare și cerințe de etichetare	41
4.4. Cerințe și documente necesare pentru import	42
4.4.1. Documente necesare pentru vama indiană	42
4.4.2. Etichetarea produselor importate pentru piața indiană.....	45
4.4.3. Termen de valabilitate a mărfurilor importate	47
4.5. Canale de distribuție în India	47
4.5.1. Expoziții organizate în India	50
5. PROFILUL CONSUMATORULUI	54
5.1. Constatări generale, ce reflectă profilul pieței de consum a Indiei.....	54
6. COMPORTAMENTE ÎN AFACERI ÎN INDIA	58
7. ANEXA: ANALIZA FACTORILOR DE SUPTOR ȘI DE DESCURAJARE AFERENT EXPORTULUI DE PRODUSE ÎN INDIA, PER CATEGORIE DE PRODUS	60
8. SURSE BIBLIOGRAFICE	68

1. Profil de țară

Denumire oficială: Republica India

Capitala: New Delhi (2023: - 32,941,308 locuitori)

Alte orașe importante: Mumbai, Kolkata, Chennai, Bangalore, Hyderabad, Ahmedabad, Surat, Pune, Jaipur, Kanpur, Visakhapatnam

Locație: Asia de Sud

Șeful statului: Smt. Droupadi Murmu (2022)

Prim ministru: Shri Narendra Modi (2014)

Organizare administrativ-teritorială: 29 state federale și 7 teritorii federale

Monedă națională: rupie indiană (are simbolul Rs sau INR)

Ora locală: UTC + 5:30

Ziua națională: Ziua Republicii este o sărbătoare ce aniversează adoptarea Constituției și trecerea Indiei de la statutul de Dominion Britanic la cel de republică independentă în ziua de 26 ianuarie 1950.

Drapel: Este un tricolor orizontal, de culoare portocalie („șofran adânc”) în partea superioară, alb în centru, și verde în partea inferioară. În centru, se găsește o roată bleumarin cu 24 de spițe, numită Ashoka Chakra, luată de pe coloana Asoka de la Sarnath.

Imn: Jana Gana Mana (Jana Gaṇa Mana, Jôno Gôno Mono— "Mințile tuturor oamenilor") este imnul național al Indiei. Scris în limba bengali, acesta face parte din primele cinci strofe ale unei poezii compuse de laureatul premiului Nobel pentru literatură, Rabindranath Tagore.

În ierarhia țărilor, India se află pe locul întâi după numărul locuitorilor și pe locul 7 după suprafață. India are o zonă de coastă maritimă cu o lungime de 7000 de km și granițe cu Pakistan la vest, Nepal, Republica Populară Chineză și Bhutan la nord-est și Bangladesh și Myanmar la est. În Oceanul Indian, ea este adiacentă cu țările insulare Sri Lanka, Maldive și Indonezia. O mare parte din teritoriul Indiei se află în cadrul peninsulei, înconjurat la vest, de Marea Arabă și, Golful Bengal la est (de cel mai sudic punct al Indiei continentale -Cape Comorin).

TABEL 1. INFORMAȚII GENERALE COMPARATIVE INDIA-MOLDOVA

	INDIA	MOLDOVA
Suprafață	totală: 3.287.590 km ² terestră: 2.973.190 km ² apă: 314,400 km ²	totală: 33,851 km ² terestră: 32,891 km ² apă: 960 km ²
Clima	variază de la tropical umedă și uscată în sud până la temperat alpin în partea de nord și are o mare diversitate de ecosisteme. India găzduiește aproximativ 8% din toate speciile înregistrate pe glob, inclusiv peste 45.000 de specii de plante și 91.000 de specii de animale).	ierni moderate, veri calde

Resurse naturale	cărbune de minereu de fier, mangan, de mica, bauxita, minereu de titan, cromate, gaze naturale, diamante, petrol, calcar, teren arabil.	depozite mici de ligniți, petrol și gaz natural, fosforați, ghips, calcar, terenuri arabile.
Populație	1 429 928,590 (2023) ¹	3,250,532 (2023 est.) 2,615,199 (WB 2022) ²
Grupuri etnice	Indo-arianieni (72%); Dravidieni (23%); Mongoloizii și alte grupuri minoritare (3%).	Moldoveni 75.1%, Români 7%, Ucraineni 6.6%, Găgăuzi 4.6%, Ruși 4.1%, Bulgari 1.9%, alții 0.8% (recens. 2014).
Limbi vorbite	India nu are o limbă națională de la independența sa din 1947. Cu toate acestea, Constituția Indiei prevede hindi și engleză drept „limbi oficiale”.	Limba romană (oficială). (Limbile etniile prezente și limbile moderne în special de populația tânără, limba rusă).
Religii	Hinduism 79,8%, islam 14,2%; creștini 2,3%; sikhism 1,7%; budism 0,7%; jainism 0,4%; altele 0,9%.	Ortodocși 90,1%, alți creștini 2,6%, alți 0,1%, agnostici 0,1%, atei 0,2%, nespecificați 6,9% (recens. 2014)
Rata de creștere a populației	+ 0.81% (2023 est.)	-1.14% (2023 est.)
Tipul de guvernare	Republică federală	Republică parlamentară
Puterea legislativă	Legislatură bicamerală compusă din președintele Indiei și cele două case: Rajya Sabha (Consiliul statelor) - 245 și Lok Sabha (Casa poporului) – 543	Parlament unicameral (101 deputați)

1.1. Economie

Economia Indiei a trecut de la o economie planificată mixtă la o economie de piață socială, în curs de dezvoltare, mixtă cu venituri medii, cu participare notabilă a statului în sectoare strategice și planificare indicativă. Este a cincea economie din lume după PIB nominal și a treia ca mărime după paritatea puterii de cumpărare (PPP).

¹ <https://www.globaldata.com/data-insights/macroeconomic/most-populated-countries-in-the-world/> pentru date actualizate

² 3.412.318 la data de 19 septembrie 2023, - date pe baza elaborării Worldometer al datelor Națiunilor Unite

Potrivit Fondului Monetar Internațional (FMI) în anul 2022, pe o bază de venit pe cap de locuitor, India s-a clasat pe locul 139 după PIB (nominal) și pe locul 127 după PIB (PPP), reprezentând 7,2% din economia globală în termeni PPP și aproximativ 3,4% în termeni nominali.

Cu 476 de milioane populație aptă de muncă, forța de muncă indiană este a doua ca mărime din lume.

India numără cei mai mulți miliardari din lume, dar și o inegalitate extremă a veniturilor. În India lipsește cultura fiscală și în ciuda eforturilor considerabile de lărgire a bazei de impozitare, numărul contribuabililor din țară este de aproximativ 82,7 milioane de persoane, ceea ce reprezintă 6,25 la sută din populația țării.

TABEL 2. PIB AL INDIEI ȘI RATA DE CREȘTERE: TENDINȚE

Anul de referință	PIB	PIB per capita (nominal)	PIB creștere
2023 (till June)	\$3,737.00B	\$2601	6.5% (Estimare)
2022	\$3,385.09B	\$2,389	7.00%
2021	\$3,150.31B	\$2,238	9.05%
2020	\$2,671.60B	\$1,913	-5.83%
2019	\$2,835.61B	\$2,050	3.87%
2018	\$2,702.93B	\$1,974	6.45%
2017	\$2,651.47B	\$1,958	6.80%
2016	\$2,294.80B	\$1,714	8.26%
2015	\$2,103.59B	\$1,590	8.00%
2014	\$2,039.13B	\$1,560	7.41%
2013	\$1,856.72B	\$1,438	6.39%
2012	\$1,827.64B	\$1,434	5.46%
2011	\$1,823.05B	\$1,450	5.24%
2010	\$1,675.62B	\$1,351	8.50%

În anul 2022, top zece parteneri comerciali ai Indiei au fost Statele Unite ale Americii, China, Emiratele Arabe Unite (EAU), Arabia Saudită, Rusia, Germania, Hong Kong, Indonezia, Coreea de Sud și Malaiezia.

În 2021/2022, investițiile străine directe (ISD) în India au fost de 82 de miliarde de dolari. Sectoarele principale pentru fluxurile de ISD au fost sectorul serviciilor, industria computerelor și industria telecomunicațiilor.

În 2022/2023, PIB-ul real al Indiei a crescut cu aproximativ 6,9 la sută. Creșterea a fost susținută de cererea internă robustă, de activitatea investițională puternică, precum și de suportul guvernului pentru investiții în infrastructură și consum privat sustenabil, în special în rândul populației cu venituri mai mari. Structura cererii interne s-a schimbat și ea, „consumul” guvernamental fiind mai scăzut datorită consolidării bugetar-fiscale.

Sectorul serviciilor reprezintă mai mult de 50% din PIB și rămâne sectorul cu cea mai rapidă creștere.

India este o țară cu o economie agrară, cu peste 54% din terenul țării clasificat drept arabil, iar industria agricolă reprezentând jumătate din piața muncii. Sectorul agricol este una dintre cele mai importante industrii din economia indiană și cea mai mare sursă de trai din India. 70% dintre gospodăriile rurale depind încă în principal de agricultură pentru existența lor, 82% dintre fermieri fiind mici.

India este cel mai mare producător (25% din producția globală), consumator (27% din consumul mondial) și importator (14%) de leguminoase din lume. Totodată, India este cel mai mare producător de lapte, vite, iută și leguminoase, din lume. Este al doilea cel mai mare producător de fructe și legume, orez, grâu, trestie de zahăr, bumbac și alune.

Horticultura și producția zootehnică evoluează ascendent. Odată cu creșterea urbanizării, creșterea veniturilor și schimbarea obiceiurilor de consum, cererea pentru diferite tipuri de produse proaspete și procesate este în creștere. Astfel, din cauza cererii tot mai mari de alimente ecologice, agricultura ecologica

are un potențial uriaș în țară. Suprafața totală cultivată cu produse organice este de peste nouă milioane de hectare (statul central indian Chhattisgarh ocupând majoritatea terenurilor agricole ecologice).

Chiar dacă agricultura reprezintă o mare parte a agriculturii din țară, creșterea animalelor împreună cu pescuitul contribuie, de asemenea, în mod semnificativ la asigurarea cu hrană a populației Indiei, precum și a economiei acesteia. India are nu numai cele mai mari piețe pentru animale, dar este și una dintre cele mai importante țări producătoare de acvacultură din lume. În ceea ce privește ocuparea forței de muncă, sectorul agricol oferă venituri și angajare la peste 151 de milioane de oameni. **Agricultura și sectoarele conexe, care includ silvicultură și pescuitul, contribuie cu peste 24% la PIB-ul țării.**

Aproximativ 60% din populația indiană lucrează în industrie. Valoarea producției din industrie reprezintă aproximativ 32% din PIB. Această pondere scade treptat cu fiecare an, odată cu dezvoltarea altor domenii ale economiei țării.

India este bogată în resurse naturale, cum ar fi minereu de fier, mangan, crom, titan, aluminiu și alte resurse minerale, ceea ce o clasează în top zece „zăcăminte minerale” din lume. Printre acestea, producția de „cloud” din India ocupă primul loc în lume, iar aproximativ 60% din mica (silicat) din lume este furnizată de India. Producția de aur a Indiei nu este relativ atât de mare, dar indienilor le place să cumpere aur, iar cererea este atât de mare încât o face a doua țară după cererea de aur din lume.

Din cauza structurii geologice, petrolul și gazele naturale din India și alte surse de energie sunt mici și se află printre primele cinci importuri din India.

India are acorduri de liber schimb cu mai multe națiuni și blocuri, inclusiv ASEAN, SAFTA, Mercosur, Coreea de Sud, Japonia, Australia, Emiratele Arabe Unite și multe altele care sunt în vigoare sau în stadiu de negociere.

TABEL 3. EVOLUȚIA INDICATORULOR MACROECONOMICI AI INDIEI

	2019	2020	2021	2022 (E)	2023 (P)
PIB (tril. USD)	2,84	2,67	3,15	3,39	3,75
PIB creștere (%)	3,9	-5,8	9,1	7,0	6,9
Inflație (media anuală, CPI, %)	2,0	7,59	4,0	6,0	6,12
Balanța bugetară (% PIB)	-7,69	-12,88	-9,65	-9,6	-8,89
Soldul contului curent (% PIB)	-2,1	-0,9	0,9	-1,2	-2,7
Datoria publică (% GDP)*	75,04	88,53	84,68	83,13	83,25

TABEL 4. ANALIZA SWOT A MEDIULUI ECONOMIC A INDIEI

Puncte forte	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> India este cea mai mare democrație de pe pământ. Are o piață internă masivă: Populația de peste 1,4 mldr, reprezintă 17,76 % din totalul populației lumii; Influența geopolitică este în ascensiune; Liberalizarea economică a creat o mare clasă de mijloc și a transformat țara într-una dintre economiile cu cea mai rapidă creștere din lume); 	<ul style="list-style-type: none"> Sărăcia și decalajul imens între bogați și săraci, iar inegalitatea crește rapid de mult timp. Săracii se luptă foarte mult pentru a gestiona nevoile minime ale vieții; Accesul la educație și servicii de îngrijire a sănătății este visul multor oameni săraci (Oxfam International, 2021); India este o țară foarte diversă; totuși, tensiunile interne îi perturbă uneori pacea și liniștea. De asemenea, crimele, violența și segregarea socială pe baza sistemelor de caste împiedică progresul țării;

<ul style="list-style-type: none"> • Are un sistem judiciar puternic și independent; • India are unul dintre cele mai mari sisteme de învățământ superior din lume. Are peste 51.000 de instituții de învățământ superior, inclusiv peste 990 de universități. • Are cele mai mari grupuri de profesioniști vorbitori de engleză din lume; • Bollywood este una dintre cele mai mari industrii cinematografice din lume; • India are un număr mare de atracții atât naturale, cât și dezvoltate (top atracții: - Taj Mahal, Fortul Roșu, Templul de Aur din Amritsar, Orașul Sfânt Varanasi, Poarta Indiei, Mecca Masjid, Fortul Amer, Plajele din Goa, Fortul Agra, Mormântul lui Humayun și Templul Mahabodhi). 	<ul style="list-style-type: none"> • Sărăcia (1/3 din populație), ocuparea scăzută a forței de muncă în rândul tinerilor și femeilor; • Venituri publice scăzute (19% din PIB) și economie informală (60% din ocuparea forței de muncă, aproape toate în agricultură și construcții); • Deficitul public și datoria publică: nevoile de finanțare depășesc 30% din PIB; • Sistem bancar expus riscului suveran; • Producție scăzută și exporturi cu valoare adăugată scăzută, productivitate scăzută; • Sensibilitatea investițiilor care se concentrează preponderent în construcții și extracție; • Lipsa de apă potabilă și dependența de Nil; • Dependența de importuri, în special de produse alimentare; • Dominanța statului, în special a armatei, în economie: sectorul privat (în mare parte companiile mici) asigură ¾ din toate locurile de muncă, dar contribuie doar cu o mică parte la PIB și care se află în condiții de concurență inegale cu sectorul public; • Corupție, birocrăție, lipsă de independență judiciară; • Rata de inflație înaltă – 35.7% (Iunie, 2023).
<p style="text-align: center;">Oportunități</p>	<p style="text-align: center;">Riscuri</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Actualii parteneri comerciali reprezintă o oportunitate pentru India. • Valorificarea acordurilor bilaterale și multilaterale cu alte țări; • India este un producător de top de produse agricole și are oportunitatea de a deveni „fabrica de alimente” a lumii; • Destinație atractivă pentru investiții. • Costul forței de muncă este scăzut și este disponibilă și o forță de muncă calificată și vorbitoare de engleză. • India poate juca cel mai mare rol în a transforma Asia de Sud-Est într-o regiune a progresului, siguranței și ”modelului” pentru restul lumii. 	<ul style="list-style-type: none"> • India are dispute teritoriale nerezolvate cu China și Pakistan. Aceste trei țări sunt foarte puternice și, prin urmare, trebuie depuse eforturi constante pentru a preveni orice dispute și ciocniri; • Numărul impunător de concurenți în diferite domenii pe scena globală. • Dezastrele naturale, cum ar fi cicloanele, inundațiile, ploile, valurile de căldură și secetele afectează în mod regulat India. • Crizele globale (Covid 19, criza economică mondială) au împins milioane de oameni sub pragul sărăciei.

TABEL 5. ASPECTE COMPARATIVE INDIA –MOLDOVA: SISTEMUL ECONOMIC

	India	Moldova
Reflecții generale	A cincea cea mai mare economie a lumii	În ciuda unei performanțe economice solide în ultimele două decenii, Moldova rămâne printre cele mai sărace țări din Europa

PIB 2022 (curent)	3,39 trilioane USD (date BM)	14,42 mln. USD (date BM)
PIB-2023 (PPP, curent)	11,87 trilioane USD (date BM)	39,5 mlrd lei (date BM)
PIB pe cap de locuitor (în prețuri curente, 2022)	2386,6 USD	5,6 USD
Produse agricole	Fructe, legume, ceai, vite, pește de crescătorie, bumbac, trestie de zahăr, alune, grâu, orez, bumbac și zahăr	Porumb, grâu, semințe de floarea soarelui, struguri, mere, sfeclă de zahăr, lapte, cartofi, orz, prune, produse vinicole
Industrii	Textile, industria agroalimentară, chimică, oțelului, "software", petrolieră, minerit	Prelucrare zahărului, ulei vegetal, prelucrarea alimentelor, mașini agricole; echipamente de turnătorie, frigidere și congelatoare, ciorapi, pantofi, textile
Remitențe	7,79% din PIB (2021)	15,24% din PIB (2021)
Export	58,339 mlrd. USD (2021.)	4335,1 mlrd. USD (2022.)
Parteneri -exporturi	Statele Unite ale Americii 8%, Turcia 7%, Grecia 7%, Italia 6%, India 5% (2021)	România 28,6%, Ucraina 16,6%, Italia 7.6%, Turcia 7.0%, Germania 5.3%, Rusia 4.4%, Bulgaria 3.3% Polonia 2.8% (2022)
Principale mărfuri la export	Petrol rafinat, țiței, gaze naturale, îngrășăminte cu azot, aur (2021)	petrol, produse petroliere și produse înrudite (12,9%); mașini și aparate electrice și părți ale acestora (12,2%); cereale și preparate pe bază de cereale (10,1%); semințe și fructe oleaginoase (9,0%); grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (8,7%); legume și fructe (8,3%); îmbrăcăminte și accesorii (6,9%); băuturi alcoolice și nealcoolice (4,2%); mobilă și părțile ei (3,4%); vehicule rutiere (2,2%); articole din minerale nemetalice (2,2%), fire, țesături, articole textile și produse conexe (2,1%); (2022)
Volumul Import	94,039 mlrd. USD (2021 est.)	9219,1 mlrd. USD (2022)
Parteneri - importuri	China 18%, Arabia Saudită 9%, Statele Unite 6%, Rusia 5%, Turcia 5% (2021)	România (17,9%), Federația Rusă (12,4%), China (10,3%), Ucraina (9,3%), Turcia (7,2%), Germania (6,3%), Italia (4,8%), Polonia (3,3%), India (2,7%) (2022)
Principale importate mărfuri	Petrol rafinat, grâu, mașini, petrol brut, porumb, medicamente ambalate (2021)	petrol, produse petroliere și produse înrudite (16,7%); gaz și produse industriale obținute din gaz (9,2%); mașini și aparate electrice și părți ale acestora (6,3%); vehicule rutiere (5,9%); fire, țesături, articole textile și produse conexe (3,5%); mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (3,1%); produse

		medicinale și farmaceutice (3,0%); (2022)
--	--	--

1.2. Climat de afaceri

În 2022, India a înregistrat peste 100 de „Unicorni” Start-Up -uri (cu capital de peste 1 mlrd. USD), devenind al treilea cel mai mare ecosistem de Start-Up -uri din lume. Guvernul a impulsionat negocierile comerciale cu piețele de desfacere lideri pentru a încheia acorduri de liber schimb, spre exemplu cu Emiratele Arabe Unite și Australia. Cheltuielile pentru infrastructură au fost și ele robuste – proiectele de conectivitate fiind promovate, inclusiv prin accelerarea implementării. Guvernul a lansat mai multe scheme de stimulare a producerii (PLI) pentru a spori capacitatea de producție internă. Reformele în reglementarea mediului de afaceri au fost axate pe diminuarea complexității procedurale și promovarea guvernantei digitale.

Inflația a fost o problemă dificilă care afectează consumul și din acest considerent, în bugetul de stat pentru 2023 au fost încorporate opțiuni de politică pentru a stimula modelele de consum.

Conform datelor Grupului Băncii Mondiale, în 2023, India se află pe locul 63 la indicele ușurinței de a face afaceri (în 7 ani, India a avansat de la poziția 142 la 63). Au fost înregistrate progrese considerabile în ceea ce privește indicatorii de a începe o afacere, de a obține autorizații de construcție, de protejare a investitorilor minoritari și accesului la energia electrică, etc.

În plus, au fost reduse semnificativ și cotele impozitului pe profit (25,17% pentru toate companiile, altele decât cele specificate ca companii producătoare și 17,16% pentru cele producătoare). India și-a asumat angajamentul de a se alinia treptat la cotele de impozitare la cele ale țărilor dezvoltate.

Guvernul Indiei a lansat un șir de măsuri pentru a atrage ISD și pentru a încuraja mediul de afaceri internațional să facă investiții suplimentare în India. Mai multe inițiative, precum „relaxarea” reglementărilor pentru ISD și introducerea de instrumente precum „Masala Bonds” pentru atragerea de capital străin, completate prin programe precum „Make in India”, „Skill India” și „India digitală”, au făcut ca India să devină preferată pentru mai muți investitori internaționali.

Anumite programe guvernamentale cheie, cum ar fi MGNREGS au dat și ele rezultate dorite de schimbare ale traiectoriei de dezvoltare socio-economică.

Notă: În 2005 Guvernul indian a creat o schemă de asistență socială la nivel național: Legea națională de garantare a forței de muncă în mediul rural Mahatma Gandhi sau MGNREGA pentru a aborda problema somajului și a sărăciei în zonele rurale.

Guvernul, de asemenea, a anunțat în a. 2020, Scheme PLI (Production Linked Incentive) pentru un șir de sectoare identificate pentru a stimula producția internă și face din India un centru de producție global (automotive și componente auto; aviație; producerea chimicalelor; sisteme electronice; procesare produse alimentare; metale și minerit; dispozitive medicale; farmaceutică; telecomunicații; textile și aparate; „white goods” (aparate de bucătărie). Obiective principale urmărite: eliminarea deficiențelor sectoriale și creșterea competitivității.

Pentru a facilita dezvoltarea afacerilor în țară, a fost lansat „Single Window System” (NSWS) – Ghișeu unic, un portal web pentru obținerea diverselor acte permissive și autorizări. Portalul NSWS a devenit un ghișeu unic și pentru investitorii străini. Printre alte măsuri orientate spre simplificarea procedurilor de lansare a afacerilor pot fi enumerate: trecerea către un sistem de conformitate fără hârtie, efectuarea controlului de stat prin aplicarea Sistemul de management al riscului; reducerea timpului și costurilor de tranzacție pentru exportatori și importatori ș.a.

În India funcționează și un șir de Zone Economice Speciale (SEZ), demonstrând angajamentul guvernului față de creșterea economică sustenabilă a infrastructurii de calitate (la situația din 1 ianuarie 2023, înregistrate erau înregistrate 368 SEZ, dintre care 270 operaționale).

Exemplu de SEZ este „CENTRUL INTERNAȚIONAL DE SERVICII FINANCIARE” (IFSC), care este situat în GIFT City Gujarat cu scopul de a oferi servicii financiare adresate clienților din afara Indiei.

- Segmente de afaceri:
- Servicii bancare offshore;
- Piețe de capital;
- Managementul activelor offshore;
- Asigurare offshore;
- Servicii IT, ITES/BPO și Servicii auxiliare;
- Schimb de lingouri;
- Leasing și finanțare aeronave;
- Leasing și finanțare a navelor;
- Educație financiară și tehnologică.

Pentru a evita orice inconveniențe posibile, este importantă familiarizarea și respectarea principalelor prevederi legale care reglementează activitățile entităților economice în India. Fără a se limita la acestea, lista actelor legale în acest sens include:

- Legea concurenței (The Competition Act), 2002;
- Legea contractelor indiene (The Indian Contract Act), 1872;
- Legea instrumentelor negociabile (The Negotiable Instruments Act), 1881;
- Legea privind impozitul pe venit (The Income-tax Act), 1961;
- Codul insolvenței și falimentului (The Insolvency and Bankruptcy Code), 2016;
- Legea impozitului pe bunuri și servicii (The Goods and Services Tax Act), 2017;
- Legea mărcilor comerciale (The Trade Marks Act), 1999;
- Legea drepturilor de autor (The Indian Copyright Act), 1957;
- Legea patentelor (The Indian Patents Act), 1970;
- Legea privind modelele industriale (The Designs Act), 2000;
- Legea privind reglementarea băncilor (The Banking Regulation Act), 1949;
- Codul insolabilității și falimentului (The Competition Act), 2002;
- Legea privind reglementarea și dezvoltarea imobiliară (The Real Estate (Regulation and Development) Act), 2016;
- Legea privind protecția consumatorilor (The Consumer Protection Act), 2019;
- Legea privind vânzarea de bunuri (The Sale of Goods Act), 1930;
- Legea concurenței (The Competition Act), 2002;
- Legea privind bani negri (venituri și active nedeclarate din străinătate) și impunerea impozitului, (The Black Money (Undisclosed Foreign Income and Assets) and Imposition of Tax Act), 2015;
- Legea fabricilor (The Factories Act), 1948 și altele.

Cunoașterea prevederilor acestor legi este esențială pentru a evita posibilele complicații legale la lansarea afacerilor și crearea entităților economice în India.

1.3. Participarea Indiei în cadrul organizațiilor internaționale

India este o superputere de perspectivă și are o influență internațională în creștere în întreaga lume. Țara a devenit un aliat proeminent în afacerile globale. Totodată, India este și o putere nucleară solidă la nivel mondial. Fiind o țară nou industrializată, India are o istorie mare de colaborare cu mai multe țări.

Membră proeminentă în cadrul organizațiilor internaționale, India este, de asemenea, membră fondatoare a mai multor instituții internaționale. India joacă un rol esențial și influent în organizații precum Organizația Mondială a Comerțului (OMC) și Fondul Monetar Internațional (FMI). Țara este membru al OMC de la 1 ianuarie 1995 și membru al Acordului General privind Tarifele și Comerțul (GATT) din 8 iulie 1948.

India este un partener cheie pentru Uniunea Europeană în regiunea Asia și Pacific. În cadrul Programului indicativ multianual al Uniunii Europene (UE) pentru Asia și Pacific 2021-2027, cooperarea cu India se

axează pe 3 piloni cheie: Green Deal; creștere durabilă și locuri de muncă; guvernare, oameni, pace și securitate. Principalele documente de politică directoare în relația UE cu India sunt Parteneriatul strategic UE-India: (i) Foaie de parcurs până în 2025, (ii) Strategia UE privind India, 2018 și (iii) Parteneriatul pentru conectivitate UE-India, mai 2021. În iunie 2023, India și UE au lansat o rundă inițială de negocieri privind un Acord de Liber Schimb, menționându-se obiectivul de al avea încheiat până la sfârșitul anului 2023 sau începutul lui 2024. Inițierea negocierilor a avut loc în 2007, dar discuțiile s-au blocat în 2013, deoarece ambele părți nu au reușit să ajungă la un numitor comun cu privire la aspecte cheie, inclusiv drepturile de proprietate intelectuală, obligațiile privind comerțul cu automobile și băuturile spirtoase, circulația profesioniștilor, etc.

India deține președinția G20 în perioada 1 decembrie 2022 - 30 noiembrie 2023.

Notă: Grupul celor Douăzeci (G20) cuprinde 19 țări (Argentina, Australia, Brazilia, Canada, China, Franța, Germania, India, Indonezia, Italia, Japonia, Republica Coreea, Mexic, Rusia, Arabia Saudită, Africa de Sud, Turcia, Statele Unite ale Americii Regatul Unit și Statele Unite) și Uniunea Europeană. Membrii G20 reprezintă aproximativ 85% din PIB-ul global, peste 75% din comerțul global și aproximativ două treimi din populația lumii.

1.4. Parteneriate strategice

India are semnate acorduri de parteneriat strategic cu 31 țări, cele mai recent semnate au fost cu Egiptul și Grecia (2023).

TABEL 6. ACORDURI DE PARTENERIAT ALE INDIEI

N.O.	ȚARA	SEMNAT	N.O.	ȚARA	SEMNAT
1	 Franța	1997	17	 Coreea de Sud	2010
2	 Rusia	2000	18	 Arabia Saudită	2010
3	 Germania	2001	19	 Uzbekistan	2011
4	 Mauritius	2003	20	 Afghanistan	2011
5	 Iran	2003	21	 Tadjikistan	2012
6	 Regatul Unit (Marea Britanie)	2004	22	 Israel	2017
7	 Statele Unite	2004	23	 Japonia	2014
8	 Ruanda	2017	24	 Seychelles	2014
9	 Indonezia	2005	25	 Mongolia	2015
10	 China	2005	26	 Singapore	2015
11	 Brazilia	2006	27	 Emiratele Arabe Unite	2015
12	 Vietnam	2007	28	 Uniunea Europeană	2004
13	 Oman	2008	29	 ASEAN	2012
14	 Kazahstan	2009	30	 Egipt	2023
15	 Australia	2009	31	 Grecia	2023
16	 Malaysia	2010			

1.4.1. Acorduri comerciale bilaterale și multilaterale

India este semnatară a multiple acorduri de liber schimb (ALS) și alte acorduri comerciale cu bilaterale și blocuri comerciale, precum și se află în proces de negociere a altor câteva. Începând cu anul 2022, India are acces preferențial, cooperare economică și ALS cu mai mult de 50 de țări individuale.

TABEL 7. ACORDURI BILATERALE

ȚARĂ	ACORD	TIP	SEM NAT	ÎN APLICARE
 Afganistan	Acordul Comercial Preferențial India-Afganistan	PTA	6 Martie 2003	13 Mai 2003
 Australia	Acordul de Cooperare Economică Cuprinzătoare Australia-India (AI-CECA)	CECA	2 Aprilie 2022	29 Decembrie 2022
 Chile	Acordul Comercial Preferențial India-Chile	PTA	8 Martie 2006	11 Septembrie 2007
 Japonia	Acordul de Parteneriat Economic Cuprinzător Japonia-India (JICEPA)	CEPA	16 Februarie 2011	1 August 2011
 Malaysia	Acordul de Cooperare Economică Cuprinzătoare India-Malaezia (IMCECA)	CECA	8 Februarie 2011	1 Iulie 2011
 Mauritius	Acordul de Cooperare Economică și Parteneriat Cuprinzător India-Mauritius	CECPA	22 Februarie 2021	1 Aprilie 2021
 Thailanda	Acordul de Liber Schimb India-Thailanda	FTA	9 Octombrie 2003	1 Septembrie 2006
 Singapore	Acordul de Cooperare Economică Cuprinzătoare India-Singapore	CECA	29 Iunie 2005	1 August 2005
 Coreea de Sud	Acordul de Parteneriat Economic Cuprinzător India-Coreea de Sud (IKCEPA)	CEPA	7 August 2009	1 Ianuarie 2010
 Sri Lanka	Acordul de Liber Schimb India-Sri Lanka (ISFTA)	FTA	28 Decembrie 1998	1 Martie 2000
 Emiratele Arabe Unite	Acordul de Parteneriat Economic Cuprinzător India-Emiratele Arabe Unite	CEPA	18 Februarie 2022	1 Mai 2022

În negociere: [Bangladesh](#) (CEPA); [Canada](#) (CEPA); [Israel](#) (FTA); Noua Zeelandă ([New Zealand](#)) (FTA); [Peru](#) (FTA); Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord ([United Kingdom](#)) (FTA).

TABEL 8. ACORDURI MULTILATERALE

ACORD	TIP	ȚARĂ/BLOC COMERCIAL	SEM NAT	ÎN APLICARE
Acordul de Comerț din Regiunea Asia-Pacific (APTA)	PTA	Bangladesh, China, Laos, Mongolia, Coreea de Sud, Sri Lanka	1975	
Acordul de Comerț cu Bunuri ASEAN-India	CECA	 ASEAN	13 August 2009	1 Ianuarie 2010
Acordul de Comerț cu Servicii ASEAN-India			Noiembrie 2014	1 Iulie 2015
Acordul de Investiții ASEAN-India			Noiembrie 2014	1 Iulie 2015

Sistemul Global de Preferințe Comerciale (GSTP)	PTA	41 state	13 Aprilie 1988	19 Aprilie 1989
Acordul de Comerț Preferențial India- Mercosur	PTA	 Mercosur	25 Ianuarie 2004	1 Iunie 2009
Acordul de Liber Schimb în Asia (SAFTA)	FTA	"Asociația pentru Cooperarea Regională în Asia de Sud (SAARC)	6 Ianuarie 2004	1 Ianuarie 2006

În negocierile: Organizația pentru Cooperare Economică și Comerț în Bazinul Bengal ([BIMSTEC](#)), Acord de Liber Schimb; [Uniunea Europeană](#), Acord de Liber Schimb; Consiliul de Cooperare al Golfului ([Gulf Cooperation Council](#)), Acord de Liber Schimb; [IBSA \(India, Brazilia, Africa de Sud\)](#), Acord de Liber Schimb; Uniunea Vamală a Africii de Sud ([Southern African Customs Union](#)), Acord de Liber Schimb; Asociația Europeană de Liber Schimb ([EFTA](#)), Acord de Cooperare Economică Preferențială.

TABEL 9. LISTA CELOR MAI IMPORTANTE ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE LA CARE INDIA ESTE MEMBRĂ

ABREVIERE	DENUMIRE ORGANIZAȚIE
AALCO	Organizația Consultativă Legală Asiatico-Africană (Asian-African Legal Consultative Organization)
ADB	Banca Asiatică de Dezvoltare (Asian Development Bank)
AfDB	Banca Africană de Dezvoltare (membrii non-regionali) (African Development Bank)
AG	Grupul Australiei (Australia Group)
ASEAN Regional Forum	Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (The Association of Southeast Asian Nations)
BIMSTEC	Inițiativa pentru Cooperare Tehnică și Economică Multisectorială în Bazinul Bengal (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation)
BIS	Banca pentru Acorduri Internaționale (Bank for International Settlements)
BRICS	BRICS (Brazilia, Rusia, India, China și Africa de Sud)
CoN	Commonwealth-ul Națiunilor (Commonwealth of Nations)
CERN	Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară (European Organization for Nuclear Research)
EAS	Summitul Asiei de Est (East Asia Summit)
FAO	Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (Food and Agriculture Organization of the United Nations)
G-15	Grupul celor 15 (Group of 15)
G-20	Grupul celor 20 (Group of 20)
G-24	Grupul celor Douăzeci și Patru de Guverne pe Probleme Monetare Internaționale și Dezvoltare (Intergovernmental Group of Twenty-Four on International Monetary Affairs and Development)
G-77	Grupul celor 77 (Group of 77)
IAEA	Agencia Internațională pentru Energie Atomică (International Atomic Energy Agency)
WB	Banca Mondială (World Bank)

ABREVIERE	DENUMIRE ORGANIZAȚIE
ICAO	Organizația Internațională a Aviației Civile (International Civil Aviation Organization)
ICC	Camera de Comerț Internațională (International Chamber of Commerce)
IDA	Asociația pentru Dezvoltare Internațională (International Development Association)
IFAD	Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (International Fund for Agricultural Development)
IHO	Organizația Hidrografică Internațională (International Hydrographic Organisation)
ILO	Organizația Internațională a Muncii (International Labour Organization)
IMF	Fondul Monetar Internațional (International Monetary Fund)
IMO	Organizația Maritimă Internațională (International Maritime Organization)
IOM	Organizația Internațională pentru Migrație (observator) (International Organization for Migration - observer)
IPEEC	Parteneriatul Internațional pentru Eficiență Energetică (International Partnership for Energy Efficiency Cooperation)
ISO	Organizația Internațională pentru Standardizare (International Organization for Standardization)
ITSO	Organizația Internațională a Sateliților pentru Telecomunicații (International Telecommunications Satellite Organization)
ITU	Uniunea Internațională de Telecomunicații (International Telecommunication Union)
ITUC	Confederația Internațională a Sindicatelor (succesoarea ICFTU - Confederația Internațională a Sindicatelor Libere și WCL - Confederația Internațională a Muncii) (International Trade Union Confederation)
LAS	Liga Statelor Arabe (observator) (League of Arab States - observer)
MTCR	Regimul de Control asupra Tehnologiilor cu Destinație Specifică (Missile Technology Control Regime)
OAS	Organizația Statelor Americane (observator) (Organization of American States - observer)
OPCW	Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons)
PCA	Curtea Permanentă de Arbitraj (Permanent Court of Arbitration)
PIF	Forumul Insulelor din Pacific (partener) (Pacific Islands Forum - partner)
SAARC	Asociația pentru Cooperare Regională în Asia de Sud (South Asian Association for Regional Cooperation)
SACEP	Programul pentru Mediu al Asiei de Sud (South Asia Co-operative Environment Programme)
SCO	Organizația pentru Cooperare de la Shanghai (membru) (Shanghai Cooperation Organisation - member)
UN	Organizația Națiunilor Unite (United Nations)
MONUSCO	Misiunea Organizației Națiunilor Unite în Republica Democrată Congo (United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo)
UNWTO	Organizația Mondială a Turismului (World Tourism Organization)
UPU	Uniunea Poștală Universală (Universal Postal Union)

ABREVIERE	DENUMIRE ORGANIZAȚIE
WA	Acordul Wassenaar (Wassenaar Arrangement)
WCL	Confederația Internațională a Muncii (World Confederation of Labour)
WCO	Organizația Mondială a Vămirilor (World Customs Organization)
WFTU	Federația Mondială a Sindicatelor (World Federation of Trade Unions)
WHO	Organizația Mondială a Sănătății (World Health Organization)
WIPO	Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (World Intellectual Property Organization)
WMO	Organizația Meteorologică Mondială (World Meteorological Organization)
WTO	Organizația Mondială a Comerțului (World Trade Organization)

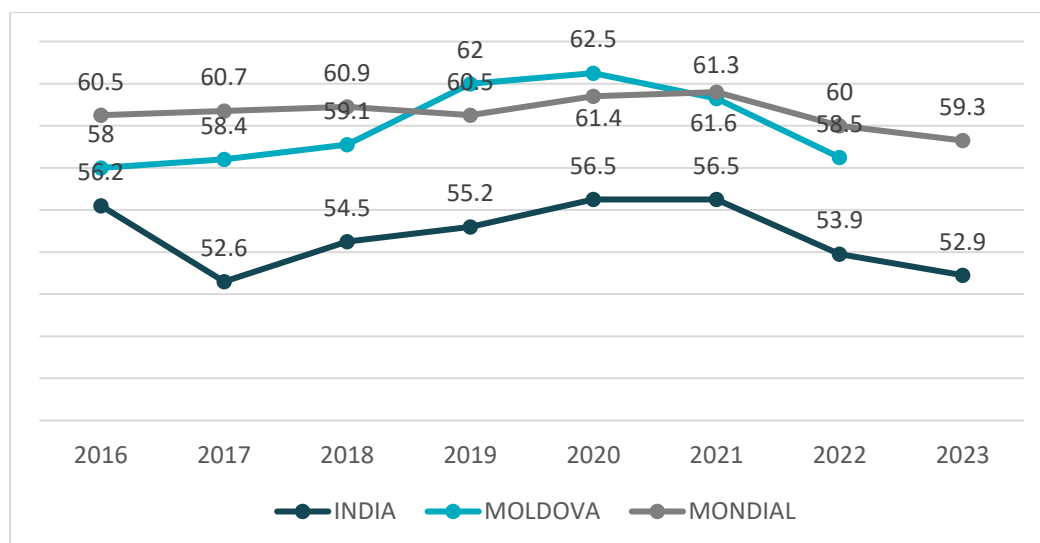
1.5. Clasamente internaționale: India vs Republica Moldova

În ediția 2023 a Clasamentului Indicelui Libertății Economice, realizat de Heritage Foundation, scorul Indiei este de 52,9, ocupând poziția 152 la nivel mondial. Scorul său este cu 1,0 punct mai mic comparativ cu anul 2022. În același timp India se clasează pe locul 27 din 39 de țări din regiunea Asia-Pacific, iar scorul său general este sub mediile mondiale și regionale.

Constatările raportului evocă că „Bazele dezvoltării economice pe termen lung rămân fragile, în condițiile în care cadrul legal nu funcționează eficient. Prezența statului în multe sectoare prin intermediul întreprinderilor de stat este extinsă, iar moștenirea deceniilor de politici socialiste eșuate include o toleranță substanțială față de amestecul guvernului în activitatea economică. Progresul în ceea ce privește reformele de liberalizare a pieței au fost inconsecvente”.

La capitolul eficienței reglementărilor de afaceri, sunt menționate deficiențele legate de barierele administrative împovărătoare, ponderea economiei informale, controlul de către stat a prețurilor pentru o serie de produse și instabilitatea monetară. Sunt atestate și sensibilități la compartimentul ”Deschiderea pieței”, precum rata tarifară medie ponderată la nivel de 12,6%; cca 300 de măsuri netarifare; controlul asupra Investițiilor străine directe, numărul creditelor neperformante ridicat.

FIGURĂ 1. EFICIENȚA REGLEMENTĂRILOR DE AFACERI SUB ASPECT COMPARATIV

SURSA: [HTTPS://WWW.HERITAGE.ORG/INDEX/VISUALIZE?CNTS=INDIA|MOLDOVA&SRC=COUNTRY](https://www.heritage.org/index/visualize?cnts=INDIA|MOLDOVA&src=COUNTRY)

Scorul de libertate economică al Republicii Moldova este de 58,5, ceea ce face economia sa pe locul 98 în clasamentul 2023 (a scăzut cu 2,8 puncte față de anul trecut). Moldova ocupă locul 40 dintre cele 44 de țări din regiunea Europei, iar scorul său general este sub mediile regionale și mondiale.

Conform constatărilor, progresul general al guvernului în realizarea unui management macroeconomic solid și în îmbunătățirea climatului antreprenorial a fost inegal, iar bazele libertății economice nu sunt nici bine stabilite, nici puternic protejate. Performanța economică a țării se apreciază că fiind sub potențial, și că statul de drept slab, subminează perspectivele unei dezvoltări economice mai semnificative și mai dinamice pe termen lung.

Reformele de reglementare adoptate sunt afectate de birocrăția și lipsa de transparență, care fac încă împovărătoare crearea și funcționarea întreprinderilor private. Printre alte reflecții notificate sunt: reglementările muncii rigide, rata inflației, lipsa de transparență și eficiență a cadrului investițional, accesul la finanțare pe termen lung. Rata tarifară medie ponderată este de 4,7% și sunt în vigoare opt măsuri netarifare.

TABEL 10. POZIȚIA INDIEI VRSUS A MOLDOVEI ÎN CLASAMENTELE INTERNAȚIONALE RELEVANTE DOMENIULUI ECONOMIC

CLASAMENT	ANUL	INDEX/RANK		SURSA
		India	Moldova	
TI-Indicele de percepție a corupției	2022	85/180	91/180	http://www.transparency.org/research/cpi/overview
Indicele global al inovării	2022	40/132	56/132	https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator
Indicele complexității economice	2021	41	65	https://oec.world/en
Indicele libertății economice	2023	131/184	98/184	https://www.heritage.org/index/

2. Comerțul internațional al Indiei

2.1. Exporturile Indiei

Recent, Ministrul Uniunii pentru Comerț și Industrie, Afaceri ale Consumatorilor, Alimentație și Distribuție Publică, și Industria Textilă, domnul Piyush Goyal, a anunțat lansarea unui document de politici „Politica de Comerț Exterior”, care se bazează pe continuitatea intervențiilor deja aplicate de guvernul Indiei. Documentul, în aplicare începând cu 1 aprilie 2023, este orientat spre facilitarea exporturilor și este, în același timp, un cadru de politici flexibil și receptiv la cerințele comerțului³. Abordarea „Politicii de Comerț Exterior” se bazează pe următorii patru piloni:

- Stimulente pentru Remitențe
- Promovarea exporturilor prin colaborare - Exportatori, State, Districte și Misiuni Indiene
- Ușurința în desfășurarea afacerilor, reducerea costurilor de tranzacție și inițiative electronice, și
- Domenii Emergente - Comerț Electronic, Dezvoltarea Districtelor ca Centre de Export și simplificarea politicii SCOMET⁴.

„Politica de Comerț Exterior” 2023 vizează reproiectarea proceselor și automatizarea pentru a facilita exporturile. De asemenea, se concentrează pe domenii emergente, cum ar fi produsele de tehnologie înaltă și cu dublă utilizare în cadrul SCOMET, facilitarea comerțului electronic, fortificarea colaborării cu statele lumii.

Totodată, documentul introduce o singură procedură de amnistie pentru exportatori pentru a închide vechile autorizații în așteptare și a obține altele noi. Se încurajează recunoașterea noilor orașe prin „Towns of Export Excellence Scheme” și a exportatorilor prin „Status Holder Scheme”. Mai mult, este menționată facilitarea exporturilor prin eficientizarea schemelor de autorizare prealabilă și EPCG⁵*, promovând competitivitatea exporturilor indiene.

TABEL 11. TOP ȚĂRI DE EXPORT ALE INDIEI, 2022

ȚARA	VALOAREA USD, MLRD	PONDEREA TOTAL EXPORT, %	PRINCIPALELE EXPORTURI
SUA	\$80.23B	18	Perle și pietre prețioase, produse farmaceutice, mașini și echipamente electrice, produse chimice organice;
EAU	\$31.32B	7	Minereu de fier, produse chimice organice, petrol, fier și oțel;
Țările de Jos	\$18.50B	4,1	Petrol, echipamente electrice și electronice, aparate și textile, produse chimice organice, produse agricole;
RPC	\$15.08B	3,4	Minereu de fier, produse chimice organice, fier și oțel, bumbac;
Bangladesh	\$13.83B	3,1	Produse agricole, produse chimice organice, petrol, fier și oțel, combustibil mineral și uleiuri, mașini și cazane;

³ <https://www.ibef.org/economy/foreign-trade-policy-2023>

⁴ SCOMET este un acronim pentru produse chimice speciale, organisme, materiale, echipamente și tehnologii. Această listă conține bunuri care sunt considerate articole cu dublă destinație care pot avea atât aplicații civile, cât și militare.

⁵ Schema EPCG (Export Promotion Capital Goods) ajută la facilitarea importului de bunuri de capital pentru fabricarea de bunuri de calitate și la creșterea competitivității exporturilor Indiei. Schema EPCG permite importul de bunuri de capital care sunt utilizate în pre-producție, producție și post-producție fără plata taxei vamale. <https://www.dgft.gov.in/CP/?opt=epcg>

Singapore	\$11.83B	2,7	Petrol, diamante și bijuterii, produse chimice organice, plastic, aluminiu;
UK	\$11.24B	2,5	Aparate, petrol, produse farmaceutice, echipamente electrice și electronice;
Germania	\$10.44B	2,3	Mașini, echipamente electrice și electronice, produse farmaceutice, aparate, fier și oțel;
Arabia Saudită	\$10.15B	2,3	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare; produse chimice organice, cereale, carne și organe comestibile, mașini, reactoare nucleare, cazane
Republica Turcia	\$10.01B	2,2	Coton, fibre naturale, fibre artificiale, vehicule, uleiuri și combustibil.

SURSA: [HTTPS://TRADINGECONOMICS.COM/INDIA/EXPORTS](https://tradingeconomics.com/india/exports)

Primele Top-10 exporturi ale Indiei au depășit trei cincimi (62,7%) din valoarea totală a livrărilor sale globale. Cea mai rapidă creștere în anul 2022 față de anul 2021 au înregistrat categoriile „mașini și echipamentele electrice” (+ 21,7%); „substanțele chimice organice” (+ 18,6%); „aluminiu” (+ 13,1%).

Cea mai severă scădere dintre primele 10 categorii de produse exportate de India a fost pentru „fier și oțel”, înregistrându-se o reducere a nivelului de export de 35%, față de anul precedent. Astfel, următoarele grupuri de produse de export reprezintă cea mai mare valoare în exporturile totale ale Indiei în 2022:

TABEL 12. TOP 10 PRODUSE EXPORTATE DE INDIA

GRUPE DE PRODUSE	VALOARE USD /% DIN TOTALUL EXPORTURILOR
Combustibili minerali, inclusiv petrol	42.6 mlrd. (11.8%)
Pietre prețioase, metale prețioase	39.7 mlrd. (11%)
Produse chimice organice:	25.1 mlrd. (7%)
Echipamente, inclusiv computere	24.6 mlrd. (6.8%)
Mașini electrice, echipamente	22.9 mlrd. (6.4%)
Produse farmaceutice	20.7 mlrd. (5.8%)
Vehicule	17.1 mlrd. (4.8%)
Fier, oțel	13.8 mlrd. (3.8%)
Aluminiu	10.2 mlrd. (2.8%)
Articole din fier și aluminiu	9 mlrd. (2.5%)

SURSA: [HTTPS://WWW.WORLDSTOEXPORTS.COM/INDIAS-TOP-10-EXPORTS/#GOOGLE_VIGNETTE](https://www.worldstoexports.com/indias-top-10-exports/#GOOGLE_VIGNETTE)

TABEL 13. LISTA TOP PIEȚE DE IMPORT PENTRU PRODUSELE EXPORTATE DE INDIA, MLN. USD

STAT IMPORTATOR			VALOAREA EXPORTATĂ, MLN. USD				
			2018	2019	2020	2021	2022
Global			323,997	323,251	275,489	394,814	452,684
Statele	Unite	ale	51,764	54,288	49,320	71,510	80,230
Americii							
Emiratele Arabe Unite			29,100	29,539	17,953	25,447	31,323
Olanda			8,678	8,907	6,261	10,284	18,500
China			16,503	17,279	19,008	23,036	15,084
Bangladesh			8,763	8,243	7,913	14,093	13,834
Singapore			10,494	10,739	8,295	10,650	11,831
Regatul Unit			9,767	8,797	7,768	10,374	11,235

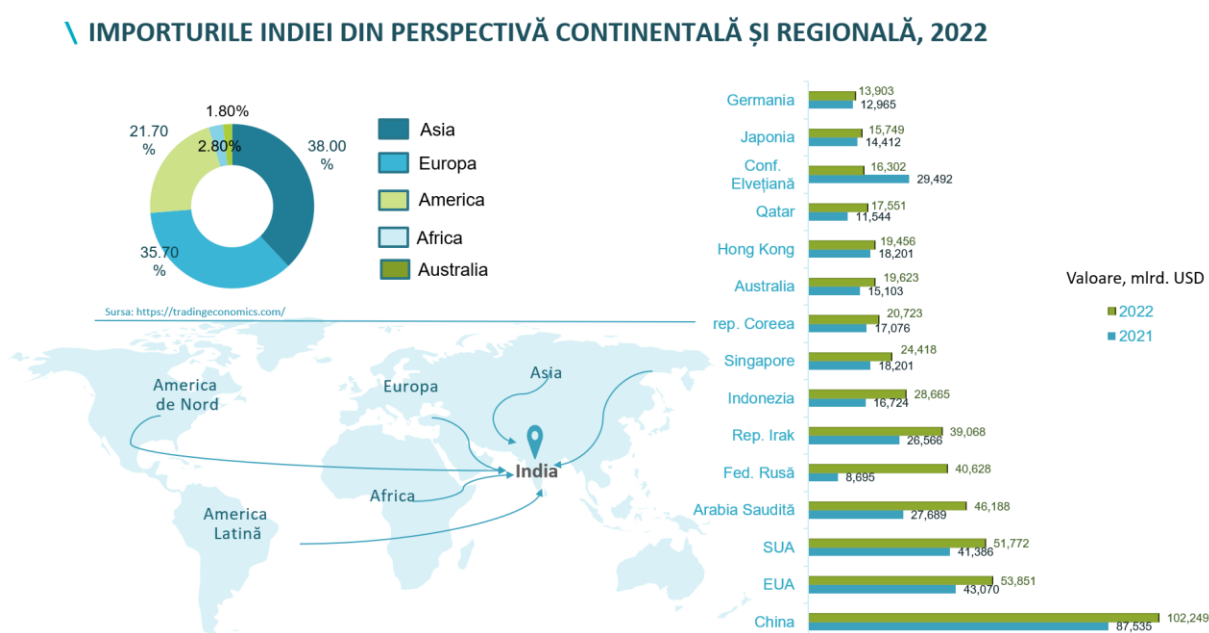
SURSA: [HTTPS://TRADE.GOV.MD/EN](https://trade.gov.md/en)

2.2. Importurile Indiei

India este o economie diversă și în creștere rapidă, cu o gamă largă de importuri pentru a-și susține consumul intern și nevoile industriale.

Este important de reținut faptul că profilul importurilor Indiei se poate modifica în timp, datorită schimbărilor în politicile economice, condițiilor de pe piața mondială și cererii interne. În plus, politicile guvernamentale, cum ar fi tarifele și acordurile comerciale, pot influența compoziția și volumul importurilor.

FIGURA 2. . IMPORTURILE INDIEI DIN PERSPECTIVĂ CONTINENTALĂ ȘI REGIONALĂ, 2022

SURSA: [HTTPS://WWW.TRADEMAP.ORG/INDEX.ASPX](https://www.trademap.org/index.aspx)

TABEL 14. TOP ȚĂRI IMPORTATOARE ÎN INDIA, 2022

ȚARA EXPORTATOARE	VALOAREA USD, MLRD	PONDEREA TOTAL IMPORT, %	PRINCIPALELE PRODSE IMPORTATE
China	\$102	14	Echipamente electrice și electronice, fertilizanți, mașini, reactoare nucleare și cazane, produse chimice organice, fier și oțel, aparate optice, foto, tehnice, medicale;
Emiratele Arabe Unite	\$53.9	7.5%	Petrol, ulei și lubrifianți, perle, pietre prețioase, metale, monede, avioane, nave spațiale, plastici, nave, bărci și alte structuri plutitoare, fier și oțel, sare, sulf, pământ, piatră, ipsos, var și ciment;
SUA	\$51.8	7.2%	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare, echipamente electrice și electronice, mașini, reactoare nucleare și cazane, produse chimice organice, aparate optice, foto, tehnice, medicale, aluminiu;

Arabia Saudită	\$46.2	6.4%	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare, perle, pietre prețioase, metale, monede, produse chimice anorganice, compus de metale prețioase, izotop, plastici, aluminiu;
Federația Rusă	\$40.6	5.6%	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare, perle, pietre prețioase, metale, monede, fertilizanți, grăsimi și uleiuri animale, vegetale, produse de clivaj, reactoare nucleare și cazane, hârtie și carton, articole din celuloză;
Republica Irak	\$39.1	5.4%	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare, echipamente electrice și electronice, fructe comestibile, nuci, coaja de citrice, pepeni verzi, grăsimi și uleiuri animale, vegetale, produse de clivaj, Sare, sulf, pământ, piatră, ipsos, var și ciment;
Indonezia	\$28.7	4.0%	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare, grăsimi și uleiuri animale, vegetale, produse de clivaj, piei și piei brute (altele decât blănurile) și piele, produse chimice diverse, pulpă de lemn, material fibros celulozic, produse farmaceutice, lână, păr de animale, fire și țesături din păr de cal;
Singapore	\$24.4	3.4%	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare, echipamente electrice și electronice, reactoare nucleare și cazane, nave, bărci și alte structuri plutitoare, produse chimice organice, plastici, fier și oțel, minereuri de zgură și cenușă;
Australia	\$19.6	2.7%	Combustibili minerali, uleiuri, produse de distilare, perle, pietre prețioase, metale, monede, minereuri de zgură și cenușă, produse chimice anorganice, compus de metale prețioase, izotop, cotton, legume comestibile și anumite rădăcini și tuberculi, fertilizanți, lână;
Hong Kong	\$19.5	2.7%	Echipamente electrice și electronice, pietre prețioase, metale, monede, reactoare nucleare și cazane, plastici, aparate optice, foto, tehnice, medicale, plastici, ceasuri, produse chimice organice, fier și oțel, articole diverse din metale comune, țesătură speciale, dantelă, tapiserie.

SURSA: [HTTPS://TRADINGECONOMICS.COM/INDIA/IMPORTS/CHINA](https://tradingeconomics.com/india/imports/china)

În anul 2022, Top 10 importuri ale Indiei au reprezentat aproape 3/4 (74,5%) în valoarea totală a achizițiilor de produse din alte țări. Cea mai mare creștere a fost la categoria „avioane și nave spațiale” - cu 867,2% față din 2021 până în 2022. Pe locul doi și trei s-au situat importurile la categoriile „fier și oțel” (+ 26,1%) și „mașini și echipamente electrice” (+21,1%).

Cea mai severă reducere a importurilor a fost atestată la poziția ”combustibili minerali, inclusiv petrol” (- 61,8%), față de 2021.

Top 10 importuri în India au reprezentat aproape două treimi (64,4%) din valoarea totală a importurilor la această categorie.

TABEL 15. TOP PRODUSE DE IMPORT PENTRU INDIA, MLRD.USD, 2022

GRUPE DE PRODUSE	VALOARE USD /% DIN TOTALUL IMPORTURILOR
Mașini electrice, echipamente	68.7 (15.7%)
Combustibili minerali, inclusiv petrol	65.1 (14.9%)
Mașini, inclusiv computere	50.2 (11.5%)
Pietre prețioase, metale prețioase	47.3 (10.9%)
Produse chimice organice	23.4 (5.4%)
Animale/grăsimi vegetale, uleiuri, ciară	18.2 (4.2%)
Plastici și articole din plastic	17.3 (4%)
Fier și oțel	14.7 (3.4%)
Aparate optice, medicale și tehnice	11.5 (2.6%)
Avioane, nave spațiale	8.4 (1.9%)

SURSA: [HTTPS://WWW.TRADEMAP.ORG/INDEX.ASPX](https://www.trademap.org/index.aspx)

3. Comerțul exterior al Republicii Moldova cu India

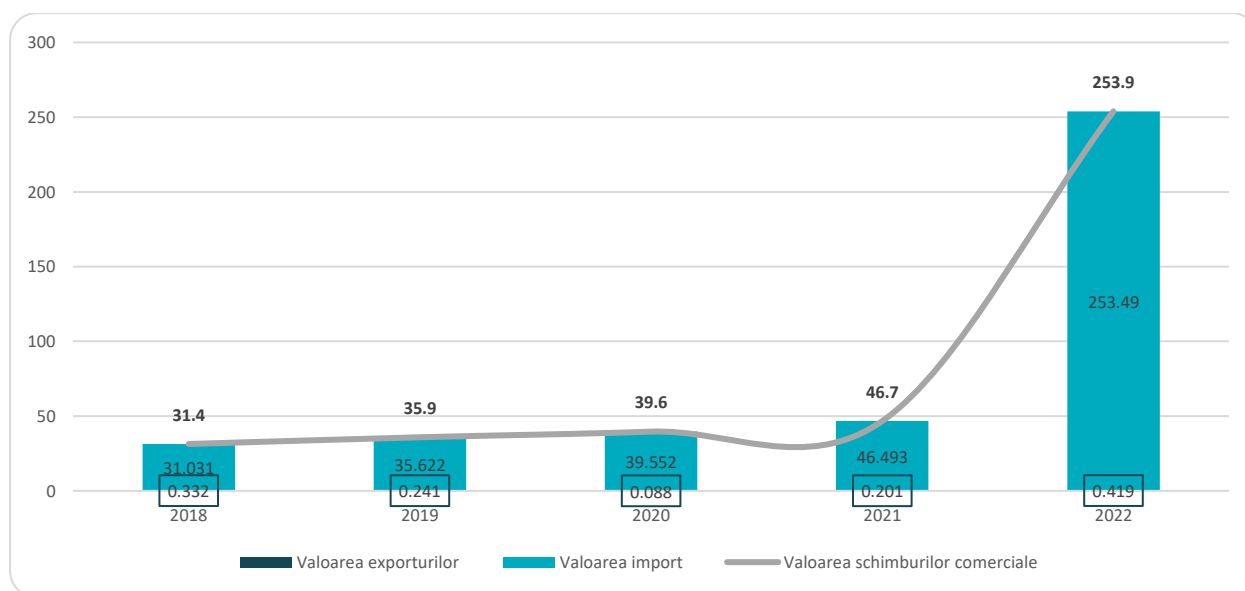
3.1. Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu India

Schimburile comerciale totale ale Republicii Moldova cu India înglobează circa 253,9 mil. dolari SUA, fiind în creștere semnificativă în anul 2022 comparativ cu anii precedenți, în special datorită creșterilor substanțiale înregistrate a importurilor. Astfel, în anul 2022, volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu India a crescut de circa 5,4 ori comparativ cu 2021, situație datorată în special dezechilibrelor comerciale create de războiul din regiune provocat de Federația Rusă în Ucraina. În același timp, în ultimul an se observă o consolidare a relațiilor moldo-indiene și în ce privește exporturile din Republica Moldova spre India (Figura 3).

Datorită evoluțiilor din ultimul an, ponderea comerțului exterior cu India în volumul comerțului exterior total al Republicii Moldova a crescut până la aproape 2%, comparativ cu anii precedenți, când această cotă constituia mai puțin de 0,5%. Conform statisticilor din anul 2021, India ocupă locul 27 din 81, în lista țărilor partenere ale Republicii Moldova, după volumul schimburilor comerciale.

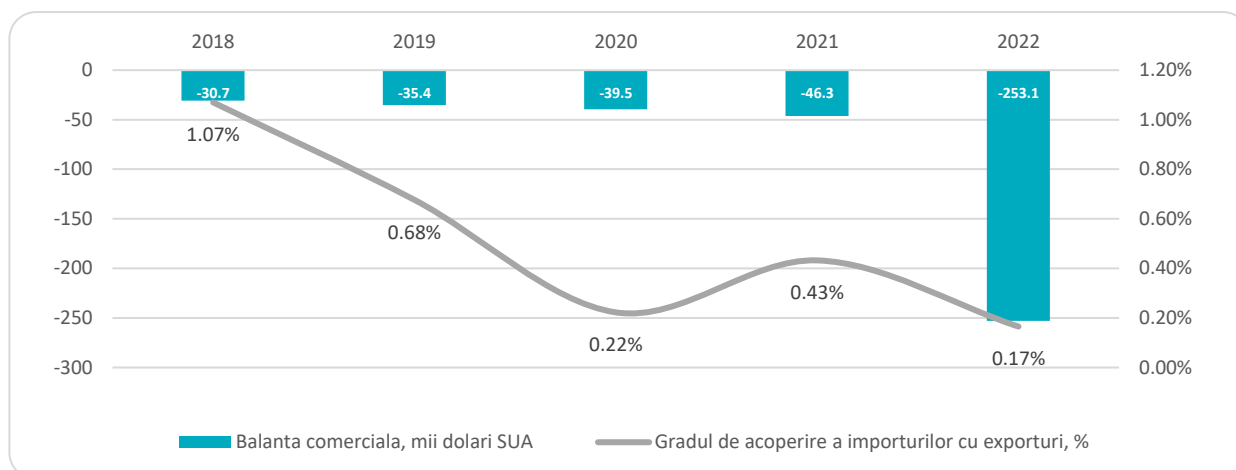
Balanța comercială a Republicii Moldova cu India rămâne în favoarea Indiei, datorită volumului net superior a importurilor comparativ cu exporturile. În perioada 2018-2021 deficitul balanței comerciale a variat între 30-46 mil. dolari SUA. În 2022, datorită creșterii considerabile a importurilor, deficitul balanței comerciale s-a ridicat la -253,1 mil. dolari SUA, gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a constituind doar 0,17% (Figura 2).

FIGURĂ 3. VOLUMUL COMERȚULUI EXTERIOR AL REPUBLICII MOLDOVA CU INDIA, MIL. DOLARI SUA

SURSA: BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, GLOBAL TRADE HELPDESK, WWW.INTRACEN.ORG

FIGURĂ 4. BALANȚA COMERCIALĂ A REPUBLICII MOLDOVA CU INDIA

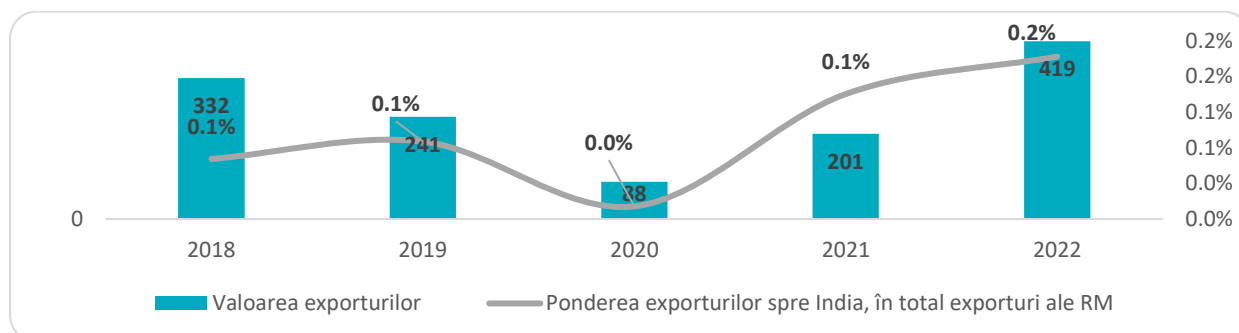
SURSA: BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, GLOBAL TRADE HELPDESK, WWW.INTRACEN.ORG

3.2. Exporturile Republicii Moldova spre India

Exporturile Republicii Moldova spre India rămân neînsemnate și puțin diversificate. Exporturile moldovenești în India în anul 2022 au constituit 419 mii dolari SUA, în creștere de 2 ori comparativ cu anul 2021 (201 mii dolari SUA) și cu 26% mai mult față de 2018. Nu se observă o evoluție clară a volumului exportat, trendul fiind puternic afectat de anul pandemic 2020, când datorită diminuării cererii și restricțiilor comerciale impuse, volumul exporturilor spre India a scăzut cu 65%.

Considerând volumele neînsemnate exportate, India rămâne pentru Republica Moldova o țară cu potențial mare nevalorificat. Raportat la volumul exportului național, exporturile spre India dețin o pondere destul de neînsemnată (0,2% în 2022). Conform statisticilor din 2021, India ocupa doar locul 71 din 81, în lista țărilor partenere spre care Republica Moldova efectuează exporturi.

FIGURĂ 5. EVOLUȚIA EXPORTURILOR SPRE INDIA (MII DOLARI SUA), ȘI PONDEREA ÎN TOTAL EXPORTURI (%), ÎN ANII 2018-2022

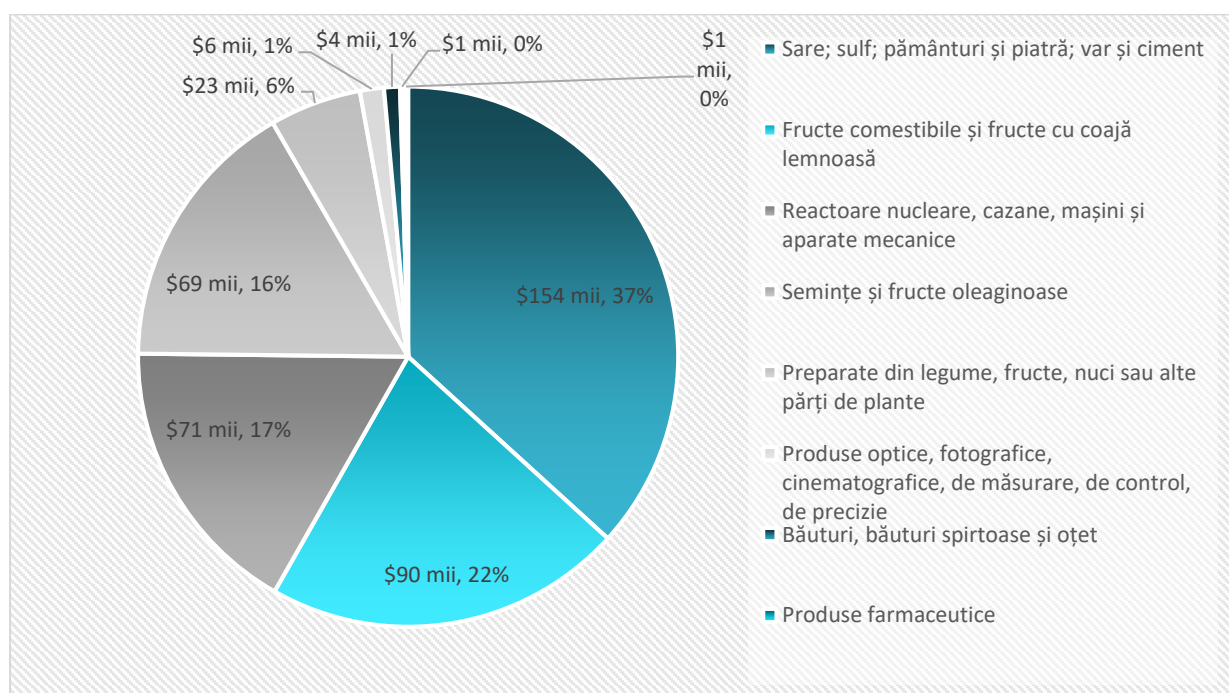
SURSA: BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Principalele produse exportate de producătorii moldoveni în India, în anul 2022, se referă la:

- Sare; sulf; pământuri și piatră; materiale pentru tencuieli, var și ciment, în valoare de 154 mii dolari SUA, ceea ce constituie circa 37% din volumul exportat și reprezintă, de fapt, în totalitate volum reexportat;
- Fructe comestibile și fructe cu coajă lemnoasă, în valoare de circa 90 mii dolari SUA (21% din total exporturi spre India) ;

- Reactoare nucleare, cazane, mașini și aparate mecanice, în valoare de 70 mii dolari SUA (17% din total exporturi);
- Semințe și fructe oleaginoase, în valoare de 69 mii dolari SUA (circa 16% din total exporturi);
- Preparate din legume, fructe, nuci sau alte părți de plante, în valoare de circa 23 mii dolari SUA (circa 5% din total exporturi);
- Produse optice, fotografice, cinematografice, de măsurare, de control, de precizie, medicale sau chirurgicale, în valoare de circa 6 mii dolari SUA (circa 1% din total exporturi);
- Băuturi, băuturi spirtoase și oțet, în valoare de circa 4 mii dolari SUA (circa 1% din total exporturi);
- Produse farmaceutice, în valoare de 1 mie dolari SUA;
- Mașini și echipamente electrice și părți ale acestora, în valoare de circa 1 mie dolari SUA.

FIGURA 6. TOP PRODUSE EXPORTATE DE MOLDOVA SPRE INDIA

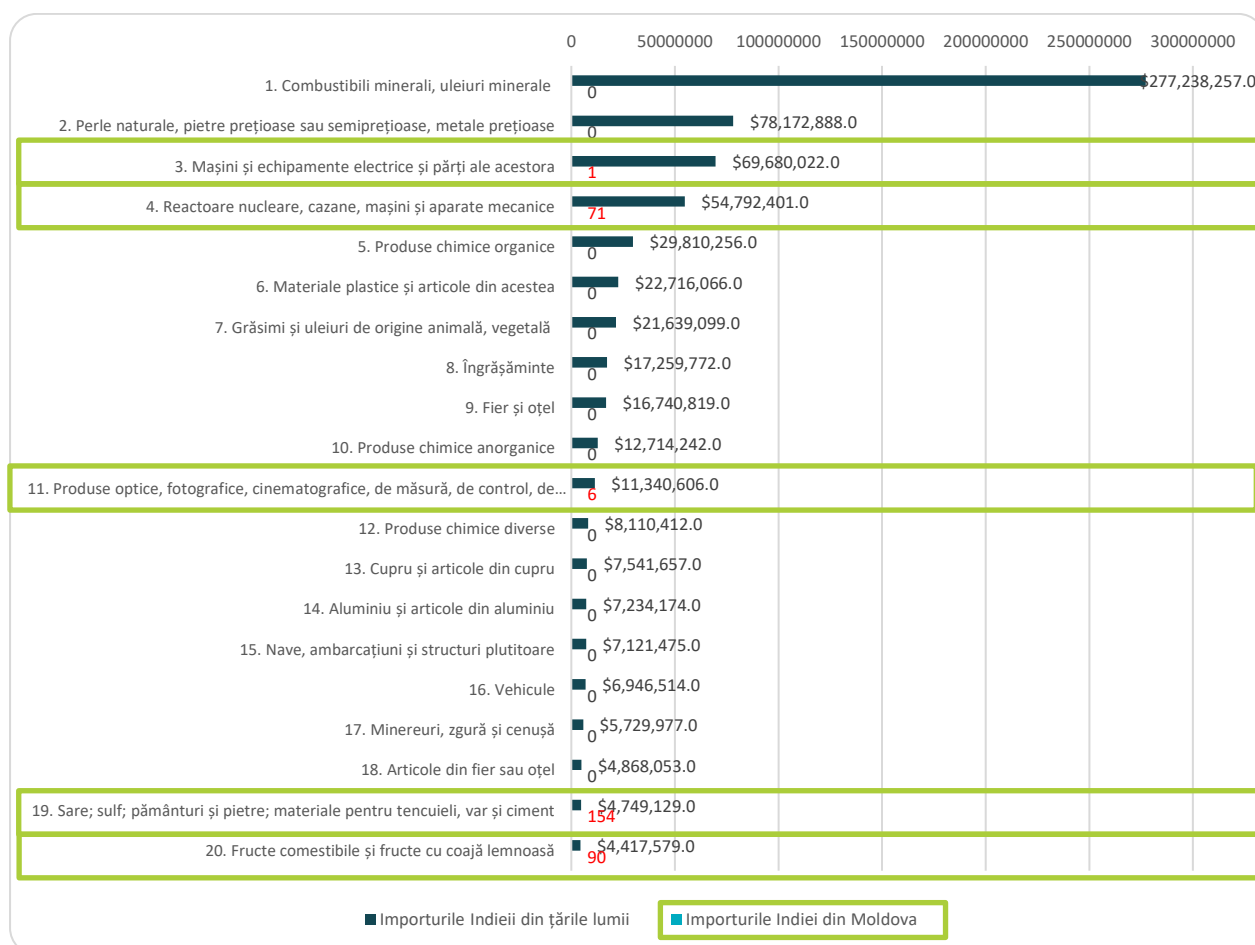

SURSA: BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Top 20 produse importate de India. În top 20 produse importate de India se regăsesc 5 produse, la importul cărora contribuie și Republica Moldova, însă volumul acestor în total import al Indiei este extrem de neînsemnat (Figura 7). Principalele produse importate de India din alte țări sunt: combustibili minerali și uleiuri minerale; perle naturale sau de cultură, pietre prețioase; mașini și echipamente electrice; reactoare nucleare și cazane; produse chimice organice; materiale plastice; grăsimi și uleiuri de origine vegetală și animală; îngrășăminte; fier și oțel; produse chimice anorganice; produse optice, fotografice, de măsură, control, precizie; produse chimice diverse; cupru; aluminiu și articole din aluminiu; nave, ambarcațiuni plutitoare; vehicule; minereuri și zgură; articole din fier și oțel; sare, sulf, pietre, materiale pentru tencuit, ciment, var; fructe.

Din această listă de mărfuri, Republica Moldova contribuie la importul Indiei de fructe; reactoare nucleare și cazane; produse optice, fotografice, de măsură, control și precizie; mașini și echipamente; precum și la poziția „sare, sulf, pietre, materiale pentru tencuit, ciment, var” însă reprezintă producție autohtonă, făcând parte din categoria mărfurilor reexportate.

FIGURA 7. TOP 20 PRODUSE IMPORTATE DE INDIA DIN ȚĂRILE LUMII, INCLUSIV DIN REPUBLICA MOLDOVA, 2022, MII DOLARI SUA

SURSA: GLOBAL TRADE HELPDESK, WWW.INTRACEN.ORG

Pe de altă parte, conform datelor statistice ale Indiei, lista top 20 produse de import ale țării, diferă de statistica prezentată de unele organizații internaționale de profil, precum ar fi Global Trade Desk, iar în corespondență cu aceasta (statistica internă a Indiei) nici un produs importat din Republica Moldova, nu s-ar regăsi în clasamentul menționat supra.

FIGURA 8. TOP 20 PRODUSE IMPORTATE DE INDIA ÎN 2022, CONFORM SURSELOR STATISTICE NAȚIONALE ALE INDIEI, MLN. DOLARI SUA

NOTĂ: DATELE PREZENTATE AICI SUNT CALCULATE PE BAZA INFORMAȚIILOR RAPORTATE DE INDIA ȘI ESTE POSIBIL SĂ NU SE ALINIEZE CU DATELE RAPORTATE DE ALTE ȚĂRI – „DATE OGLINDĂ”

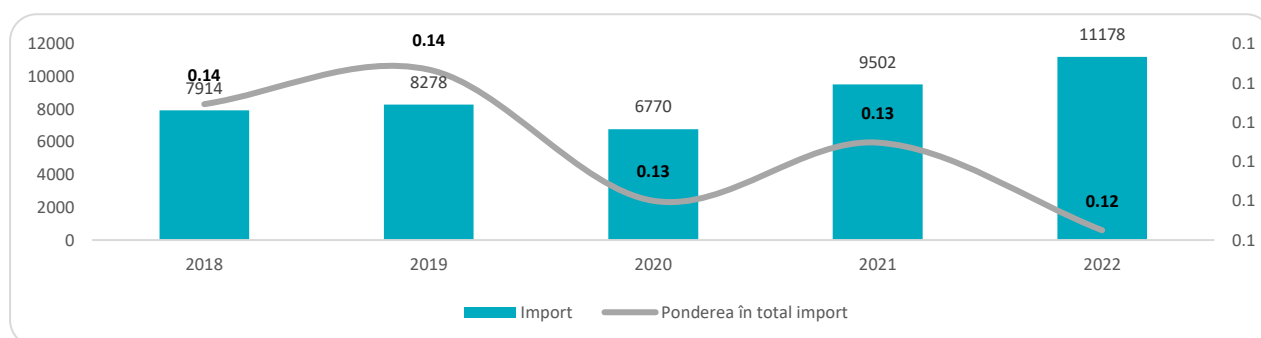
În pofida diferențelor statistice menționate, cert este că potențialul Republicii Moldova în ceea ce privește valorificarea pieței Indiei rămâne sub-valorificat. Având în vedere potențialul de export al companiilor moldovenești, cât și faptul că cererea de pe piața indiană pentru anumite produse este satisfăcută, în general, din importuri, se constată că există șanse reale pentru pătrunderea pe această piață a următoarelor produse autohtone: grăsimi și uleiuri de origine vegetală și animală; fructe; sucuri din fructe și legume; vinuri și băuturi alcoolice; unele produse alimentare (de exemplu, brânzeturi și cașcaval, mezeluri, conserve de carne de porc și pui); produse chimice; mobilă; produse din aluminiu, produse din material plastic. În același timp există potențial de a consolida pozițiile Republicii Moldova în structura produselor deja importate în India: reactoare nucleare și cazane, produse optice, fotografice, de măsură, control și precizie, mașini și echipamente și părți ale acestora. Analiza detaliată a produselor moldovenești care ar avea o bună perspectivă pentru export pe piața Indiei este inclusă în anexa la prezentul raport. Decizia recentă a Guvernului Republicii Moldova de a deschide Ambasada Republicii Moldova în India, cu sediul la New Delhi, va contribui la consolidarea relațiilor comercial-economice moldo-indiene și va crește perspectivele Republicii Moldova de a penetra piața Indiei.

3.3. Importurile Republicii Moldova din India

Republica Moldova nu este dependentă de piața Indiei. În ultimii zece ani Republica Moldova ponderea produselor importate din India au constituit doar 0,6% din totalul importurilor realizate, cu excepția anului 2022, când valoarea importurilor a constituit 253,5 mil. dolari SUA, iar ponderea - 2,7% din total.

În ultimii cinci ani (2018-2022), importurile din India au crescut constant an de an, cumulând o creștere de 9 ori. Această evoluție se datorează în mare parte anului 2022, când importurile din India s-au majorat de 5,5 ori, fapt determinat în mare parte de importurile de produse petroliere. În cazul excluderii produselor petroliere, atunci creșterea ar fi fost de +19% față de anul precedent 2021.

FIGURA 9. EVOLUȚIA IMPORTURILOR DIN INDIA ÎN REPUBLICA MOLDOVA (2018-2022)

SURSA: SURSA: BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

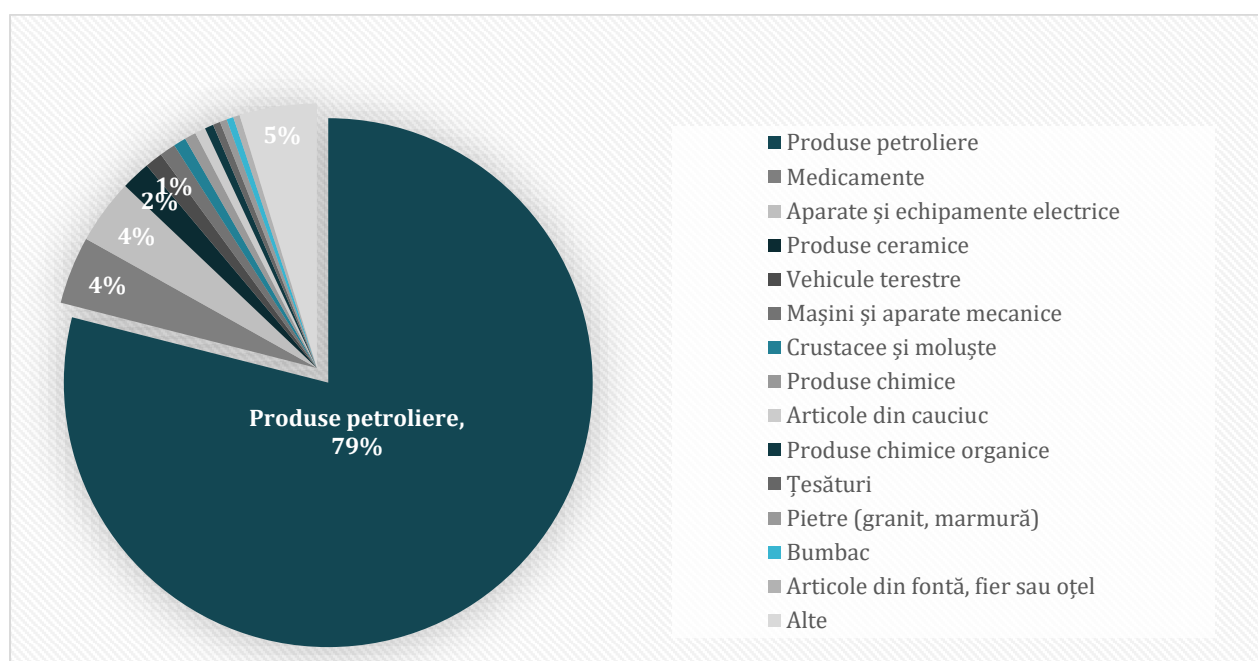
Piața moldovenească, de asemenea, nu prezintă interes pentru India. Exportul Indiei este foarte diversificat din punct de vedere al destinației: top 10 țări importatoare reprezintă jumătate din exportul Indiei: Statele Unite ale Americii – cel mai important partener comercial (18%), Emiratele Arabe Unite (7%), Regatul Țărilor de Jos (Olanda) (4%), China (3%), Bangladesh (3%), Singapore (3%), Regatul Unit al Marii Britanii (2,5%), Germania (2,3%), Arabia Saudită (2,2%), Turcia (2,2%). Exportul spre Republica Moldova deține 0,002% în totalul exporturilor Indiei, țara noastră clasându-se pe locul 173.

Exporturile Indiei sunt formate preponderent din produse industriale (în proporție de 62%). Cea mai mare pondere în exporturi revine exportului de combustibili și uleiuri minerale (22%), India fiind o sursă esențială de combustibili pentru 157 țări, în special de uleiuri brute din petrol sau din minerale bituminoase. India joacă un rol din ce în ce mai important în aprovizionarea piețelor petroliere mondiale, în anul 2022 livrând cantități importante de produse petroliere în țări precum: Olanda (9,6%, în creștere de 2,4 ori în anul 2022), Emiratele Arabe Unite (8,9%, de 1,9 ori mai mult), SUA (6,4%, +55%), Singapore (5,6%, -2%), Togo (5%, de 2 ori mai mult) etc. În afară de această categorie de produse, exportul Indiei pare a fi destul de diversificat și reprezentat preponderent de produse industriale: perle naturale sau de cultură se exportă în proporție de 8,7%, mașini și aparate mecanice – 6,1%, mașini, aparate și echipamente electrice – 5,9%, produse chimice organice – 4,8%, vehicule terestre, părți și accesorii ale acestora – 4,7%, produse farmaceutice – 4,4%, fier și oțel – 3,4%, cereale – 3,1% etc.

Această tendință de concentrare a exporturilor pe produse industriale se va accentua tot mai mult în India, în contextul sporirii forței de muncă tânără. Peste 250 de milioane de persoane din India se încadrează în grupa de vârstă 15-24 de ani, fapt ce creează oportunități și provocări pentru o adevărată revoluție industrială, care ar putea remodela peisajul economic al Indiei.

Structura importurilor din India nu diferă foarte mult de la an la an, cu excepția anului 2022. În anul 2022 Republica Moldova a importat motorină din India în valoare de 201 mil. dolari SUA (79% din total), creștere semnificativă față de 2021, atunci când s-a importat motorină în valoare de 2,4 mil. dolari. Prin urmare, pentru prima dată India a ajuns pe poziția 9 în țări de origine a importurilor și al doilea furnizor de motorină pentru țara noastră, după România. Războiul din Ucraina reprezintă unul din factorii de bază care a determinat modificările structurale în importul Republicii Moldova, întrucât a direcționat o parte impunătoare de mărfuri prin țara noastră, în special produse petroliere, acestea fiind reexportate în țara vecină Ucraina.

FIGURA 10. STRUCTURA IMPORTULUI DIN INDIA, %, 2022

SURSA: GLOBAL TRADE HELPDESK, WWW.INTRACEN.ORG

Top 10 categorii de produse importate în Republica Moldova din India

PRODUSE FARMACEUTICE | au o pondere de 23% în structura importurilor din India, însumând o valoare de 10,5 mil. dolari SUA în anul 2021. Datele atestă că din această categorie, importăm medicamente și preparate în scopuri terapeutice sau profilactice. De menționat, că India este unul dintre cei mai mari furnizori de medicamente generice la nivel global. Sectoarele farmaceutice din India furnizează peste 60% din cererea globală pentru diferite vaccinuri și 20% din cererea mondială de medicamente generice, ocupând locul 3 la nivel global în ceea ce privește producția farmaceutică ca volum. Cu o pondere de circa 5% în exportul Indiei, exportul de produse farmaceutice a crescut de 1,7 ori în ultimii zece ani, iar potențialul de a dezvolta industria farmaceutică la cote mai mari este susținut de numărul mare de oameni de știință și ingineri. SUA sunt cei mai mari consumatori de produse farmaceutice indiene, importând 34% din livrările totale ale Indiei, în timp ce Republica Moldova – 0,03%. India deține locul 12 în clasamentul țărilor furnizoare de produse farmaceutice în Republica Moldova, iar printre alte țări se evidențiază Italia (13,8%), Germania (11%), Franța (8,1%), Ungaria (5,9%), Turcia (5,7%), Ucraina (5,1%), Slovenia (4,7%) etc. Totodată, dependența de piața Indiei în ceea ce privește aprovizionarea cu medicamente este redusă – 3%.

ȚESĂTURI | Republica Moldova importă țesături din India în proporție de 8% (3,9 mil. dolari) din valoarea totală a importului din India. Din acestea fac parte țesăturile impregnate, îmbrăcate sau acoperite cu material plastic sau stratificate cu material plastic vinil. Astfel de țesături tehnice sintetice sunt utilizate pe

larg în confecționarea îmbrăcăminte și echipamentelor sportive, copertine, îmbrăcăminte de protecție împotriva incendiilor, componente auto, corturi comerciale, mobilă etc. Datele atestă că industria Indiei nu este foarte concentrată pe producția acestui tip de țesături, având în vedere că dețin numai 0,1% în exportul Indiei, dar în importul Republicii Moldova India deține locul 7, cu 10%, Germania fiind cel mai mare furnizor, de unde importăm jumătate din aceste produse.

PRODUSE CERAMICE | importate în Republica Moldova dețin o pondere 8% (3,8 mil. dolari SUA) din importul din India. În această categorie de produse se regăsește importul de plăci și dale pentru pavaj sau pentru acoperit pereții. În pofida faptului că India este al șaselea cel mai mare exportator de produse ceramice, reprezentând 3% din exporturile mondiale, exportul de produse ceramice deține doar 0,5% în valoarea exporturilor totale ale Indiei. Până în anul 2022, produsele ceramice din Ucraina erau cele mai solicitate și accesibile pentru importatorii moldoveni, cu 19% în total, după care urmează produsele din Turcia (14%), Spania (11%), Italia (9%), Polonia (7%) etc., India clasându-se pe locul 8, cu 6% în import.

MAȘINI, APARATE ȘI ECHIPAMENTE ELECTRICE ȘI PĂRȚI ALE ACESTORA | importul acestor categorii de produse deține o pondere de 7% (3,3 mil. dolari SUA) din importul din India. Importăm în cea mai mare parte telefoane pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir. În prezent, India este pe cale să domine piața globală a producției de telefoane mobile, devenind al doilea mare producător din lume, iar exportul de mașini, aparate și echipamente electrice în valoarea totală a exporturilor Indiei deține 5%. Totuși, din perspectiva acoperirii necesarului pieței moldovenești, consumatorii locali dau preferință produselor din China (30%), Germania (9%), România (7%), Republica Cehă (6%) etc, India fiind pe locul 23, cu o pondere de 0,5%.

PRODUSE PETROLIERE | au avut o pondere de 5% în importul din India în anul 2021, spre deosebire de 79% în anul 2022. În anul 2021, India s-a clasat pe locul 9 în importul de motorină, cu o pondere de 0,4%, iar în anul 2022 a ajuns pe locul 2, cu o pondere de 13%. Exporturile de produse petroliere rafinate din India au crescut de 1,7 ori în anul 2022, această creștere accelerată având loc pe fondul creșterii semnificative a importurilor de petrol brut din Rusia. Datele privind importurile Indiei relatează că în anul 2022, India a majorat de circa 7 ori cantitatea de petrol brut din Federația Rusă, urcând astfel pe locul 2 în lista țărilor de origine a petrolului importat. Totodată, Irak și Arabia Saudită sunt alte două țări importante din care India se aprovizionează cu petrol brut.

PIATRĂ PENTRU CONSTRUCȚII (GRANIT ȘI MARMURĂ) | este importată India în proporție de 5% (2,1 mil. dolari SUA) din totalul importurilor din această țară. Menționăm că India ocupă locul al treilea în ceea ce privește producția mondială de pietre naturale și deține o cotă de 11% din piața mondială, iar în exportul Indiei deține 6%. Cel mai important importator al pietrei din India sunt SUA (40%), după care urmează Marea Britanie și Vietnam (câte 7%), Germania (4%) etc. În importul de piatră al Republicii Moldova, India deține 4% (locul 6), iar liderii până în anul 2022 au fost Federația Rusă (24%) și Ucraina (23%).

PRODUSE CHIMICE | – importul acestor categorii de produse deține o pondere de 4% (1,8 mil. dolari SUA). În această grupă de produse se evidențiază produsele chimice folosite pentru combaterea dăunătorilor plantelor și a produselor agricole: insecticide, fungicide și erbicide. Dependența de piața Indiei este foarte redusă – 1%, cei mai mari furnizori fiind Germania (18%), Franța (17%), China (11%), România (9%).

MAȘINI ȘI APARATE MECANICE | au o pondere de 4% (1,7 mil. dolari SUA) din totalul importurilor din India. Din acestea, menționăm importul de mașini, utilaje și echipamente folosite în lucrări de construcții (buldozere, excavatoare, încărcătoare și lopiți încărcătoare). Republica Moldova nu este dependentă de livrările din India, cele mai importante surse de import fiind Germania (24%), Marea Britanie (18%) și China (14%).

VEHICULE TERESTRE | au o pondere de 3% (1,4 mil. dolari SUA) din totalul importurilor din India, și se referă în mare parte la tractoare, părți și accesorii pentru tractoare. De menționat, că India este cel mai mare producător de tractoare din lume, dar și cea mai mare piață pentru acest tip de utilaje agricole. Totuși,

fermierii moldoveni achiziționează tractoare preponderent din Germania (23%), China (11%), Belarus (9%), Olanda (9%) etc., India fiind pe locul 17, cu o pondere de 0,4%.

ARTICOLE DIN CAUCIUC | au o pondere de 3% (1,3 mil. dolari SUA) și se constituie din anvelope pneumatice din cauciuc, alte articole din cauciuc vulcanizat nedurificat, benzi transportoare sau curele de transmisie din cauciuc vulcanizat. Dependența de piața Indiei este minoră – 1,5% din total importuri ale Moldovei, iar cele mai semnificative achiziții sunt realizate din China (33%), Turcia (15%) și Germania (10%). India se clasează pe locul 10.

FIGURA 12. TOP 10 PRODUSE IMPORTATE DE MOLDOVA DIN INDIA, % DIN TOTAL IMPORT DIN INDIA, 2021

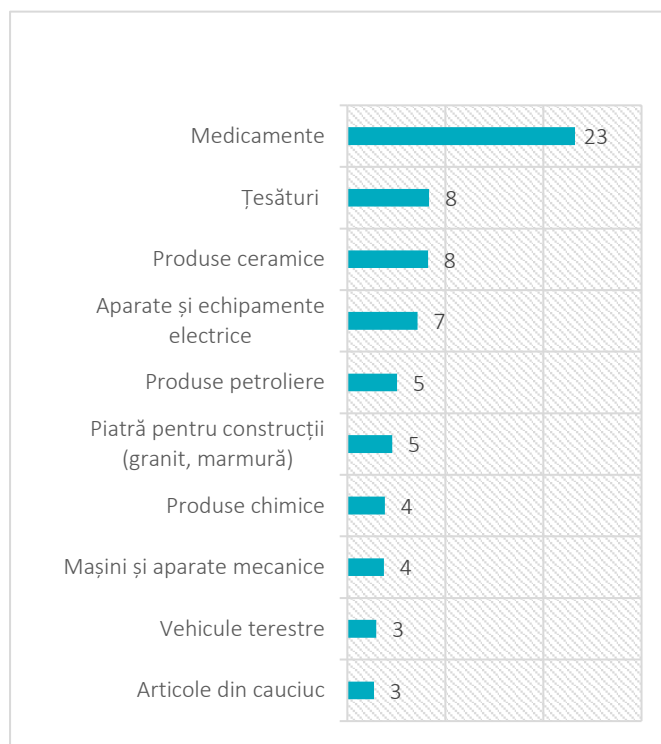
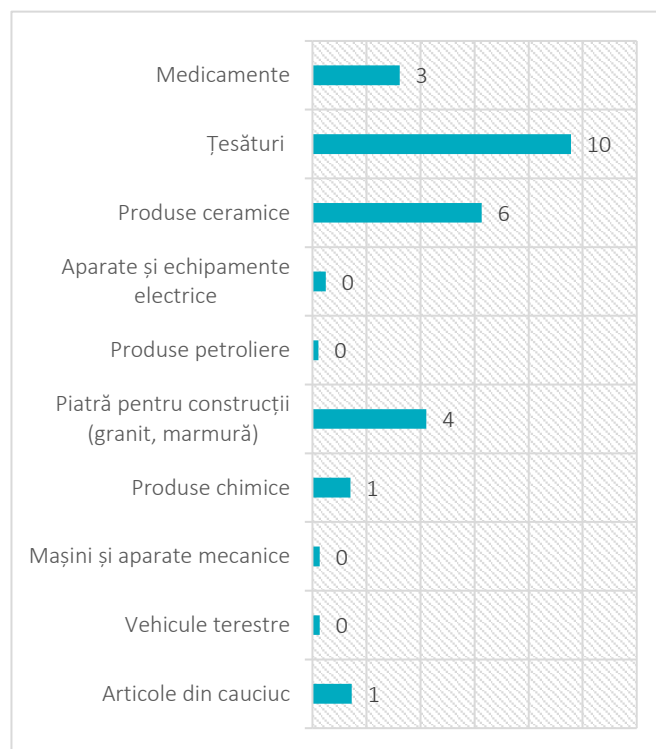

FIGURA 11. DEPENDENȚA DE PIAȚA INDIEI, % DIN TOTAL IMPORT AL MOLDOVEI PE CATEGORIA DE PRODUSE RESPECTIVE, 2021

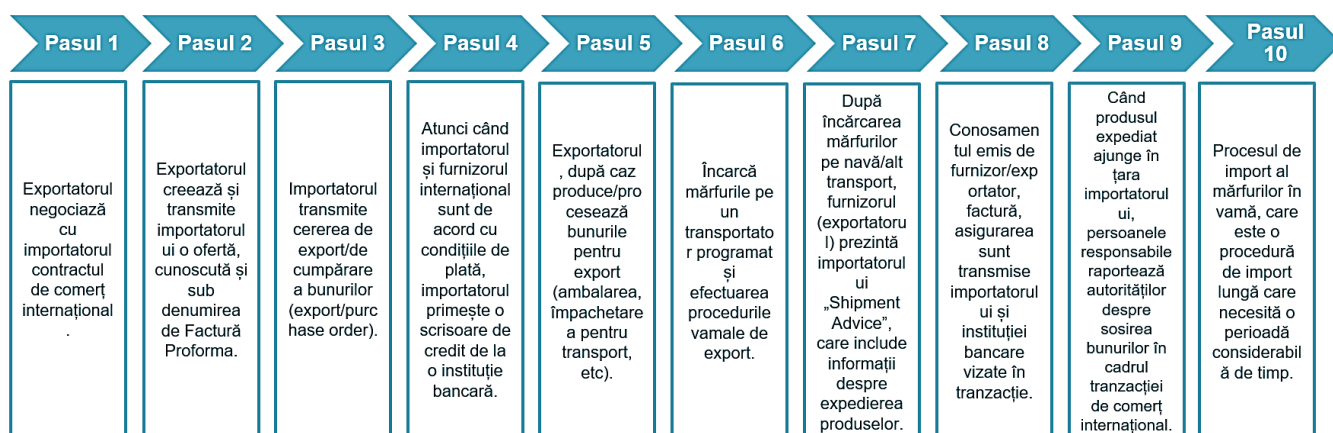
SURSA: GLOBAL TRADE HELPDESK, WWW.INTRACEN.ORG

4. Accessarea pieței din India de către producătorii externi

4.1. Etapele aferente procedurilor de export în India

Procedurile de export în India implică o serie de etape pentru a asigura o desfășurare fără probleme a tranzacțiilor comerciale. În cele ce urmează, vom explora aceste etape în detaliu, garantând o logică consecventă în prezentarea informațiilor.

FIGURA 13. PAȘII PENTRU REALIZAREA PROCEDURII DE IMPORT ÎN INDIA

SURSA: REALIZAT DE AUTORI ÎN BAZA INFORMAȚIEI DE PE PORTALUL:
[HTTPS://WWW.INDIANTRADEPORTAL.IN/INDEX.JSP?LANG=0](https://www.indiantradeportal.in/index.jsp?LANG=0)

1. **Negocierea contractului de comerț internațional:** Exportatorul și importatorul încep procesul prin negocierea unui contract de comerț internațional care stabilește termenii și condițiile tranzacției, inclusiv prețul, cantitatea, termenii de plată și altele.
2. **Emiterea ofertei (Factură Proforma):** Exportatorul creează și transmite importatorului o ofertă formală, cunoscută și sub denumirea de Factură Proforma, care detaliază specificațiile produselor și prețurile convenite.
3. **Transmiterea cererii de export/de cumpărare (Export/Purchase Order):** Importatorul răspunde la ofertă prin transmiterea unei cereri de export (în cazul exportatorului) sau de cumpărare (în cazul importatorului), confirmând detaliile tranzacției.
4. **Obținerea scrisorii de credit:** Importatorul primește o scrisoare de credit de la o instituție bancară, care servește ca garanție de plată pentru exportator în conformitate cu termenii contractului.
5. **Producția/procesarea bunurilor:** Exportatorul începe procesul de producție sau procesare a bunurilor pentru export. Acesta poate implica ambalarea, etichetarea și alte activități necesare.
6. **Încărcarea și procedurile vamale de export:** Exportatorul încarcă mărfurile pe un transportator programat pentru livrare și efectuează procedurile vamale de export, care implică pregătirea documentelor necesare pentru export.
7. **Transmiterea "Shipment Advice":** După încărcarea mărfurilor pe navă sau alt transport, furnizorul (exportatorul) trimite un "Shipment Advice" către importator, care include informații detaliate despre expedierea produselor.

8. **Emiterea documentelor de livrare:** Exportatorul emite documente importante, cum ar fi conosamentul (Bill of Lading), factura și asigurarea, care sunt trimise atât importatorului, cât și instituției bancare implicată în tranzacție.

9. **Sosirea bunurilor în țara importatorului:** La sosirea bunurilor în țara importatorului, autoritățile vamale și responsabilii monitorizează și raportează sosirea acestora în cadrul tranzacției de comerț internațional.

10. **Procesul de import în vamă:** Procesul de import în vamă este o procedură lungă care poate dura o perioadă considerabilă de timp. Aceasta implică verificarea documentelor, evaluarea taxelor vamale și eliberarea mărfurilor pentru distribuție internă.

În final, acest proces complex și riguros asigură că bunurile sunt livrate în siguranță și că toate părțile implicate respectă termenii și condițiile contractuale. Este esențial ca toate documentele să fie completate corect și să fie respectate reglementările vamale și comerciale pentru a evita întârzieri și neînțelegeri în tranzacție.

Printre etapele enumerate supra se evidențiază câteva care au un caracter critic, acestea referindu-se la:

1. DOCUMENTAREA ȘI TESTAREA PRODUSELOR | În unele cazuri, exportatorii către India pot fi obligați să furnizeze un "raport de test" care determină valoarea de evaluare a anumitor bunuri și calitatea acestora. Aceste teste pot fi realizate de laboratoare aprobate de guvern pentru a asigura conformitatea cu standardele de calitate. Funcționarii vamali pot preleva, de asemenea, mostre din mărfurile exportate pentru a fi testate. Odată ce raportul de testare este primit, mărfurile sunt vămuite conform acestor rezultate. În plus, reglementările guvernamentale pot solicita depunerea unor documente specifice pentru a valida procedura de export.

2. OBȚINEREA NUMĂRULUI DE COD DE IMPORTATOR/EXPORTATOR (IEC) | Pentru a desfășura operațiuni de import-export în India, companiile trebuie să depună o cerere la Direcția Generală a Comerțului Exterior și să obțină un număr de cod de importator/exportator (IEC). Dacă firma este considerată o Unitate Orientată spre Export (EOU) sau operează în Zona de Procesare a Exporturilor (EPZ), IEC este emis de Comisarul de Dezvoltare al zonei respective. Acest număr unic trebuie inclus pe toate documentele depuse la vama indiană pentru procedura de vămuire.

3. PLANIFICAREA VÂNZĂRII ȘI DISTRIBUȚIEI | Înainte de a exporta în India, este esențial să luați în considerare strategiile de vânzare și distribuție. Există câteva modalități principale de a vă comercializa produsul sau serviciul în India:

- **Vânzarea directă:** Puteți vinde direct produsul sau serviciul către clienții finali din India, gestionând toate aspectele tranzacției.
- **Vânzarea prin agenți:** Puteți angaja agenți locali sau reprezentanți pentru a vă promova și vinde produsul în India.
- **Vânzarea prin distribuitori locali:** Puteți colabora cu distribuitori locali în India, care cumpără produsul de la dvs. și îl vând către utilizatorii finali.
- **Metode contractuale:** Puteți încheia acorduri contractuale cu parteneri de afaceri din India, cum ar fi licențierea sau franciza.
- **Crearea unui site online:** În era digitală, crearea unui site web sau a unei platforme online poate fi o modalitate eficientă de a ajunge la clienții din India și de a face comerț electronic.

Alegerea strategiei de vânzare și distribuție depinde de tipul de produs sau serviciu pe care îl exportați și de obiectivele dvs. comerciale specifice în India.

4.2. Obținerea licenței de import

Clasificarea comerțului indian, cunoscută sub denumirea de **Sistemul Armonizat (ITC-HS)**, facilitează importul mărfurilor în India fără necesitatea unei licențe speciale de import. Majoritatea articolelor se încadrează în sfera de aplicare a **Regulamentului privind politica de export-import a Indiei**, cunoscut sub denumirea de "Open General License" (OGL). Acest lucru înseamnă că produsele pot fi importate liber, fără

restricții și fără necesitatea obținerii unei licențe, cu excepția cazurilor în care există reglementări speciale prevăzute de politici sau legi aplicabile.

Pentru a determina dacă este necesară o licență pentru a importa un anumit produs sau serviciu comercial, acesta trebuie clasificat în conformitate cu sistemul de codificare/armonizare ITC (HS). Lista documentelor care necesită licențe poate fi consultată pe pagina Directoratului General pentru Comerț Exterior, Ministerul Comerțului și Industriei al Indiei.

De regulă, la formularea cererii pentru licență se atașează următoarele documente:

- chitanță care confirmă plata taxei de licență de import.
- certificat emis de un Expert Contabil (Chartered Accountant) care atestă valoarea totală a mărfurilor care urmează să fie importate.
- certificat de verificare pentru impozitul pe venit.

Articolele importate care nu se încadrează sub "Open General License" și sunt reglementate se împart în trei categorii:

1. **Articole interzise:** Importul acestor bunuri este strict interzis și include categorii precum "grăsimi de seu", "cheag animal", "animale sălbatice" și "fildeş neprelucrat".
2. **Articole care necesită o licență de import.**
3. **Articole "canalizate",** care pot fi importate numai prin canale și metode de transport specifice sau prin intermediul agențiilor guvernamentale, cum ar fi "State Trading Corporation (STC)" pentru produse petroliere, produse agricole în vrac (cum ar fi cerealele și uleiurile vegetale) și unele produse farmaceutice.

Autoritățile responsabile de emiterea licențelor de import includ:

- Departamentul de Electronică pentru calculatoare și sisteme conexe.
- Departamentul pentru Promovarea Industriei și Comerțului Intern pentru unitățile din sectorul organizat, cu excepția calculatoarelor și sistemelor informatice.
- Ministerul Apărării pentru articole legate de apărare.
- DGFT (Directoratul General pentru Comerțul Extern) pentru industriile la scară mică neacoperite de cele menționate anterior.

Aplicanții care solicită autorizații pentru import/export de mărfuri "restricționate", beneficii în cadrul schemelor din Acorduri de Liber Schimb sau solicită clarificări sau alte scopuri pot efectua aceste solicitări [online pe https://dgft.gov.in](https://dgft.gov.in), prezentând documentele în limba engleză sau hindi.

După obținerea licențelor de import, importatorii trebuie să furnizeze o declarație de import în formatul "Bill of Entry", împreună cu numărul de cont permanent (PAN), bazat pe Numărul de Identificare Comercială, conform secțiunii 46 din Legea Vamală din 1962.

Toate mărfurile importate trebuie să respecte condițiile stabilite în Legea Vamală din 1962, Legea Comerțului Exterior (dezvoltare și reglementare) și politica EXIM în vigoare. Bunurile care nu sunt conforme cu politica EXIM sunt, în general, confiscate sau pot fi eliberate în schimbul plății unei amenzi.

În plus față de documentele obligatorii menționate, pot fi necesare și alte documente suplimentare, cum ar fi certificatul de origine și certificatul de inspecție.

DENUMIREA DOCUMENTULUI	OBLIGATIVITATEA PREZENTĂRII
Lista de ingrediente	Obligatoriu
Exemplar de copie a etichetei	Obligatoriu
Declarația de utilizare finală	Obligatoriu
Bill of Entry	Obligatoriu
Certificat de origine	Obligatoriu
Licență Autorității pentru Siguranța Alimentară și Standarde Alimentare din India (FSSAI) https://fssai.gov.in/cms/about-fssai.php	Obligatoriu
Aprobarea produsului de la FSSAI	Condițional
Formularul II al reglementărilor privind siguranța alimentară și standardele (aprobarea pentru alimente și ingrediente alimentare nespecificate),	Condițional
Certificat de analiză din țara de origine (necesar în cazul alimentelor produse de proprietar)	Condițional
Factură comercială cu lista de ambalare și Lista de conținut (obligatoriu în cazul transportului de alimente sau a mai multor alimente sau alimente care se încadrează în diferite categorii ambalate într-un singur container/cutie carton/palet / skid)	Condițional
Declarație și angajament de la importatori pentru import transport de alimente destinate uzului personal (formularul 7) / Export și reexport (Formular 8) / Cercetare și dezvoltare (Formular 9) / Scop de afișare în Târg/Expoziție (Formular 10) / Evenimente sportive (Formular 11) / NOC "(No Objection Certificate)" provizoriu pt Consignație de alimente importate congelate și refrigerate (Formularul 12)/ NOC provizoriu pentru transportul de alimente importate cu mai puțin	Condițional

termen de valabilitate de peste 07 zile (Formular 13) / NOC provizoriu pt

transport cu amănuntul de produse alimentare preambalate importate (Formular

13A) / transport alimentar importat care conține pachete vrac și având mostre reprezentative (Formular 14) / alimente importate prin

transport care conține pachete vrac, dar care nu are mostre reprezentative (Formular 15).

4.3. Standarde, certificare și cerințe de etichetare

Standardele aplicate în India sunt, în general, aliniate cu normele internaționale, iar majoritatea dintre ele sunt armonizate cu standardele Organizației Internaționale de Standardizare (ISO). Cu toate acestea, există aproximativ 109 produse pentru care se impune respectarea standardelor indiene de calitate. Producătorii acestor produse trebuie să obțină certificarea de la Biroul Indian de Standarde (BIS) înainte de a exporta astfel de mărfuri în India (detalii disponibile la <https://www.bis.gov.in/>).

Cerințele de etichetare în India necesită ca toate mărfurile preambalate importate și destinate vânzării directe cu amănuntul să includă următoarele informații pe etichetă:

- Numele și adresa importatorului înregistrat.
- Denumirea generică sau comună a mărfii ambalate pentru import.
- Cantitatea netă exprimată în unități standard de greutate și măsură în sistemul metric.
- Luna și anul de ambalare a produsului.
- Prețul maxim de vânzare cu amănuntul (MRP) la care mărfurile ambalate pot fi vândute consumatorului final.

Este important de subliniat că mărfurile exportate către India trebuie să fie ambalate corespunzător, deoarece India se confruntă cu condiții climatice variabile, inclusiv musonii și ploile musonice, ceea ce poate afecta produsele lăsate în aer liber mai mult decât era anticipat.

Autoritatea pentru Siguranța Alimentară și Standardele din India acționează ca organism statutar pentru implementarea și reglementarea standardelor alimentare. Aceasta emite certificate de autorizare pentru importul produselor alimentare pentru toate articolele alimentare (detalii disponibile la <https://fssai.gov.in/>).

Pentru importul de alimente în India, se pot solicita următoarele documente:

Lista de link-uri utile ale autorității pentru siguranța alimentară și standarde alimentare din India:

Autoritatea pentru Siguranța Alimentară și Standarde Alimentare din India (FSSAI)	www.fssai.gov.in
Legea Siguranței Alimentare și Standarde Alimentare	https://fssai.gov.in/cms/act2006.php
Regulamentele privind Siguranța Alimentară și Standardele Alimentare	https://fssai.gov.in/cms/food-safetyand-standards-regulations.php
Reglementările privind Importurile	https://fssai.gov.in/cms/food-safetyand-standards-regulations.php
Ordine și Ghiduri referitoare la Importurile de produse alimentare	https://fssai.gov.in/advisories.php
Sistemul de Eliberare a Importurilor Alimentare (FICS)	fics.fssai.gov.in/AOLogin.aspx

Sistemul de Înregistrare a Licențelor Alimentare	https://foodlicensing.fssai.gov.in/index.asp
Listă de laboratoare primare acreditate NABL notificate de către FSSAI	https://www.fssai.gov.in/advisories.php
Listă de laboratoare de trimitere FSSAI	https://www.fssai.gov.in/advisories.php

4.4. Cerințe și documente necesare pentru import

4.4.1. Documente necesare pentru vama indiană

În cadrul procesului de export și import în India, există o serie de documente esențiale care trebuie gestionate și depuse corect pentru a asigura conformitatea cu reglementările guvernamentale și vamale. Aceste documente sunt esențiale pentru a facilita fluxul de mărfuri și pentru a monitoriza tranzacțiile internaționale. Mai jos sunt prezentate documentele obligatorii pentru export și import în India.

TABEL 16. LISTA ACTEELOR OBLIGATORII PENTRU PROCEDURILE IMPORT/EXPORT

EXPORT	IMPORT
Conosament, AWB, Borderou de transport rutier, Borderou de transport feroviar, Chitanță poștală (Bill of Lading, Airway Bill, Lorry Receipt, Railway Receipt, Postal Receipt) Aceste documente atestă proprietatea asupra mărfurilor și sunt utilizate pentru transportul acestora.	Conosament, AWB, Borderou de transport rutier, Borderou de transport feroviar, Chitanță poștală în Formularul CN-22 sau CN-23 (Bill of Lading, Airway Bill, Lorry Receipt, Railway Receipt, Postal Receipt in Form CN-22 or CN-23). Asemănător cu documentele de export, acestea confirmă proprietatea asupra mărfurilor importate și sunt folosite pentru gestionarea transportului.
Factura comercială cu lista de ambalare (Commercial Invoice cum Packing List): Această factură conține detalii despre mărfurile exportate, inclusiv cantitatea, prețul și valoarea totală a tranzacției.	Factura comercială cu lista de ambalare (Commercial Invoice cum Packing List). La fel ca în cazul exportului, această factură conține detalii esențiale despre produsele importate și valoarea tranzacției.
Factura/Chitanța de expediere, Factura/Chitanța de export, Factura/Chitanța de export poștal (Shipping Bill, Bill of Export, Postal Bill of Export): Aceste documente sunt necesare pentru evidențierea detaliilor legate de export și sunt utilizate în procedurile vamale.	Factura de Intrare (Bill de intrare). Acest document este esențial pentru declararea și evidențierea mărfurilor importate la vamă și este folosit în procedurile de vămuire.

SURSA: ACTUL PRIVIND COMERȚUL EXTERIOR (DEZVOLTARE ȘI REGLEMENTARE) DIN 1992 ȘI POLITICA DE EXPORT-IMPORT (EXIM)

În plus față de documentele menționate mai sus, pot fi necesare și alte documente suplimentare, în funcție de circumstanțele specifice ale tranzacției. Aceste documente pot include:

CERTIFICATUL DE ORIGINE | Acest document atestă țara de origine a mărfurilor și poate fi necesar în anumite situații pentru a beneficia de anumite acorduri comerciale sau preferințe tarifare.

CERTIFICATUL DE INSPECȚIE | Acest certificat poate fi emis de o autoritate competentă pentru a confirma calitatea și conformitatea mărfurilor cu standardele specifice sau cerințele de siguranță.

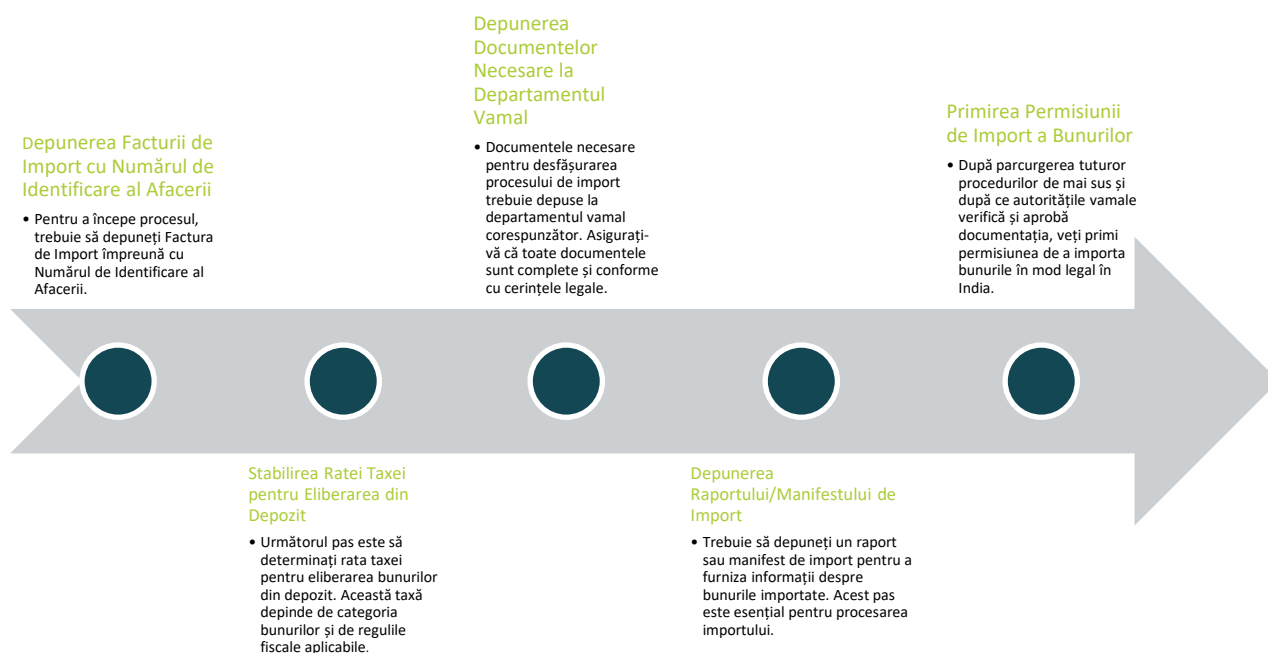
FORMULARE DE RETUR GST (GSTR 1 ȘI GSTR 2) ȘI FORMULAR DE RAMBURSARE GSTR | Aceste formulare sunt necesare pentru a înregistra și declara informații privind taxa pe bunuri și servicii (GST) și pot fi aplicabile în contextul tranzacțiilor de import și export.

DECLARAȚIE DE CONTROL AL SCHIMBURILOR VALUTARE | Această declarație poate fi cerută pentru a monitoriza și raporta schimburile valutare asociate tranzacțiilor internaționale și poate fi necesară pentru a obține aprobarea sau licența pentru efectuarea plăților în valută străină.

CERTIFICAT DE GARANȚIE BANCARĂ | Acest certificat poate fi necesar pentru a atesta disponibilitatea fondurilor necesare pentru tranzacția de import sau export și poate fi solicitat de băncile sau instituțiile financiare implicate în proces.

Aceste documente suplimentare sunt adesea specifice fiecărei tranzacții și pot varia în funcție de natura mărfurilor, legislația aplicabilă și cerințele autorităților vamale sau financiare. Este esențial ca părțile implicate în procedurile de export/import să fie conștiente de cerințele specifice și să le îndeplinească în mod corespunzător pentru a evita întârzieri și probleme în procesul de import sau export.

FIGURA 14. PROCEDURA DE IMPORT ÎN INDIA

SURSA: [HTTPS://WWW.INDIA-BRIEFING.COM/NEWS/EXPORT-IMPORT-IN-INDIA-FY-2023-TRENDS-AND-KEY-PROCEDURES-26068.HTML/](https://www.india-briefing.com/news/export-import-in-india-fy-2023-trends-and-key-procedures-26068.html)

Obținerea licenței de import și a cotei

Pentru a efectua importuri în India, este esențială obținerea licenței de import și o unei cote, dacă este necesar. Procesul implică depunerea unui formular de cerere împreună cu anumite documente obligatorii. Pașii-cheie care trebuie urmați în acest sens implică următoarele aspecte:

1. **Chitanță pentru taxa de licență de import:** În primul rând, trebuie prezentată chitanța care atestă plata taxei de licență de import. Aceasta confirmă achitarea sumei necesare pentru obținerea licenței.
2. **Certificat de la expertul contabil:** Certificatul emis de un Expert Contabil (Chartered Accountant) atestă valoarea totală a mărfurilor propuse spre importați. Acest certificat este esențial pentru evaluarea taxelor vamale corecte.
3. **Certificat de verificare pentru impozitul pe venit:** Un alt document necesar este certificatul de verificare pentru impozitul pe venit. Acesta confirmă lipsa restanțelor la plata impozitelor și este o **parte importantă a procesului de obținere a licenței de import.**

Tarife și taxe

Tarifele vamale indiene variază în funcție de mărfurile importate, originea lor și natura acestora. Pentru a determina exact ratele taxelor vamale, este necesar să se utilizeze **Codul HSN (Codul armonizat)** pentru a identifica codul corespunzător al produsului. **Reglementările vamale ale Indiei sunt guvernate de Politica de comerț exterior (FTP) 2023, Legea vamală, Legea tarifului vamal și Legea tarifului central de accize.**

Există resurse online utile pentru a accesa informații privind procedurile vamale, taxele și tarifele pentru import/export și pentru a calcula taxele vamale. Guvernul Indian a promovat o reducere a taxelor vamale pentru multe categorii de mărfuri în 2023, cu excepția textilelor și agriculturii, pentru a încuraja comerțul internațional.

Pentru mai multe informații și acces la proceduri detaliate, se recomandă accesarea următoarelor platforme:

- Portalul național al comerțului: <https://www.icegate.gov.in/>
- Portalul de informații privind conformitatea: <https://cip.icegate.gov.in/CIP/#/home>
- "Ghișeu Unic Vamal" (SWIFT): <https://old.icegate.gov.in/SWIFT/index.html>
- Calculator pentru taxe vamale: <https://www.old.icegate.gov.in/Webappl/index.jsp>

Aceste resurse prezintă informații care pot ajuta doritorii de a exporta pe piața Indiei să înțeleagă mai bine procedurile vamale și taxele aplicabile în timpul procesului de import în India.

TABEL 17. TIPURI DE OBLIGAȚIUNI VAMALE ÎN INDIA

TIP	RATA	CIND ESTE APLICABILĂ
Taxa vamala de bază (BCD)	BCD se determină în funcție de codul HS al produsului și originea acestuia. Poate fi de la 0% la 100%.	ste stabilită pentru toate mărfurile importate în India. Taxa reală plătită va depinde de originea și natura bunurilor. Unele bunuri, cum ar fi medicamentele, au o rată BCD de 0%.
Taxa compensatorie (CVD)	0% până la 12% în funcție de produs.	Se aplică produselor care au beneficiat de avantaje precum scutiri fiscale sau subvenții în țara în care au fost fabricate. Scopul acestei obligații este de a împiedica aceste produse să aibă un avantaj necompetitiv față de mărfurile produse local.
Taxă suplimentară specială (SAD)	4% unde este aplicabilă	Se aplică unor mărfuri importate, unde echivalentele produse local ar fi supuse impozitului pe vânzări. Acest lucru este pentru a vă asigura că producția internă nu este într-un dezavantaj. SAD se calculează pe totalul

		valorii impozabile a mărfurilor, plus alte taxe care trebuie plătite, cum ar fi BCD și CVD.
Supliment pentru asistență socială (SWS)	10% unde este aplicat.	A fost introdus în 2018 pentru a sprijini proiectele guvernamentale de asistență socială.
Taxa de salvagardare	Prin notificare	Poate fi impusă de autoritățile vamale indiene dacă este necesar pentru a proteja industriile locale de un volum crescut de mărfuri importate.
Taxa Anti-dumping	Prin notificare	Se poate aplica în cazurile de practici comerciale internaționale neloiale care implică vânzarea mărfurilor pe o piață străină la prețuri sub costul de producție sau sub valoarea lor de piață.
Taxa de compensare (Compensation Cess)	Se aplică în funcție de tipul de produs, pentru articole precum produsele din tutun și produse care cauzează poluare precum cărbunele și mașinile.	A fost lansată pentru a compensa pierderea veniturilor atunci când noul IGST (Integrated Goods and Services Tax) a fost introdus la nivel național în 2017. Această taxă este destinată pentru a ușura tranziția la IGST.
Taxa integrată pe bunuri și servicii (IGST)	5%, 12%, 18%, 28%	A reunit diferite alte taxe existente sub o singură umbrelă. IGST se aplică mărfurilor importate sub una dintre cele 7 rate diferite și este utilizat pentru a crea condiții de concurență echitabile între mărfurile importate și bunurile locale care sunt, de asemenea, supuse diferitelor taxe.
Taxa de "handling" vamală	1%	Pe lângă orice alte taxe, se plătește taxa de "handling" vama de 1%.

SURSA: [HTTPS://WISE.COM/IN/IMPORT-DUTY/](https://wise.com/in/import-duty/)

Detalii privind tarifele preferențiale aplicate produselor/țărilor pot fi consultate: www.indiantradeportal.in.

4.4.2. Etichetarea produselor importate pentru piața indiană

Etichetarea este un aspect important pentru exporturile către India. De menționat că engleza este limba preferată pentru etichetare în această țară. Autoritățile vamale indiene se asigură că articolele importate respectă cerințele de etichetare impuse de lege. Potrivit Ministerului Indian al Comerțului, toate mărfurile preambalate destinate vânzării directe cu amănuntul în India trebuie să includă următoarele informații pe etichetă:

- Numele și adresa importatorului;
- Denumirea generică sau comună a mărfii;

- Cantitatea netă exprimată în unități standard de greutate și măsură (unități metrice). În cazul în care cantitatea netă a pachetului importat este dată în orice altă unitate, echivalentul în unități standard trebuie declarat de către importator;
- Luna și anul de ambalare a mărfii, fabricare sau import, și prețul maxim de vânzare cu amănuntul (MRP) la care mărfurile pot fi vândute consumatorului final. MRP include toate taxele, locale sau de altă natură, costurile de transport, taxele de transport, comisioanele plătite dealerilor și taxele pentru publicitate, livrare, ambalare, expediere și orice alte taxe relevante.

Produsele alimentare preambalate destinate uzului instituțional nu necesită MRP, dar este necesară o declarație „Nu se vând cu amănuntul” pe etichetă. Mărfurile preambalate, cum ar fi materiile prime, componentele și importurile în vrac care sunt supuse procesării ulterioare înainte de vânzarea către consumatorii finali, nu sunt cad sub incidența acestor reglementări de etichetare

Autoritatea pentru Siguranța Alimentară și Standardele din India este entitatea publică responsabilă pentru reglementarea producției, procesării, distribuției, vânzării și importului produselor alimentare, precum și a reglementărilor privind etichetarea și ambalarea.

Pentru produsele alimentare ambalate, cerințele suplimentare de etichetare, stipulate în Partea a VII-a a Regulilor pentru prevenirea falsificării alimentelor din 1955 și în Regulile Standardelor de Greutăți și Măsuri (Marfuri Ambalate) din 1977, includ următoarele informații:

1. Nume, denumire comercială sau descriere;
2. Denumirea ingredientelor utilizate în produs în ordinea descrescătoare a compoziției lor în funcție de greutate sau volum;
3. Numele și adresa completă a producătorului/ambalatorului, importatorului și țării de origine a alimentelor importate (dacă produsul alimentar este fabricat în afara Indiei, dar este ambalat în India);
4. Greutatea netă, numărul sau volumul conținutului;
5. Număr distinctiv de lot sau cod;
6. Luna și anul de fabricație și ambalare;
7. Luna și anul în care produsul este cel mai bine consumat;
8. Preț maxim de vânzare cu amănuntul.

Pe lângă aceste informații generale, eticheta produsului trebuie să conțină, dacă este cazul, următoarele detalii:

- Scopul iradierii și numărul de licență în cazul alimentelor iradiate;
- Suplimentul de material colorant.

Produse alimentare non-vegetariene: Orice produs alimentar care conține componente de origine animalieră, integral sau parțial, inclusiv păsări, animale de apă dulce sau marine, ouă sau orice ingredient de origine animală (cu excepția laptelui sau a produselor lactate), trebuie să conțină pe etichetă logo pentru produse non-vegetariene, care reprezintă un cerc de culoare maro inserat în interiorul unui pătrat cu contur maro. Logoul trebuie să fie vizibil pe ambalaj, contrastând cu fundalul de pe eticheta afișată lângă numele sau marca produsului alimentar.

Alimente vegetariene Toate alimentele vegetariene trebuie să aibă un simbol similar al unui cerc plin de culoare verde în interiorul unui pătrat cu un contur verde afișat vizibil.

Toate aceste informații trebuie să fie prezentate în limba engleză sau hindi pe o etichetă fixată ferm pe ambalaj, sau pe un ambalaj suplimentar care înconjoară pachetul importat, sau imprimate direct pe ambalaj. Informațiile trebuie să fie plasate pe produs înainte de vămuire. **Produsele care afișează doar o etichetă standard din țara de origine nu pot intra în India.**

Certificat de origine

Certificatul de origine este un document opțional și nu este obligatoriu pentru toate produsele. Dacă importurile cad incidența acordurilor de liber schimb (SAFTA/SAPTA/ASEAN/CEPA, etc) atunci certificatul de origine este obligatoriu.

Un certificat de origine este, de asemenea, necesar pentru importul textilelor sau articolelor textile ("Fabrics & Garment") din următoarele țări: - Țările Uniunii Europene (UE); Serbia; Polonia; Danemarca; China; Australia; Canada; Japonia; Africa de Sud (țesăturile și confecțiile importate din țările enumerate mai sus sunt scutite de testarea probelor pentru prezența coloranților azoici*).

***Marcajul țării de origine:** Importurile anumitor bunuri specificate necesita un certificat de origine. De exemplu, importul de textile sau articole textile este permis dacă acestea nu conțin niciunul dintre coloranții periculoși a căror producție, transport sau utilizare este interzisă în temeiul Legii de protecție a mediului (1986). Prin urmare, mărfurile de import din această categorie trebuie să fie însoțite de un certificat de pre-expediere de la un laborator de testare a textilelor acreditat de agenția națională de acreditare a țării de origine. Ofițerii vamali pot lua măsuri active pentru a verifica acuratețea certificatelor de origine solicitând informații și documente suplimentare.

4.4.3. Termen de valabilitate a mărfurilor importate

Perioada de valabilitate a produselor importate este calculată pe baza informațiilor furnizate pe eticheta produsului. Nu se va permite importul produselor dacă termenul de valabilitate este mai scurt de 60% din data fabricării sau dacă rămân mai puțin de 3 luni până la data expirării, oricare dintre aceste condiții care este mai scurtă, în momentul importului. Este crucial ca produsele importate să respecte aceste criterii stricte privind valabilitatea pentru a asigura siguranța și calitatea produselor destinate consumatorilor indieni.

4.5. Canale de distribuție în India

Sectorul de comerț cu amănuntul este unul dintre domeniile cu cea mai rapidă creștere din India, iar perspectivele pentru creștere continuă sunt promițătoare. Conform cercetărilor realizate de Forrester Research, în 2020, sectorul de retail din India a atins valoarea de **883 de miliarde de dolari**, estimându-se o creștere până la **1.300 de miliarde de dolari** până în 2024.

În India, există aproximativ **12 milioane de puncte de distribuție cu amănuntul**, majoritatea fiind deținute de familii și reprezentând entități neorganizate. Se preconizează că sectorul bunurilor de consum cu mișcare rapidă va înregistra o creștere anuală de 10-12% în următorii 10 ani, fapt ce impune dezvoltarea unei rețele de distribuție puternice pentru a satisface cerințele în creștere ale consumatorilor indieni.

De asemenea, se anticipează că veniturile din comerțul electronic din India vor crește de la 46,2 miliarde de dolari în 2020 la 136,47 miliarde de dolari până în 2026. India este în curs de a deveni una dintre piețele de comerț electronic cu cea mai rapidă creștere din lume, susținută de investiții semnificative în tehnologie și infrastructură, precum și de creșterea rapidă a numărului de utilizatori de internet.

Majoritatea producătorilor indieni utilizează o structură de vânzare și distribuție pe trei niveluri, care implică distribuitori, angroșiști și comercianți cu amănuntul. Pentru a oferi o imagine de ansamblu, o companie producătoare de bunuri de consum cu mișcare rapidă care operează la nivelul întregii Indii ar

putea avea între 40 și 80 de distribuitori pentru a deservi rețeaua de la nivelul angroșiștilor până la comerțianții cu amănuntul.

Creșterea cererii pentru diverse produse în ultimii ani, alături de provocările legate de lanțul de aprovizionare și logistică cauzate de pandemia COVID-19, au determinat companiile indiene să se concentreze pe îmbunătățirea rețelelor de distribuție. Pentru a răspunde acestei nevoi, au apărut firme independente de distribuție și logistică în întreaga țară. Comerțianții se bazează din ce în ce mai mult pe companiile de curierat și logistică pentru gestionarea funcțiilor critice de distribuție și logistică și pentru identificarea căilor mai eficiente de a ajunge la consumatori. De exemplu, rețeaua de curierat din India s-a extins recent pentru a acoperi și orașele mai mici, cu populații mai reduse de 50.000 de locuitori.

Majoritatea companiilor indiene preferă să utilizeze agenți de compensare și expediere pentru distribuție, având în vedere costurile ridicate asociate cu gestionarea depozitelor. Cu toate acestea, acești agenți de compensare și expediere administrează stocurile doar în anumite zone geografice limitate.

India găzduiește 12 porturi majore sub autoritatea guvernului central și 205 porturi minore sub controlul guvernelor de stat și al sectorului privat. Cele mai mari porturi din India din perspectiva tonajului brut anual sunt Mumbai și Marmagao de pe coasta de vest, precum și Vishakhapatnam și Chennai de pe coasta de est. Mumbai, capitala financiară a țării, este un hub principal pentru comerțul internațional.

Zone de comerț liber și zone de depozitare

Guvernul indian facilitează utilizarea zonelor de comerț liber și de depozitare (FTWZ) pentru a încuraja companiile să intre pe piața indiană și să îmbunătățească eficiența canalului de distribuție. Aceste zone sunt localizate în principal în apropierea porturilor maritime, aeroporturilor și porturilor interioare, ceea ce face importul, exportul și depozitarea mărfurilor mai eficiente. Acest lucru este deosebit de util pentru companiile care se ocupă cu comerțul internațional. Iată câteva aspecte cheie despre zonele FTWZ:

- Investițiile străine directe de până la 100% sunt permise în dezvoltarea și înființarea zonelor FTWZ, inclusiv infrastructura aferentă;
- Bunurile destinate depozitării pot fi importate în zonele FTWZ fără taxe vamale, cu excepția articolelor interzise, cum ar fi armele și munițiile, deșeurile periculoase, substanțele chimice speciale și anumite articole tehnologice;
- Taxele vamale sunt percepute doar atunci când bunurile importate în zonele FTWZ sunt vândute pe piața indiană. Taxele devin exigibile automat după expirarea perioadei de doi ani, cu excepția cazului în care produsele sunt reexportate în termen de trei luni de grație.

Utilizarea unui agent sau distribuitor

Companiile care intră pe piața indiană sunt sfătuite să considere numirea unui agent, reprezentant sau distribuitor local. Acest lucru poate fi esențial pentru a naviga cu succes într-o piață complexă și diversă precum este India și ar permite stabilirea unei prezențe locale prin intermediul unei sucursale sau al unei filiale. Pentru a valorifica pe deplin oportunitățile pe care le-ar oferi un agent sau distribuitor, se recomandă luarea în considerare a următoarelor aspecte:

- Datorită diversității geografice, demografice și culturale a Indiei, poate fi necesară colaborarea cu mai mulți agenți sau distribuitori, în funcție de specificul pieței și produselor.
- Unele produse, cum ar fi produsele farmaceutice, dispozitivele medicale, produsele cosmetice și produsele alimentare, pot necesita numirea unui agent sau distribuitor autorizat în conformitate cu legile locale.
- Pentru anumite produse, precum echipamentele de telecomunicații și aparatele electrocasnice, ar putea fi necesare certificate de asigurare a calității și de standardizare. Un agent sau distribuitor local ar putea ajuta în procesul de evaluare a conformității.
- Adaptarea produselor și a strategiei de marketing la cerințele și preferințele regionale este esențială în India, iar un agent sau distribuitor local cu cunoștințe locale poate oferi o perspectivă valoroasă.

Definirea termenilor

În vederea evitării interpretării multiple a termenilor utilizați în subsecțiunile anterioare ale prezentului raport, se propun mai jos definițiile și explicațiile aferente acestora:

Agent: Un agent este o persoană desemnată să reprezinte o firmă și să acționeze în numele acesteia în măsura în care contractul o permite. Principala responsabilitate a unui agent este de a găsi potențiali cumpărători, de a negocia prețurile și de a încheia tranzacții cu clienții. De obicei, agentul lucrează pe cont propriu și primește un comision pentru vânzările încheiate.

Reprezentant: Un reprezentant lucrează direct pentru o societate străină și poate primi un salariu și/sau un comision pe vânzări. Spre deosebire de un agent, un reprezentant este un angajat direct al firmei pe care o reprezintă și poate avea un rol mai amplu în gestionarea relațiilor cu clienții.

Distribuitor: Un distribuitor importă, cumpără și stochează produse pentru a le distribui mai departe. Distribuitorii au costuri mai mari de gestionare a stocurilor, așa că, în general, percepe taxe mai mari decât agenții sau reprezentanții. Ei pot juca un rol cheie în distribuția și furnizarea produselor pe piață.

Agenții, reprezentanții și distribuitorii sunt interesați să lucreze cu exportatorii dintr-o gamă largă de industrii. Cu toate acestea, înainte de a lua în considerare un parteneriat, este esențial să se efectueze o evaluare amplă. Trebuie evaluată reputația comercială firmei indiene, resursele financiare, capacitatea de a investi, puterea de marketing, acoperirea regională, experiența în industrie și solvabilitatea. Un distribuitor ideal ar trebui să aibă legături puternice cu sectorul financiar pentru a oferi credite și capacitatea de a face publicitate în mod eficient unei game largi de produse și servicii pe piață. Este esențial ca un agent, reprezentant sau distribuitor să mențină infrastructuri de înaltă calitate (depozite, birouri, facilități de servicii, spații de vânzare cu amănuntul și/sau săli de prezentare) și să angajeze personal calificat.

Comaniile importatoare ar trebui să evite să fie influențate de entuziasmul sau insistența unui potențial partener. Comaniile indiene reprezintă adesea multe întreprinderi și pot avea timp sau capacitate limitată pentru a se extinde pe noi piețe. Chiar dacă un potențial partener se laudă cu o listă mare de clienți internaționali, companiile ar trebui să fie prudente. Este posibil ca aceste liste de clienți să fie depășite, iar relațiile să nu mai existe.

Ar trebui de asemenea evitată presupunerea potrivit căreia, distribuitorii mari, naționali, ar avea un avantaj clar în India. Un distribuitor mic, cu o prezență localizată și o înțelegere a unei regiuni specifice sau a unei piețe de nișă din India, poate fi mai valoros decât un distribuitor mare. India evoluează către canale de distribuție mai moderne, dar majoritatea întreprinderilor au rețele de distribuție fragmentate, cu mai multe niveluri. În anumite circumstanțe, selectarea distribuitorilor pe baza experienței cu produse specifice este o opțiune viabilă față de cei care pretind o acoperire geografică mai largă.

Înființarea unui birou

Dacă o companie străină dorește să înființeze un birou/entitate în India, atunci aceasta ar trebui să ia în considerare mai mulți factori, printre care se evidențiază următorii:

- **Infrastructura fizică:** Evaluarea infrastructurii fizice disponibile în regiunea dorită este esențială pentru a asigura funcționarea eficientă a biroului;
- **Srijin guvernamental:** Monitorizarea srijinului oferit de guvernul central și de guvernele statale pentru a se asigura că biroul va beneficia de facilități și stimulente adecvate;
- **Costuri energetice și disponibilitate:** Calcularea costurilor și asigurarea unei aprovizionări stabile cu energie electrică sunt esențiale pentru activitățile biroului;
- **Forța de muncă:** Evaluarea disponibilității, calificărilor și costurilor forței de muncă locale este crucială pentru operațiunile recurente;
- **Diferențe culturale profesionale:** Înțelegerea diferențelor culturale în mediul de afaceri din întreaga țară este importantă pentru gestionarea relațiilor și așteptărilor;

- **Stabilitatea reglementară:** Cunoașterea și respectarea reglementărilor și cerințelor legale sunt cruciale pentru evitarea problemelor juridice;
- **Acces la resurse și clienți:** Analizarea proximității și a accesului la resurse, materii prime, centre logistice și baza de clienți.

În ceea ce privește personalul, este important de menționat că legislația indiană a muncii impune ca un angajator cu mai mult de 100 de angajați să obțină permisiunea unui comisar guvernamental pentru muncă înainte de a putea încheia contracte de muncă, ceea ce poate fi un proces dificil.

Pentru spații de lucru, în orașele mari din India, există opțiuni de birouri flexibile care oferă servicii complete și infrastructură adecvată, inclusiv săli de întâlnire. Având în vedere dificultatea în găsirea birourilor comerciale care corespund standardelor, centrele de afaceri pot reprezenta o soluție viabilă pentru companiile străine care doresc să stabilească o prezență fizică în India. De obicei, aceste centre facturează lunar, iar reduceri sunt disponibile pentru contractele pe termen lung. Multe guverne statale creează parcuri tehnologice speciale pentru a sprijini dezvoltarea anumitor sectoare industriale, cum ar fi software-ul, biotehnologia și producția de automobile.

În ceea ce privește tipurile de birouri, o companie străină poate înființa birouri de legătură, birouri de proiect sau sucursale în India. Aprobarea din partea Reserve Bank of India (RBI) este necesară pentru înființarea acestora. De asemenea, este obligatoriu ca companiile străine să se înregistreze la Registrul societăților în termen de 30 de zile de la înființarea afacerii în India.

Fiecare tip de birou (legătură, sucursală, birou de proiect) are anumite restricții și permisiuni privind activitățile pe care le pot desfășura în India, iar acest lucru trebuie luat în considerare în funcție de obiectivele afacerii companiei străine.

În plus, francizele sunt în creștere în India, iar sectorul de marketing direct are potențial. Un proces de verificare prealabilă riguroasă este esențială pentru a evalua potențialii parteneri sau colaboratori, deoarece accesul la informații publice poate fi limitat în India. Consultarea cu profesioniști calificați, cum ar fi contabilii sau avocații, poate oferi asistență suplimentară în acest proces.

4.5.1. Expoziții organizate în India

Expozițiile reprezintă o platformă esențială pentru interacțiunea cu profesioniști din industrie, clienți potențiali și parteneri. Aceste evenimente includ adesea seminarii, ateliere și discuții în grup în care experții din domeniu împărtășesc cunoștințe valoroase despre tendințele din industrie, progresele tehnologice și cele mai bune practici. Participarea la expoziții oferă oportunitatea de a efectua analize ale concurenților și de a obține informații despre tendințele din industrie. De asemenea, acestea facilitează extinderea pe noi piețe, explorarea de noi segmente și stabilirea de parteneriate. Expozițiile cresc vizibilitatea mărcii, atrag clienți, investitori și atenția mass-mediei, contribuind la consolidarea recunoașterii în industrie pentru companii. Prin prezentarea produselor/serviciilor, oferirea de demonstrații live și interacțiunea directă cu clienții, expozițiile influențează deciziile și generează potențiali clienți.

Participarea producătorilor moldoveni la expoziții din India poate fi o oportunitate valoroasă pentru extinderea afacerilor și explorarea unor noi piețe. Așa precum s-a menționat deja în acest raport, India este una dintre cele mai mari economii din lume, cu o creștere economică susținută și o populație numeroasă. Prin urmare, există un potențial semnificativ pentru dezvoltarea comerțului și a relațiilor de afaceri între Moldova și India. Mai jos sunt prezentate câteva expoziții relevante din India la care producătorii moldoveni ar putea considera participarea:

World Food India: Această expoziție se concentrează pe industria alimentară și a băuturilor din India și oferă o platformă excelentă pentru producătorii moldoveni de produse alimentare și băuturi de a-și prezenta produsele în fața unui public larg și a profesioniștilor din industrie.

Auto Expo India: Pentru producătorii din industria auto și a componentelor auto din Moldova, participarea la Auto Expo India poate fi o modalitate de a intra pe piața auto din India, care este în continuă creștere.

Textiles India: Moldova are o industrie textilă în creștere, iar participarea la această expoziție poate oferi o oportunitate de a exporta produse textile în India sau de a stabili colaborări în industria modei.

India International Travel Mart: Pentru companiile moldovenești implicate în industria turismului sau cele care oferă produse și servicii relevante pentru această industrie, această expoziție poate fi un loc potrivit pentru a intra pe piața turistică indiană.

PharmaLytica: Pentru producătorii de produse farmaceutice și chimice, participarea la această expoziție poate deschide uși pentru colaborări și exporturi în industria farmaceutică din India.

Este important ca deciziile de participare la expoziții să fie precedate de efectuarea cercetărilor detaliate dezvoltarea de strategii solide, inclusiv pentru înțelegerea nevoilor pieței indiene și a regulilor de afaceri locale. De asemenea, este recomandabil să se stabilească contacte în prealabil cu potențiali parteneri indieni pentru a maximiza beneficiile participării la aceste evenimente.

O listă a expozițiilor tematice cu expoziții planificate pentru anul curent și viitor se prezintă în cele ce urmează:

TABEL 18. TÂRGURI COMERCIALE ÎN INDIA, 2023-2024

TÂRG	LOCATIE	DATA DE ÎNCEPERE	DURATA (zile) .
<u>Expoziție industrială</u>	Dahej	05.12.2023	3
<u>ENGIMACH</u>	Gandhinagar	06.12.2023	5
<u>Paperex</u>	Noida Mare	06.12.2023	4
<u>SIAL India</u>	New Delhi	07.12.2023	3
<u>Smart Cold Chain Expo</u>	Noida Mare	08.12.2023	3
<u>Pharmalabchem Expo Indore</u>	Indore	14.12.2023	3
<u>Festivalul de artă din India</u>	Bengaluru	14.12.2023	4
<u>ACETECH Delhi</u>	New Delhi	14.12.2023	4
<u>ET Tech X</u>	Noida Mare	15.12.2023	2
<u>ET Tech X</u>	Hyderabad	15.12.2023	2
<u>ENGIEXPO - Ahmedabad</u>	Ahmedabad	17.12.2023	3
<u>Engiexpo Expoziție industrială din Rajkot 2023 Expoziție de inginerie</u>	Rajkot	17.12.2023	4
<u>CHINA MACHINEX INDIA</u>	Mumbai	21.12.2023	3
<u>Expoziție industrială</u>	Dahej	05.12.2023	3
<u>ENGIMACH</u>	Gandhinagar	06.12.2023	5
<u>Paperex</u>	Noida Mare	06.12.2023	4

<u>SIAL India</u>	New Delhi	07.12.2023	3
<u>Smart Cold Chain Expo</u>	Noida Mare	08.12.2023	3
<u>Pharmalabchem Expo Indore</u>	Indore	14.12.2023	3
<u>Festivalul de artă din India</u>	Bengaluru	14.12.2023	4
<u>ACETECH Delhi</u>	New Delhi	14.12.2023	4
<u>ET Tech X</u>	Noida Mare	15.12.2023	2
<u>ET Tech X</u>	Hyderabad	15.12.2023	2
<u>ENGIEXPO - Ahmedabad</u>	Ahmedabad	17.12.2023	3
<u>Engiexpo Expoziție industrială din Rajkot 2023 Expoziție de inginerie</u>	Rajkot	17.12.2023	4
<u>CHINA MACHINEX INDIA</u>	Mumbai	21.12.2023	3

SURSA: COMPILAȚIA AUTORILOR DUPĂ [HTTPS://TRADEFEST.IO/](https://TRADEFEST.IO/)

Cu aproximativ 553 de târguri organizate în fiecare an, India oferă o platformă vastă pentru companii și profesioniști din diverse sectoare. Principalele industrii și tipuri de expoziții găzduite de India, pe lângă cele menționate supra ar include și următoarele:

Tehnologie și IT: India este recunoscută pentru industria sa IT și găzduiește expoziții tehnologice majore, cum ar fi India Mobile Congress, pentru a evidenția inovațiile din acest domeniu.

Energie și Mediu: Expozițiile legate de energie regenerabilă, mediu și tehnologii verzi sunt importante pentru promovarea unor soluții mai sustenabile.

Bijuterii și Design: India este faimoasă pentru bijuteriile sale și găzduiește expoziții de bijuterii de renume mondial.

Construcții și Imobiliare: Expozițiile din acest domeniu sunt esențiale pentru industria construcțiilor și dezvoltării imobiliare în creștere din India.

Artă și Cultură: India promovează și celebrează arta și cultura sa bogată prin expoziții de artă, festivaluri și târguri tradiționale.

TABEL 19. LISTA CELOR MAI IMPORTANTE TÂRGURI PLANIFICATE PENTRU 2023-2024, DUPĂ SECTOARE INDUSTRIALE

DENUMIRE TÂRG	SECTORUL INDUSTRIAL	Nr. DE VIZITATORI	# DE EXPOZANȚI	DATA DE ÎNCEPUT
NON-ALIMENTARE				
<u>Târgul IHGF Delhi 2022</u>	Textile	10.000	3.000	13/10 /2023
<u>lot Expo India</u>	TIC	4.637	566	17 /0 1 /2024

<u>Expoziție internațională de bijuterii și accesorii (IGJS), Jaipur</u>	Bijuterii și accesorii	350	110	12/04/2024
<u>INDIASOFT 2022</u>	TIC	10.000	200	17/01/2024
<u>Târgul comercial internațional din India</u>	de fabricație	1.000.000+ _	2500	14/11/2023
ALIMENTARE				
<u>AAHAR - Târgul Internațional de Alimentație și Ospitalitate</u>	Mâncare și ospitalitate	1.287	1.602	05/03/2022 _ _
<u>Târgul de tehnologie pentru brutari</u>	Mâncare și băuturi	8.000	300	07/03/2023 _ _
<u>Krishithon - Primul Expoziție Agricolă din India</u>	Agricultură	100.000	300+	23/11/2023
<u>Agri Progress Expo</u>	Agricultură	50.000+	250+	19/01/2024
<u>India International Poultry, Agri & Dairy Expo</u>	Agricultura	25.000	300	19/01/2024

SURSA: COMPILAȚIA AUTORILOR DUPĂ [HTTPS://TRADEFEST.IO/](https://tradefest.io/)

Aceste expoziții oferă oportunități semnificative pentru networking, dezvoltare comercială și promovare a afacerilor. Cu toate acestea, este important ca participanții să fie bine pregătiți pentru a valorifica pe deplin aceste oportunități într-o țară cu o cultură și reguli de afaceri distincte.

5. Profilul consumatorului

5.1. Constatări generale, ce reflectă profilul pieței de consum a Indiei

Conform ultimelor date ale ONU, populația Indiei în 2023 este estimată la peste 1,406 miliarde. Cel mai mare oraș din India este Delhi, cu o populație de 32,94 milioane, urmat de Mumbai cu o populație de 21,29 milioane. De menționat, că în total, există mai mult de 50 de zone din India cu o populație de peste un milion. Deși numărul indienilor care trăiesc în zonele urbane a crescut în ultimele două decenii, nivelul populației care trăiește în zonele rurale prevalează, constituind cca 64% .

Se estimează că până în 2030, consumul privat intern care la moment reprezintă 60% din PIB-ul țării, va accelera cu o oportunitate de creștere de 6 trilioane de dolari. Astfel, există premise ca piața de consum din India să devină a treia ca mărime din lume, după SUA și China. Se anticipează că creșterea clasei de mijloc va scoate aproape 25 de milioane de gospodării din sărăcie. În plus, India va putea atinge un nivel de 700 de milioane de *mileniali* și consumatori din generația Z.

Termenii "mileniali" și "populația Z" se referă la două grupuri demografice diferite:

Mileniali: Aceștia sunt indivizii născuți în general între anii 1981 și 1996. Această generație este cunoscută pentru faptul că a crescut cu tehnologia digitală și internetul și a fost martoră la dezvoltarea rapidă a comunicațiilor și a mediului online. Milenialii sunt adesea asociați cu tendințe cum ar fi preocuparea pentru mediu, flexibilitatea în carieră și participarea activă în mediul online.

Populația Z: Aceasta este următoarea generație după mileniali și cuprinde persoanele născute în general după anii 1997 până în prezent. Această generație este, de asemenea, numită "Gen Z". Populația Z este caracterizată de o conexiune nativă cu tehnologia digitală și mediul online, având acces la internet încă din copilărie. Această generație este adesea percepută ca fiind mai orientată spre inovație și tehnologie decât predecesoarea sa, milenialii.

India este o țară vastă, marcată de o mare diversitate de religii, limbi, niveluri de alfabetizare, tradiții, obiceiuri sociale și statut economic. Această varietate a cauzat segmentarea pieței interne pe mai multe tipuri de consumatori. Totodată, cele mai mari cheltuieli de consum sunt concentrate pe două categorii: persoanele cu diplome de licență (angajați calificați) și lucrători/lucrători migranți (reprezintă aproximativ 130 de milioane de persoane).

Se estimează că cheltuielile reale ale gospodăriilor din India vor crește cu 7,1% în anul 2023, (în 2022 creșterea, în comparație cu 2021, a constituit 10,1%).

FIGURĂ 14. EVOLUȚIA CHELTUIELILOR DE CONSUM ÎN INDIA, 2019-2022

- 2022: 2.049,57 miliarde USD (+6,45% față de 2021)
- 2021: 1.925,31 miliarde USD (+17,62% față de 2020)
- 2020: 1.636,93 miliarde USD (-5,23% față de 2019)
- 2019: 1.727,20 miliarde USD (+7,78% față de 2018)

SURSA: [HTTPS://DATA.WORLDBANK.ORG/INDICATOR/NE.CON.TOTL.ZS?LOCATIONS=IN](https://data.worldbank.org/indicator/NE.CON.TOTL.ZS?locations=IN)

Comportamentul consumatorului

Comportamentul consumatorilor indieni este puternic influențat de sistemul de caste. Acesta creează diferențe sociale și consolidează legăturile de influență dintre persoanele din același grup social. Astfel, un brand este mult mai ușor de reclamat prin recomandările familiei și ”de la om la om”.

În general, consumatorii indieni sunt atașați de un anumit brand (valoarea adăugată a achiziției și brand-ul este pus mai presus decât „calitatea”, dar nu în mod exclusiv. Astfel, companiile care doresc să ajungă la cât mai mulți consumatori trebuie să depună eforturi semnificative în ceea ce privește penetrarea pieței.

Consumatorii indieni tind să cumpere produse proaspete (produse lactate, fructe și legume) cel puțin o dată la două sau trei zile, ce constituie un avantaj pentru magazinele tradiționale „kirana” (magazine de cartel). De menționat că, în India există peste 15 milioane de magazine tradiționale „kirana”, care ocupă un segment din 90% din piața cu amănuntul.

Cu toate acestea, în ultimii câțiva ani, se atestă o schimbare în obiceiurile de cumpărare ale consumatorilor, care cumpără din ce în ce mai mult online și în supermarketuri, iar ponderea utilizării magazinelor „kirana” este în descreștere progresivă.

În ultimii ani, consumatorii rurali au crescut ca importanță. Accesul mai larg la internet generează o cerere în creștere pentru servicii de streaming, precum și o creștere semnificativă a comerțului electronic. Țara are deja a doua cea mai mare populație de internet – și doar 47% dintre cetățeni sunt online (Data Reportal, 2022). Companiile de brand mari investesc deja în expansiunea indiană.

Comerțul electronic este nou pentru mulți indieni, în special în afara marilor orașe, iar pandemia COVID 19 a grăbit expansiunea plăților digitale. Programe precum Amazon Easy conectează magazinele tradiționale la sectorul comerțului electronic. Magazinele „kirana” pot acționa ca puncte de livrare sau pot ajuta clienții să plaseze comenzi..

Atitudinile consumatorilor evoluează în India în special din cauza câștigurilor sporite și a orientării spre inovație și tehnologii noi. Consumatorii sunt mai înclinați către cumpărături centrate pe informații, achiziționarea de produse pentru a ține pasul cu tendințele actuale, utilizarea serviciilor care economisesc timp, fiind în creștere și cererea pentru produse personalizate. Mai mult, comportamentul consumatorului este influențat de valoarea percepută a banilor. Chiar și pentru produsele de lux, consumatorii indieni sunt bine informați și caută o valoare rezonabilă a prețurilor. Trebuie de reținut, că „negocierea” reprezintă o tradiție națională în India.

Piața de comerț electronic cu cea mai rapidă creștere din lume

Piața indiană de comerț electronic a fost estimată la o valoare de peste 55 de miliarde de dolari, în valoarea brută a mărfurilor în 2021. Se estimează că până în 2030, acest indicator va avea o valoare de 350 de miliarde de dolari. Cu peste 800 de milioane de utilizatori, India este a doua cea mai mare piață de internet din lume, cu aproximativ 62 de miliarde de tranzacții UPI (Unified Payments Interface), în 2022. Având în vedere creșterea comerțului electronic, se așteaptă că India să aibă peste 907 milioane de utilizatori de internet în 2023, ceea ce reprezintă 64% din populația totală a țării.

Industria comerțului electronic din India crește în mare parte datorită utilizării sporite a smartphone-urilor și prețurile scăzute de acces a datelor, oferind un impuls pentru creșterea comerțului electronic cu amănuntul. Astăzi, India are 600 de milioane de utilizatori de smartphone-uri și acest număr crește cu 25 de milioane în fiecare trimestru. Pe măsură ce noii utilizatori vin online, companiile își dezvoltă strategiile de transformare digitală iar noii cumpărători online adoptă noi comportamente pentru a căuta informații. Viteza, comoditatea și prețul sunt doar câteva dintre motivele pentru care mai mulți consumatori aleg acum stiluri de viață digitalizate. 65% dintre consumatorii indieni selectează opțiuni de cumpărare online pentru produse pe care l-au cumpărat anterior din magazin. Beneficii precum economiile de timp și costuri, opțiunile de plată flexibile, diversitatea ofertelor de produse și serviciile de livrare îi motivează pe cumpărători să aleagă experiențe digitale.

Aproape 100% dintre codurile PIN din India au fost adoptate de comerțul electronic. Peste 60% dintre tranzacțiile și comenzile din India provin din orașe de nivelul doi și orașe mai mici. Prețul mediu de vânzare

(ASP) în orașele de nivel 2 și mai mici este doar marginal mai mic decât în orașele de nivel 1. Electronicele și îmbrăcămintea reprezintă aproape 70% din piața de comerț electronic. Alte categorii ce atestă o creștere sporită în cadrul comerțului electronic sunt "ed-tech", "hyperlocal" și "food-tech".

În aprilie 2022, Guvernul Indiei a lansat Rețeaua Deschisă pentru Comerțul Digital (ONDC), o inițiativă menită să concureze cu giganții globali Amazon.com și Walmart. Scopul acestei inițiative a fost de a oferi șanse egale IMM-urilor (Întreprinderilor Mici și Mijlocii) locale de a prospăra în domeniul comerțului digital și de a democratiza comerțul electronic în țară.

Ca urmare a acestor eforturi de a promova comerțul electronic local, companiile indiene de comerț electronic și cele din domeniul internetului pentru consumatori au atras o finanțare semnificativă în 2022. Aceste investiții au totalizat impresionanta sumă de 15,4 miliarde de dolari din surse de Private Equity (PE) și Venture Capital (VC). Aceasta reprezintă o creștere semnificativă, de aproximativ două ori mai mare decât în anii anteriori, subliniind astfel interesul și sprijinul pentru sectorul de comerț electronic în creștere din India. Guvernul indian a luat aceste măsuri pentru a sprijini dezvoltarea comerțului digital local și pentru a crea un mediu propice pentru afacerile mici și mijlocii în contextul concurenței globale.

Preferințele de consum ale tinerilor

Potrivit studiului "Impactul stilului de viață asupra deciziei de cumpărare a tinerilor din India", 2021, realizat de AIMS International⁶ reiese că consumatorii acordă importanță produsului, prețului și mărcii care se asociază cu stilul lor de viață. Consumatorii tineri aleg brandul în conformitate cu stilului lor de viață. Relația cu stilul de viață se referă la comportamentul consumatorilor de a căuta și descoperi modalități de plată ușoare și reduceri care le dau un sentiment de satisfacție și fericire.

Și viceversa cultura de cumpărături online a adus schimbarea spre stilul de viață modern, orientat spre piață. Astfel, crește provocarea companiilor ce efectuează vânzări online de a afla mai multe despre stilul de viață în schimbare al clientului "new age".

Conform World Data Pro 2023 — o platformă globală de analiză și știri despre consumatori, India va avea 357 de milioane de consumatori cu vârsta sub 30 de ani până în 2030, devenind cea mai mare „piață de consumatori tineri” din lume⁷.

Obiceiuri alimentare

India este o națiune diversă, cu multe culturi diferite. Totodată există unele obiceiuri alimentare care sunt considerate elemente de bază ale bucătăriei indiene, care se practică de toate culturile Indiei. Mâncărurile comune includ "curry", "dal" (linte sau năut), "biryani" (mix de orez) și "tandoori" (carne marinată de pui coaptă în cuptor tradițional).

Bucătăria diferă de la o regiune la alta, ca urmare a variației culturii locale, locației geografice (apropierea de mare, deșert sau munți) și dezvoltarea economiei. De asemenea, se atestă și o variație sezonieră, în funcție de fructele și legumele ce se coc. O influență sporită revine și Orientului Mijlociu și Asiei Centrale.

Incidentele istorice precum invaziile străine, relațiile comerciale și colonialismul au jucat un rol în introducerea anumitor alimente în țară. De exemplu, cartoful, un element de bază al dietei în unele regiuni din India, a fost adus în India de către portughezi, care au introdus și ardei iute și arborele de pâine.

Bucătăria indiană a modelat istoria relațiilor internaționale; comerțul cu mirodenii dintre India și Europa a fost principalul catalizator al Epocii Descoperirilor a Europei. Condimentele erau cumpărate din India și comercializate în Europa și Asia. Bucătăria indiană a influențat alte bucătării din întreaga lume, în special

6

https://www.researchgate.net/publication/352776748_A_Study_of_the_Impact_of_Lifestyle_on_Consumer_Purchase_Decision_of_Young_Indians

⁷ <https://worlddata.io/world-data-pro/>). Sursa: Banca Mondială - <https://databank.worldbank.org/>

cele din Europa, Orientul Mijlociu, Africa de Nord, Africa sub-sahariană, Asia de Sud-Est, Insulele Britanice, Fiji și Caraibe.

Mâncarea indiană este bogată în arome. Cu toate acestea, condimentele sunt folosite mai mult decât aroma pentru mâncăruri: ele de asemenea, sunt folosite pentru a răci și încălzi corpul pe vreme caldă sau rece.

laurtul este folosit în mod obișnuit ca sos pentru a răci mâncărurile picante. Multe feluri de mâncare indiene sunt gătite în ulei vegetal, dar uleiul de arahide este popular în nordul și vestul Indiei, uleiul de muștar în estul Indiei și uleiul de cocos de-a lungul coastei de vest, în special în Kerala. Uleiul de susan este obișnuit în sud, deoarece conferă o aromă parfumată, de nuci. În ultimele decenii, uleiurile de floarea soarelui, șofranul, semințe de bumbac și soia au devenit populare în India. Este folosit și untul Ghee (doar grășimi din lapte) "Desi ghee", este folosit frecvent, deși mai puțin decât în trecut.

Ponderea alimentelor în coșul de consum a unei gospodării indiene medii se prognozează să crească până în 2025, la 35,4% (de la 33,2% actual). Un raport recent Deloitte-CII, „Future of Food”⁸, prevede că preferința alimentară a indienilor obișnuiți se schimbă considerabil către consumul de proteine, fructe și legume (nu va mai consuma orez, grâu și alte cereale pe care le consumă de zeci de ani). Raportul prevede o scădere abruptă a consumului de carbohidrați. Indianul obișnuit nu dorește doar să mănânce mai sănătos, ci caută și mâncare confortabilă, ceea ce va duce la o concentrare sporită pe segmentele sănătoase, gata de mâncat și gata de gătit. Consumatorul indian este, de asemenea, conștient de modul în care alimentele pe care le consumă sunt fabricate, dacă au fost obținute și produse în mod durabil.

⁸ <https://www.fortuneindia.com/macro/headline-future-of-food-heres-what-indian-consumers-want/106694>

6. Comportamente în afaceri în India

Comportamentele și eticheta în afacerile indiene sunt caracterizate de o serie de norme culturale și sociale importante. Prezentăm mai jos o revizuire detaliată și structurată a informațiilor despre comportamentele în afaceri în India:

Salutul: Indienii utilizează "namaste" (palmele împreună cu o ușoară plecăciune) ca salut tradițional, fiind binevenit să se returneze acest gest. Strângerile de mână sunt din ce în ce mai frecvente, dar trebuie avută în vedere că femeile indiene nu pot da mâna bărbaților. Îmbrățișarea este comună între prieteni/colegi, dar se face doar cu cineva de același sex.

Respectul pentru vârstnici: Vârstnicii sunt foarte respectați în India, inclusiv în afaceri. Respectul față de vârstă și rang este important, iar plecăciunile sau gesturile de respect pot fi obișnuite.

Adresarea: Folosirea titlurilor formale și a "domn" sau "doamnă" este preferată. Sufixul "ji" este adesea folosit pentru a exprima respectul față de cei mai în vârstă sau cu rang superior.

Comunicarea: Indienii preferă discutarea problemelor importante de afaceri în persoană. Menținerea contactului vizual este crucială, iar atunci când se întâlnesc cu un grup, aceștia asigură-se că salută fiecare persoană separat.

Sfaturi pentru comunicare: Se recomandă demararea conversațiilor cu subiecte precum mâncarea indiană, echipa de cricket, muzica sau istoria Indiei. Discuțiile mici la începutul întâlnirilor sunt obișnuite și pot ajuta la construirea încrederii.

Vestimentația: Îmbrăcămintea tradițională variază în funcție de regiune, dar pentru bărbați, cămașa și pantalonii sunt comune în mediul de afaceri, iar pentru femei, saree-ul este o alegere obișnuită. Blugii nu sunt acceptați în întâlnirile de afaceri, iar vestimentația trebuie să fie adecvată condițiilor meteo.

Stil de negociere: Relațiile sunt esențiale în cultura de afaceri indiană. Construirea de relații pozitive cu partenerii de afaceri este crucială. Negocierile pot fi bazate pe respect și abordarea pe termen lung. Totuși, ar trebui să fie acordată atenție corespunzătoare față de diverse tactici care pot fi aplicate în negocieri, precum șantajul emoțional, utilizarea tăcerii și presiunea de timp, în raport cu care ar trebui păstrată fermitate, dar și menținut respectul. Dacă apare o dispută în timpul negocierilor, se recomandă păstrarea calmului și demonstrarea angajamentului față de o relație pozitivă. Disensiunile potențiale trebuie discutate într-o manieră pozitivă și identificate soluții "win-win".

Luarea deciziilor: În contextul culturii indiene, este important să se țină cont de următoarele aspecte de care se conduc indienii în procesul de luare a deciziilor:

- **Ierarhie și amânare:** Cultura indiană se caracterizează prin ierarhie și respect față de autoritate. Prin urmare, deciziile pot fi luate treptat și pot trece prin diverse niveluri de aprobare în funcție de structurile ierarhice necesare. Se recomandă să se permită procesului de luare a deciziilor să evolueze pe măsură ce au loc discuții. Este important să se arate răbdare și să se evite presiunea pentru luarea unei decizii rapide.
- **Valori spirituale și emoționale:** Cultura indiană este profund înrădăcinată în valori spirituale. Credința și emoțiile joacă un rol semnificativ în procesul de luare a deciziilor. În timp ce factorii tangibili și empirici sunt importanți, se recomandă să se fie deschis și să se ia în considerare factori netangibili, cum ar fi credința, sentimentele și relațiile, în timpul negocierilor și procesului de luare a deciziilor.
- **Flexibilitate în planificare:** Este obișnuit ca indienii să facă schimbări în planuri în ultimul moment. Prin urmare, se recomandă adaptabilitatea și flexibilitatea în ceea ce privește programul sau planurile, în funcție de evoluția situației. Demonstrarea unei atitudini deschise și a capacității de adaptare poate fi apreciată.

Schimb de informații: Indienii acordă importanță schimbului de informații și comunicării prealabile înainte de negocieri. Cultura de afaceri poate fi policronică, ceea ce înseamnă că conversațiile pot fi nestructurate și pot sări între subiecte.

Abordarea timpului: Respectarea timpului este importantă în afaceri, dar participarea la evenimente sociale poate fi mai flexibilă în ceea ce privește ora.

Cadouri în afaceri: Cadourile nu sunt obișnuite la primele întâlniri de afaceri. Oferirea unui cadou poate fi considerată la o etapă ulterioară și ar trebui făcută cu atenție la reguli culturale, cum ar fi oferirea cu mâna dreaptă și evitarea cadourilor din piele.

Cărți de vizită: Oferirea și primirea cărților de vizită trebuie făcută cu mâna dreaptă și cu respect. Cărțile de vizită sunt importante în afacerile indiene.

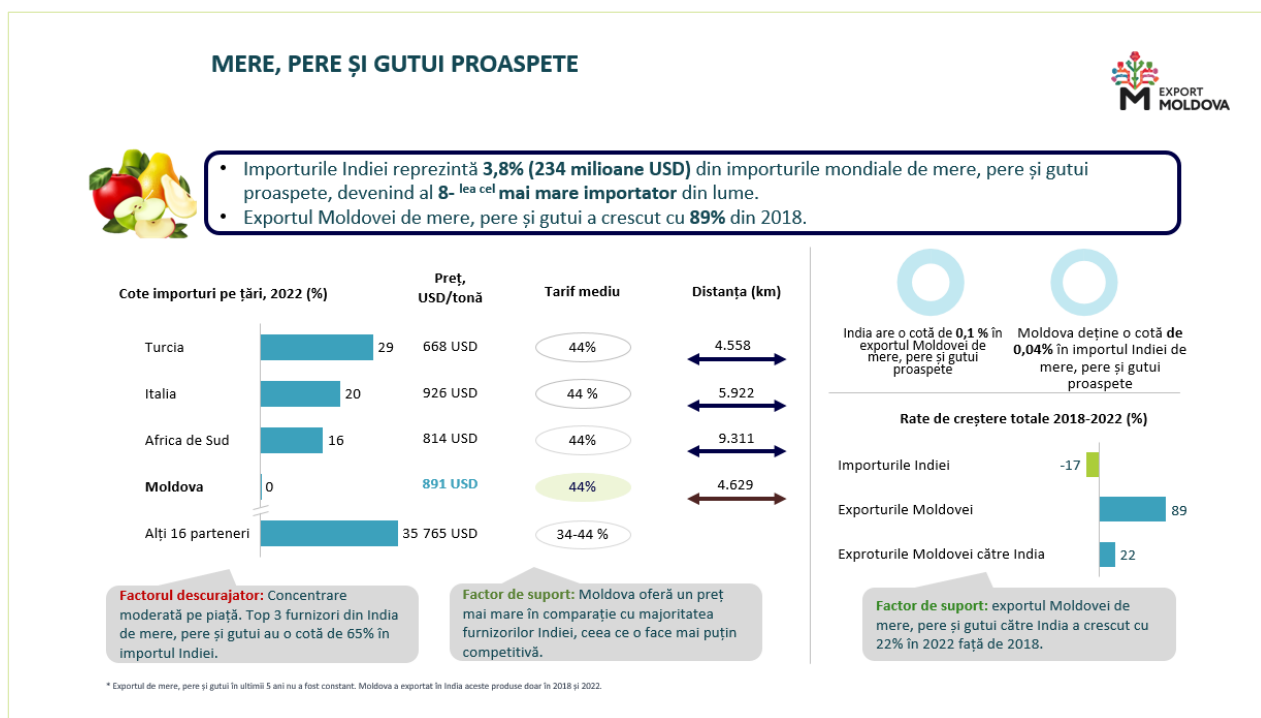
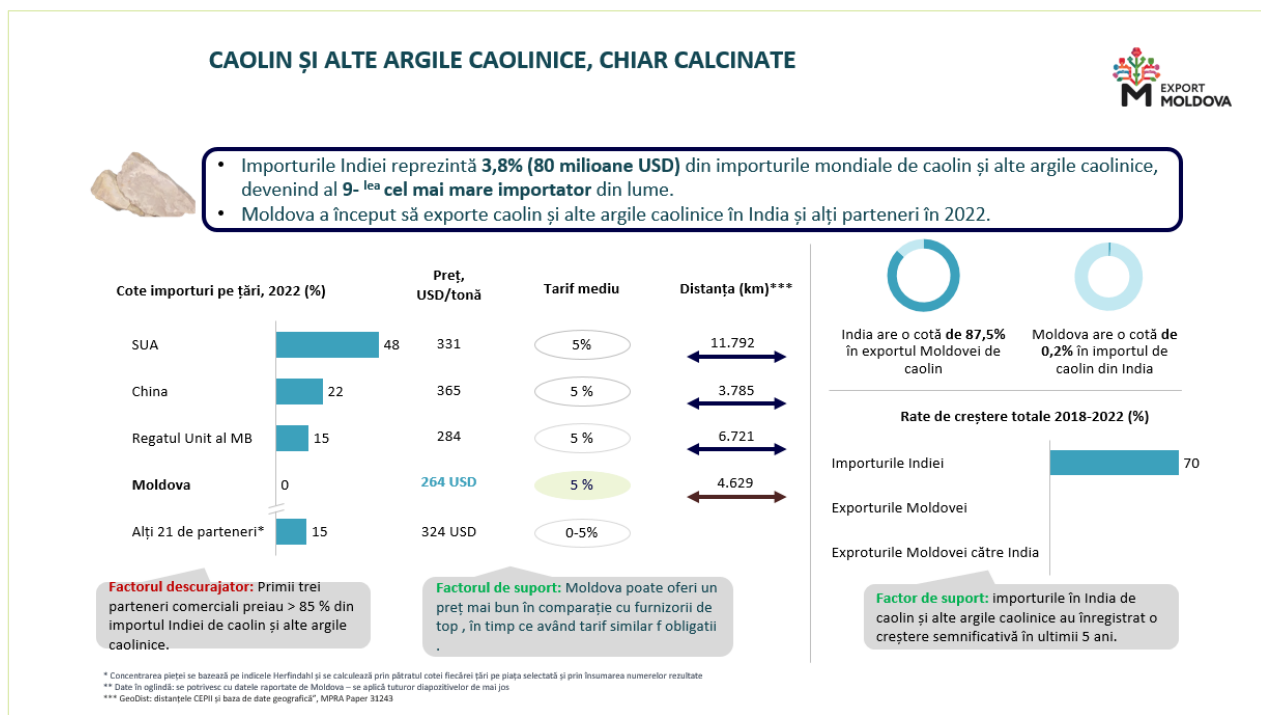
Mese de afaceri: Participarea la mese de afaceri este obișnuită în cultura indiană. Respectarea regulilor de igienă și a cerințelor religioase este importantă. Este practică invitarea oaspeților la nunți pentru a arăta unele tradiții și obiceiuri indiene.

Comportament în public: Păstrează un spațiu personal și evită contactul fizic cu persoanele de sex opus. Gesturile și limbajul corpului trebuie să fie sensibile la cultura locală.

Limbajul corpului. În cultura indiană, limbajul corpului joacă un rol semnificativ în comunicare și în interpretarea interacțiunilor sociale. Limbajul corpului folosit în cultura europeană poate să nu se traducă în același mod în India. Prezentăm, mai jos câteva aspecte importante despre limbajul corpului în India:

- **Semne cu mâna:** Se recomandă evitarea folosirii semnelor cu mâna sau a pocnirii degetelor, deoarece acest comportament poate fi considerat nepolitic. În schimb, se poate utiliza metoda indiană de a folosi bărbia, degetul mare sau mâinile întregi pentru a atrage atenția cuiva.
- **Picioarele:** Picioarele sunt considerate cea mai „murdară” parte a corpului în cultura indiană. Este important să nu fie îndreptate niciodată tălpile picioarelor către o altă persoană, un templu sau o zeitățe. De asemenea, ar trebui să fie evitată atingerea picioarelor sau „jocul” cu ele în fața altora.
- **Purtarea pantofilor:** În unele situații poate apărea necesitate de a scoate pantofii la intrarea în case, temple sau moschei din India. Astfel atenția cuvenită asupra aspectului șosetelor trebuie să fie luată în considerare.
- **Șederea pe podea:** Este obișnuit statul sau așezarea pe podea în India, iar în asemenea situații, persoanele pot îngenunchea pentru a ascunde tălpile sub corp.
- **Postura:** Se va evita în timpul comunicării cu alte persoane încrucișarea brațelor sau punerea mâinilor în șold, deoarece acest gest poate fi considerat nepolitic. De asemenea, se va evita folosirea picioarelor pentru a atinge pe cineva sau a indica spre ceva.
- **Expresii faciale și gesturi:** În India, expresiile faciale și gesturile joacă un rol important în comunicare. De exemplu, dând din cap de la ridicarea bărbiei în sus poate indica o părere pozitivă sau de acord, în timp ce dând din cap de la dreapta la stânga poate exprima o opinie negativă sau dezacord. Ridicarea sprâncenelor ușor poate semnifica o întrebare sau confuzie.

7. Anexa: Analiza factorilor de suport și de descurajare aferent exportului de produse în India, per categorie de produs

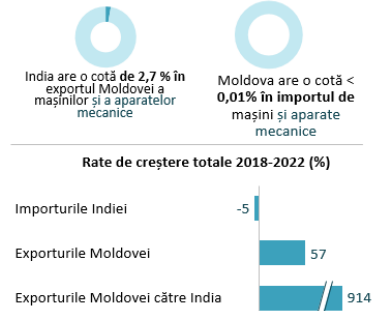
MAȘINI ȘI APARATE MECANICE CU FUNCȚII INDIVIDUALE

- Importurile Indiei reprezintă **2,3% (2 miliarde USD)** din importurile mondiale pentru mașini și aparate mecanice cu funcții individuale, devenind al **11-lea cel mai mare importator** din lume.
- Exportul moldovenesc în India de mașini și aparate mecanice cu funcții individuale a avut o creștere de **614%** față de anul 2022.

Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
China	37	12.291 USD	3.785
Germania	15	27.847 USD	6.230
Corea de Sud	8	36.610	4.693
Moldova	0	23.667 USD	4.629
Alți 62 de parteneri	40	1.305	0-8%

Factorul descurajator: Concentrare moderată pe piață. India are un total de 66 de furnizori și primii 3 furnizori din India de aparate mecanice cu funcții individuale au o cotă de 65% în importul Indiei.

Factorul de suport: Moldova a început să exporte în India mașini și aparate mecanice cu funcții individuale în 2021 și a avut o creștere de **614%** față de anul trecut în 2022.

* Moldova a început să exporte în India mașini și aparate mecanice cu funcții individuale în 2021. Graficul prezintă creșterea anuală în 2022.

SEMIȚE DE FLOAREA SOARELUI, MĂCINATE SAU NU

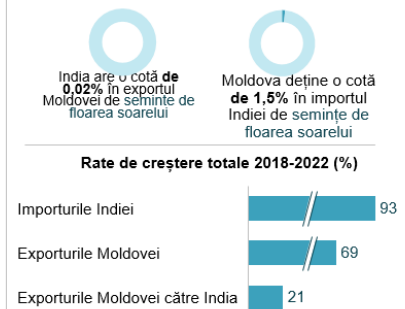

- Importurile Indiei reprezintă **<0,1% (5 milioane USD)** din importurile mondiale de semințe de floarea-soarelui, indiferent dacă sunt măcinate sau nu, devenind al **76-lea cel mai mare importator** din lume.
- Exportul Moldovei de semințe de floarea soarelui a crescut cu **69%** din 2018

Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
China	62	1.623 USD	3.785
Bulgaria	28	1.187	5.030
Nigeria	4	1.279 USD	8.088
Moldova	2	758 USD	4.629
Alți 3 parteneri	5	452 USD	30%

Factorul descurajator: Top 3 furnizori din India pentru semințe de floarea soarelui dețin aproape 90% din cota de piață.

Factorul de suport: Moldova poate oferi o valoare unitară de aproximativ 2 ori mai mică în comparație cu primii 3 furnizori de semințe de floarea soarelui din India.

Factorul de suport: Importul Indiei de semințe de floarea soarelui a crescut cu **93%** din 2018.

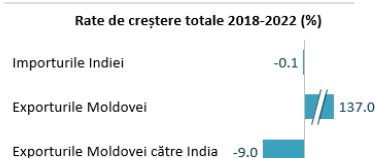
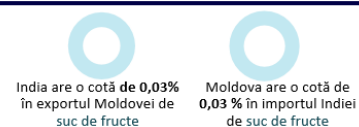
SUCURI DE FRUCTE, INCL. MUST DE STRUGURI ȘI SUCURI DE LEGUME

(nefermentat, fără adaos de alcool)

- Importurile Indiei reprezintă **0,3% (79 milioane USD)** din importurile mondiale de suc de fructe, devenind al **43-lea cel mai mare importator** din lume. Concentrarea medie a pieței este de **0,1**.
- Exportul Moldovei de suc de fructe a crescut cu **137% din 2018**.

Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
Nepal	62 608	0%	801
Israel	9 2063 USD	42%	4.069
Tailanda	8 1112	12%	2.920
Moldova	0 955 USD	42%	4.629
Alți 30 de parteneri	21 1.508	0-42%	

Factorul declanșator: Concentrarea ridicată a pieței. Nepal, ca cel mai mare furnizor de suc de fructe din India, are 62% din cota de piață.

Factorul de suport: Moldova poate oferi o valoare unitară mai mică pentru suc de fructe în comparație cu al 2-lea și al 3-lea furnizor de suc de fructe din India.

Factorul declanșator: Tariful aplicat de India pentru sucul de fructe importat din Moldova este la cel mai înalt nivel.

Factorul declanșator: Importul Indiei de suc de fructe din Moldova și alți parteneri a scăzut ușor în ultimii 5 ani.

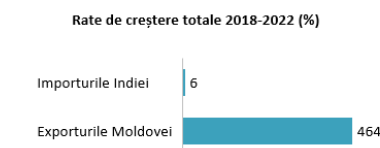
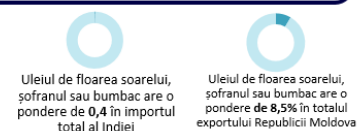
* Moldova a început să exporte în India suc de fructe în 2021. Graficul reprezintă creșterea anuală în 2022.

ULEI DE SEMINȚE DE FLOAREA SOARELUI, ȘOFRAN SAU BUMBAC

- Importurile Indiei reprezintă **13,9% (2 miliarde USD)** din importurile mondiale de semințe de floarea soarelui / șofran sau ulei din semințe de bumbac, devenind **primul importator** din lume.
- Moldova nu exportă ulei în India, dar exportul total de ulei către alte țări a **crescut cu 464% din 2018 până în 2022**.

Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
Ucraina	40 1.219	14%	4.583
Argentina	32 1.556	14%	15.818
Bulgaria	11 1.394	14%	5.030
Alți 22 de parteneri	17 1.388	14%	
Moldova	1.606	14%	4.629

Factorul descurajator: Concentrarea ridicată a pieței. Top 3 furnizori indieni de ulei de semințe de floarea soarelui, șofran sau bumbac au o cotă de piață de 83%.

Factorul descurajator: Prețul Moldovei pentru uleiul de nefloare, șofrănel sau bumbac este mai mare în comparație cu furnizorii Indiei

Factor de suport: importul Indiei de ulei de floarea soarelui, șofrănel sau bumbac a crescut ușor în ultimii 5 ani.

VIN DIN STRUGURI PROASPEȚI

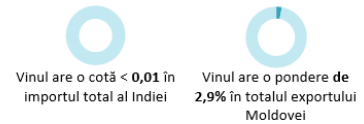

- Importurile Indiei reprezintă **0,1% (36 milioane USD)** din importurile mondiale de vin, devenind al **69-lea cel mai mare importator** din lume.
- Moldova nu exportă vin în India, dar importul de vin din India a crescut cu **31%** din 2018 până în 2022.

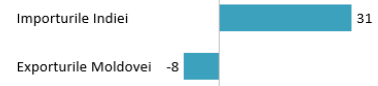
Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
Australia 28	2.934	150 %	10.435
Italia 15	4.482	150 %	5.922
Franța 14	6.746	150 %	6.594
Alți 32 de parteneri 43	3.966	150 %	
Moldova	1.303	150 %	4.629

Factorul de oprire: Concentrare moderată pe piață. Top 3 furnizori de vin din India dețin 57% din cota de piață. Cu toate acestea, se poate observa o cerere semnificativă pentru vin european.

Factorul suport: Moldova are cel mai mic preț la vin, în comparație cu furnizorii actuali ai Indiei.

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factor de suport: importul de vin în India a crescut mai mult cu 31% din 2018 până în 2022.

SCAUNE, CHIAR TRANSFORMABILE ÎN PATURI ȘI PĂRȚI ALE ACESTORA

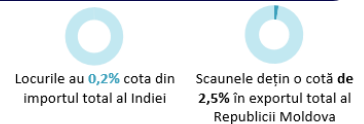

- Importurile Indiei reprezintă **0,5% (882 milioane USD)** din importurile mondiale de scaune, indiferent dacă sunt sau nu convertibile în paturi, devenind al **30-lea cel mai mare importator** din lume.
- Moldova nu exportă scaune în India, dar importul de scaune în India a crescut cu **55%** din 2018 până în 2022.

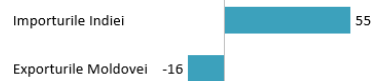
Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
China 69	9.851	9,5 %	3.785
SUA 5	62	10 %	11.762
Germania 5	18.855	10 %	6.230
Alți 49 de parteneri 21	623	0-10 %	
Moldova	31.427	10 %	4.629

Factorul descurajator: China, cel mai mare furnizor de scaune din India, are 69% din cota de piață.

Factorul descurajator: Moldova are cel mai mare preț pentru scaune, în comparație cu furnizorii actuali din India, deși prețul depinde de tipul de scaune și de calitate.

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factor de suport: importul de scaune în India a crescut cu 55% din 2018 până în 2022.

* Preț pe unitate. Compararea indicatorilor este problematică din cauza diferitelor categorii de locuri cu diferite game de preț, calități și tipuri.

ULEI DE SOIA ȘI DERIVATELE ACESTUIA, CHIAR RAFINAT (cu excepția celor modificat chimic)

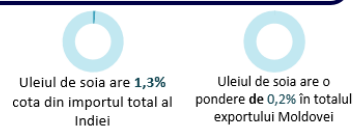

- Importurile Indiei reprezintă **33,3% (6 miliarde USD)** din importurile mondiale de ulei de soia, indiferent dacă este sau nu convertibil în paturi, devenind **primul importator** din lume.
- Moldova nu exportă ulei de soia în India, deși exportul său total **a crescut cu 1.173% față de 2018**.

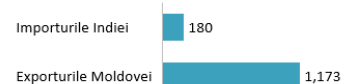
Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
Argentina	51	1.466	15.818
Brazilia	39	1.467	14.441
SUA	3	1.561	11.762
Alți 13 parteneri	7	1.759	0-15
Moldova	1.414 USD	15%	4.629

Factorul descurajator: Concentrarea ridicată a pieței, primii 2 furnizori indieni de ulei de soia au o cotă de piață de 90%.

Factor de suport: Moldova are un preț competitiv pentru uleiul de soia printre primele 3 din India, în timp ce se confruntă cu tarife similare.

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factor de suport: Creștere ridicată atât a importului Indiei, cât și a exportului Moldovei de ulei de soia din 2018 până în 2022.

DEȘURI ȘI RESTURI FEROASE; RETOPIREA LINGOURILOR DE FIER SAU OȚEL VECHI (cu excepția zgurii, a solzii)

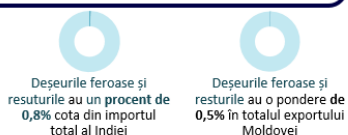

- Importurile Indiei reprezintă **11,6% (4 miliarde USD)** din importurile mondiale de deșuri și deșuri feroase, indiferent dacă sunt sau nu convertibile în paturi, devenind **al doilea cel mai mare importator** din lume.
- Moldova nu exportă deșuri și deșuri feroase în India, deși exportul său total **a crescut cu 4.007% față de 2018**.

Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
SUA	26	534	11.762
Regatul Unit al MB	16	513	6.721
Olanda	6	800	6.363
Alți 89 de parteneri	52	622	0-5
Moldova	517 USD	5%	4.629

Factor de suport: Concentrare scăzută a pieței, cu un număr mare de furnizori și volume mari de import.

Factor de suport: Moldova poate oferi un preț mai bun pentru deșeurile și deșeurile feroase în comparație cu majoritatea furnizorilor din India, în timp ce se confruntă cu tarife similare.

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factor de suport: Creștere ridicată atât a importului Indiei, cât și a exportului Moldovei de deșuri feroase și deșuri din 2018 până în 2022.

DEȘEURI ȘI RESTURI DE CUPRU (cu excepția lingourilor sau a altor forme similare brute)

- Importurile Indiei reprezintă **4,5% (2,4 miliarde USD)** din importurile mondiale de deșeuri și deșeuri de cupru, indiferent dacă sunt sau nu convertibile în paturi, devenind **al șaselea cel mai mare importator** din lume.
- Moldova nu exportă deșeuri și resturi de cupru în India, deși **exportul său total a crescut cu 61,1% față de 2018.**

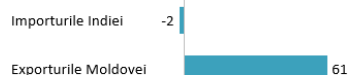
Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
SUA	2.425	5 %	11.762
Germania	4.905	5%	5.786
Regatul Unit al MB	4.266	5 %	6.721
Alți 73 de parteneri	3.816	2 -5%	
Moldova	6.855 USD	5 %	4.629

Factor de suport: Concentrare scăzută a pieței, cu un număr mare de furnizori și volume mari de import .

Factorul descurajator: Moldova are cel mai mare preț pentru deșeurile și deșeurile de cupru dintre majoritatea furnizorilor Indiei

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factorul descurajator: Importurile Indiei de deșeuri și resturi de cupru a scăzut ușor din 2018 până în 2022.

DEȘEURI ȘI RESTURI DE ALUMINIU

(cu excepția zgurii, calcarului și articolelor similare din producția de fier și oțel)

- Importurile Indiei reprezintă **15,6% (2,4 miliarde USD)** din importurile mondiale de deșeuri și resturi de aluminiu, indiferent dacă sunt sau nu convertibile în paturi, devenind **primul importator** din lume.
- Moldova nu exportă deșeuri și resturi de aluminiu în India, deși **exportul său total a crescut cu 235% față de 2018.**

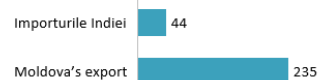
Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
SUA	1.880	4 %	11.762
Regatul Unit al MB	1.818	4%	6.721
Olanda	1.725	4 %	6.363
Alți 78 de parteneri	1.872	0-4%	
Moldova	2.010 USD	4 %	4.629

Factor de suport: Concentrarea moderată a pieței, cu un număr mare de furnizori și volume mari de import .

Factorul descurajator: Moldova are cel mai mare preț pentru deșeurile și deșeurile de aluminiu dintre majoritatea furnizorilor Indiei

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factor de suport: Creșterea ridicată atât a importului Indiei, cât și a exportului Moldovei de deșeuri și deșeuri de aluminiu din 2018 până în 2022.

NUCI, PROASPETE SAU USCATE (cu excepția nucii de cocos, nuci braziliene și caju)

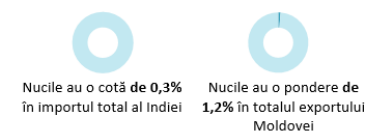
- Importurile din India reprezintă **8,6% (1,3 miliarde USD)** din importurile mondiale de nuci proaspete sau uscate, ceea ce îl face cel de-al treilea importator în lume
- Moldova nu exportă nuci în India.

Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
SUA	76	4.069	11.762
Myanmar	7	\$ N/A	2.344
Chile	5	2.633	16.937
Alți 16 parteneri	13	3.688	0-29 %
Moldova	0	USD *	29 %

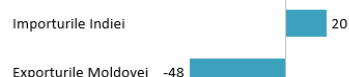
Factorul descurajator: SUA este nr. 1 Furnizor al Indiei de nuci și cu o pondere de 76% în importul Indiei de nuci.

Factorul descurajator: prețul Moldovei la nuci este mai mare în comparație cu furnizorii Indiei.

* Prețul mediu oferit de Moldova partenerilor săi de export.

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factor de suport: Importul de nuci din India a crescut cu 20 % din 2018 până în 2022 .

CAISE PROASPETE, CIREȘE, PIERSICI, NECTARINE, PRUNE ȘI PORUMBELE

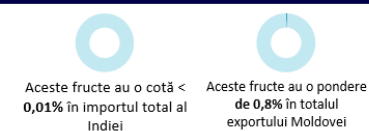

- Importurile Indiei reprezintă **0,2% (11 milioane USD)** din importurile mondiale de caise proaspete, cireșe, piersici, nectarine, prune și tălpi, devenind al 44-^{lea} cel mai mare importator din lume.
- Moldova nu exportă în India caise, cireșe, piersici, nectarine, prune și porumbele proaspete, deși poate oferi cel mai mic preț pentru aceste fructe.

Cote importuri pe țări, 2022 (%)	Preț, USD/tonă	Tarif mediu	Distanța (km)
Chile	30	6.325	16.937
China	18	1059	3.785
Africa de Sud	14	1389	9.311
Alți 11 parteneri	39	2.102	0-29%
Moldova	649	29 %	4.629

Factor descurajator: Concentrație moderată pe piață . Primii 3 furnizori ai Indiei au o cotă de piață de 61%.

Factor de susținere: prețul Moldovei pentru caise, cireșe, piersici, nectarine, prune și sloes este de până la 10 ori mai mic comparativ cu furnizorii Indiei.

Rate de creștere totale 2018-2022 (%)

Factor descurajator: importul Indiei de aceste fructe a scăzut cu 82 % din 2018 până în 2022

METODOLOGIE DE IDENTIFICARE A PRODUSELOR POTENȚIALE PENTRU EXPORT

Abordarea 1: Produsele de top exportate de Moldova în India

1. Extragere date din surse oficiale, cum ar fi Biroul Național de Statistică, UN Comtrade sau trademap.com
2. Clasificare produse moldovenești exportate în India după valoarea exportului pentru ultimul an disponibil

Abordarea 2 : Produse de top exportate de Moldova (India are o balanță comercială negativă pentru aceste produse)

1. Extragere date din surse oficiale, cum ar fi Biroul Național de Statistică, UN Comtrade sau trademap.com
2. Clasificare produsele moldovenești exportate după valoarea exportului pentru ultimul an disponibil.
3. Extrageți produsele pentru care India are o balanță comercială negativă.

Abordarea 3: Identificarea produselor printr-un sistem de notare bazat pe 4 criterii distincte.

1. Identificare produse cu balanță comercială pozitivă pentru Moldova și balanță comercială negativă pentru India
2. Pentru fiecare produs extragere creșterea anuală* a exporturilor totale ale Moldovei în ultimii 5 ani, volumul total de exporturi ale Moldovei în perioada 2018-2022, creșterea anuală a importului total al Indiei în ultimii 5 ani și volumul total al importurilor Indiei în 2022
3. Alocarea unui clasament numeric pentru lista de produse pentru fiecare indicator, cu valori mai mari indicând performanțe mai puternice
4. Calcularea scorului pentru fiecare produs înmulțind fiecare valoare de rang cu ponderea atribuită** și apoi însumarea acestor valori ponderate.
5. Produsul cu cel mai mare scor reprezintă cea mai promițătoare perspectivă de export.

8. SURSE BIBLIOGRAFICE

www.statistica.md
<https://eap.tradehelpdesk.org/en/help-center/country-resources/moldova>
<https://trade.gov.md/en>
<https://www.trademap.org/index.aspx>
<https://trendeconomy.com/data/h2/egypt/0808>
<https://www.fortuneindia.com/macro/headline-future-of-food-heres-what-indian-consumers-want/106694>
<https://www.globaldata.com/data-insights/macroeconomic/most-populated-countries-in-the-world/>
<https://www.heritage.org/index/visualize?cnts=india|moldova&src=countryscorul>
<http://www.transparency.org/research/cpi/overview>
<https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
<https://oec.world/en>
<https://www.heritage.org/index/>
<https://www.ibef.org/economy/foreign-trade-policy-2023>
<https://www.dgft.gov.in/cp/?opt=epcg>
<https://tradingeconomics.com/india/exports>
https://www.worldstopexports.com/indias-top-10-exports/#google_vignette
<https://www.trademap.org/index.aspx>
<https://tradingeconomics.com/india/imports/china>
<https://www.trademap.org/index.aspx>
<https://www.indiantradeportal.in/index.jsp?lang=0>
<https://fssai.gov.in/cms/about-fssai.php>
<https://www.bis.gov.in/>
<https://www.india-briefing.com/news/export-import-in-india-fy-2023-trends-and-key-procedures-26068.html/>
<https://www.icegate.gov.in/>
<https://cip.icegate.gov.in/cip/#/home>
<https://old.icegate.gov.in/swift/index.html>
<https://www.old.icegate.gov.in/webappl/index.jsp>
<https://wise.com/in/import-duty/>
<https://tradefest.io/>
[https://www.researchgate.net/publication/352776748 a study of the impact of lifestyle on consumer purchase decision of young indians\)](https://www.researchgate.net/publication/352776748_a_study_of_the_impact_of_lifestyle_on_consumer_purchase_decision_of_young_indians)
<https://worlddata.io/world-data-pro/>
<https://databank.worldbank.org/>

CIVITTA International
info@civitta.com
+372 735 2802
www.civitta.com

CIVITTA Estonia
info.ee@civitta.com
+372 646 448 8
www.civitta.ee

CIVITTA Romania
Info.ro@civitta.com
+403 180 535 88
www.civitta.ro

CIVITTA Latvia
Info.lv@civitta.com
+371 277 055 85
www.civitta.lv

CIVITTA Moldova
Info.md@civitta.com
+373 797 550 99
www.civitta.md

CIVITTA Lithuania
info.lt@civitta.com
+370 685 266 80
www.civitta.lt

CIVITTA Armenia
Info.am@civitta.com
+374 10 546 434
www.civitta.am

CIVITTA Finland
Info.fi@civitta.com
+358 505 261 694
www.civitta.fi

CIVITTA Serbia
Info.rs@civitta.com
+381 11 2435 489
www.civitta.rs

CIVITTA Denmark
Info.dk@civitta.com
+452 762 80 83
www.civitta.com

CIVITTA Bulgaria
Info.bg@civitta.com
+359 884 076 576
www.civitta.bg

CIVITTA Poland
Info.pl@civitta.com
+48 690 001 286
www.civitta.pl

CIVITTA North Macedonia
info.mk@civitta.com
+389 75 230 439
www.civitta.com

CIVITTA Slovakia
info.sk@civitta.com
+421 901 700 574
www.civitta.sk

CIVITTA Kosovo
info.ks@civitta.com
+383 493 380 55
www.civitta.com

CIVITTA Ukraine
Info.ua@civitta.com
+380 442 270 140
www.civitta.com.ua

CIVITTA Sweden
info.se@civitta.com
www.civitta.com

CIVITTA Belarus
Info.by@civitta.com
+375 296 018 517
www.civitta.by

\ Rămânem în speranța unei colaborări fructuoase și în viitor